

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

SOSYALİZM YOLUNDA

ISSN 1300-8250

Kızıl Bayrak

Haftalık Sosyalist Siyasal Gazete

Sayı:58 • 13 Haziran '98 • 100.000 TL.(KDV dahil)

*IMF reçetelerine, esnek üretime,
özelleştirmeye ve
sendikasızlaştırmaya karşı*

*15-16 Haziran ruhuyla
mücadeleye!*

İÇİNDEKİLER

Esnek çalışma geri çekilirken sefalet sözleşmesi imzalandı	6-7
Makina Kalıp'la dayanışma günü yapıldı	14
Makina Kalıp işçilerinden Köhler direnişine ziyaret	9
Kamu emekçileri yurdun dört bir yanında alanlardaydı	10-14
Bir "görevli teorisyen" in demokrasi vaazı üzerine-6 (Orta Sayfa)	16-21
Etiyopya-Eritre savaşı: Halkların birbirine boğazlatılması	25
İsviçre'de gençlik kampı	27
Zindanlar ve zindancılığın rolü-1 .	28-29

Sosyalizm Yolunda

Kızıl Bayrak

Haftalık Sosyalist Siyasal Gazete

Sayı:58 • 13 Haziran 1998

Fiyatı: 100 000 TL. (KDV. dahil)

Sahibi ve Y. İşl. Md.: Yeter Yalçıntaş

EKSEN Basım Yayın Ltd. Şti.

Yönetim Adresi:

Eksen Yayıncılık Laleli cad.. No: 52/5 İstanbul
Tel: 0 (212) 638 28 83 Fax: 0 (212) 517 39 49
c-mail: kb@arti.net.tr

Baskı:

SERLER Matbaacılık
İSTANBUL
Tel: 0 (212) 880 40 75

Genel Dağıtım:
BİRYAY

EKSEN Yayıncılık Büroları

Atatürk Bul. Gevrek Sok. Karakaş İşhanı No:13/22,
Kartal/İSTANBUL Tel: 0 (216) 488 67 05

853. Sok. Bilen İşhanı No: 27/604
Konak/İZMİR, Tel-Fax: 0 (232) 445 21 50

İlkiz Sok. Ekmen İşhanı 22/14 Kat: 5
Sıhhiye/ANKARA, Tel-Fax: 0 (312) 229 40 19

Cumhuriyet Mahallesi, Aytar Sokak
Çarşıbaşı İşhanı, No: 303/KAYSERİ

Ali Evran Mahallesi, Okatanlar Sokak
Kent Apt., No: 1/KIRŞEHİR

Cemal Gürsel Cd. Shell Karşısı Vakıf İşhanı Kat: 3 No: 306
ADANA, Tel: 0 (322) 363 28 78

Hacı Halil Mah. 1219. Sk. Göçeoğlu İşhanı Kat:4 No: 33
Gebze/KOCAELİ, Tel: 0 (262) 642 41 90

Terakki Mah. Cumhuriyet Cad. Papila İşhanı Kat: 2 No: 1
ZONGULDAK, Tel: 0 (372) 252 25 92

Gazetene sahip çık!

Abone ol! Abone bul!

Adı	:	
Soyadı	:	
Adresi	:	
Tel	:	

6 Aylık Yurt içi 2 000 000 TL. 1 Yıllık Yurt içi 4 000 000 TL.
Yurt dışı 130 DM Yurt dışı 260 DM.

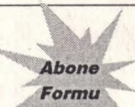
Fatma ÜNSAL adına, * Yapı Kredi Bankası İSTANBUL/Aksaray Şb.

-TL için :0079219-2

-DM. için :3002991-8 No'lu hesaba yatırdım. Makbuzun fotokopisi ektedir.

* İş Bankası İstanbul/Aksaray Şb

-DM için :1002 30100 1051039 Nolu hesaba yatırdım.

Sosyalizm Yolunda

Kızıl Bayrak

Yeni 15-16 Haziranlar için parti saflarına!

Sermaye düzeni ve onun çeteleşen devleti her alanda işçi ve emekçilere saldırılarını boyutlandırarak sürdürüyor. 15-16 Haziran'ın yıldönümünü yaşadığımız bugünlerde işçi sınıfının ve emekçi yığınların bu saldırılara birleşik-militan bir karşı koyuşunu örgütlemenin, yeni 15-16 Haziran'ları yaratmanın koşulları ise her geçen gün olgunlaşıyor. Gün IMF reçetelerine, özelleştirmeye, esnek üretime, sendikasıztırmaya karşı, sınıfa karşı sınıf tavrı ve 15-16 Haziran ruhuyla mücadele eye atılma günüdür.

Sermaye devletinin zindanlara yönelik saldırıları da gün geçtikçe artıyor. Hücre tipi saldırısına karşı içerde ve dışarda gerekli karşı koyuşu örgütlemeli, saldırıları üretimden gelen gücümüzü kullanarak boşa çıkartmalıyız. Bunun bir adımı olarak geçtiğimiz hafta içinde ÖMP, DMP, DHP, DETAK, Direniş, Hedef, Kızıl Bayrak, TUAD ve Partizan tarafından yapılan ortak açıklama ve eylem çağırısı ile atılmıştır. Bunun hayata geçmesi için ise öncü işçilere görev düşmektedir. Hücre tipine geçit yok! Hücre tipi saldırısına karşı işçi-emekçi barikatlarına!

Sermayenin çeteleşen devleti komünist açık alan faaliyetinin kazandığı yeni mevzilerden rahatsızlığını yeni saldırıları ile göstermeye devam ediyor. Düşmanın tüm saldırıları gibi, Antakya'da üç okurumuza yönelen gözaltı terörü de ancak sınıf kinimizi bileyecek, komünist açık alan faaliyetine yeni mevziler katmamızı engelleyemeyecektir. İşçi

sınıfının kızıl bayrağını her ilde dalgalandıracakız, bunu düşmana açıkça ilan ediyoruz.

Geçtiğimiz hafta düzenlenen Makina Kalıp işçileriyle dayanışma etkinliği işçi sınıfının uluslararası birliğinin ve dayanışmasının gücünü ve etkisini bizlere bir kez daha gösterdi. EKİM taraftarı işçilerin sınıf dayanışması kampanyasının gündeme geldiği ve mesajlarının okunduğu etkinlikte işçi sınıfının uluslararası birliği ve mücadelesi, konuşmacı Makina Kalıp işçisinin de öne çıkardığı nokta oldu. Bu hafta içinde kısmi kazanımla sona eren grev işçi sınıfı için son derece önemli ve derslerle yüklü bir grev olmuştur. Şimdiki görev ise sınırları da aşan aynı dayanışmayı kölelik koşullarına karşı sendika hakkı için direnişte olan Köhler işçileri için yükseltmek, bu onurlu direniş omuz vermektir. Uluslararası sınıf dayanışmasını yükselt, saldırılara geçit verme!

Tüm sayılarımız olduğu gibi 57. sayımız da toplatma teröründen nasibini aldı. Görev elden dağıtımı güçlendirmek, bunu içinse her okurun gönüllü bir dağıtıcı olması, işçilerin kızıl bayrağını daha fazla işçi ve emekçiye ulaştırması gerekiyor.

Kayseri'de liseli gençliğe yönelik "Liselinin Sesi" bülteninin ilk sayısı çıktı. Bu bültende Kayseri'deki liseli genç komünistlerin ön çalışma ile kendi bültenlerini finanse etmesi hem bir ilk hem de olumlu bir örnek oldu.

İşçi sınıfı savaşacak, sosyalizm kazanacak!

Hazırlanıyor!

H. FIRAT

Program sorunları üzerine konferanslar

Demokrasi ve Devrim

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

H. FIRAT

Program sorunları üzerine konferanslar

Bağımsızlık ve Devrim

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Yeni 15-16 Haziranlar için!..

Şanlı 15-16 Haziran direnişinin üzerinden 28 yıl geçti. 1970 saldırısında sendikal örgütlenme özgürlüğünü dışarıya bir mücadeleyle ve üç can bedeliyle savunan işçi sınıfı, bugün, sendikal örgütlenme özgürlüğü başta olmak üzere tüm sosyal haklarının elinden alınmasını hedefleyen yeni ve daha kapsamlı bir saldırıyla karşı karşıya bulunuyor. Özelleştirme, taşeronlaştırma, esnek üretim saldırılarıyla sermaye, işçi sınıfını örgütsüzlüğe ve böylece tam bir köleliğe mahkum etmek istiyor. Sınırsız sömürsüne zemini düzlemek, ücretli kölelik düzenini dikensiz gül bahçesine çevirmek istiyor.

Bu yolda her türlü yasadışı, kirli-karanlık yolu kendine mübah görüyor. Dün İtalya'da, bugün Türkiye'de açığa çıkan devletteki çeteleşmenin asıl hedefi sınıf mücadelesini bastırmak, düzeninin ömrünü uzatmaktır. Sermaye sahipleri dünya nimetlerini ellerinden kaçırmak istemiyorlar. Ama o nimetleri yaratan işçi ve emekçilerin elleridir. Sermaye sahiplerinin her türlü kirli yöntemle, her türlü insanlık dışı yola başvurarak elde tutmaya çalıştığı değer, ücretli-emekçilerin sırtından biriktirdikleri artı-değerden başkası değildir.

Bir avuç asalak burjuva, görkemli masalarda yağlı enselerinden terler boşanarak tıknırırken, milyonlarca işçi ve emekçi çöplüklerini karıştırmaya mahkum edilmek isteniyor. Parababaları huzur içinde sefa sürsün diye işçi ve emekçiler çocuğundan yaşlısına, hastasından sakatına ölürcesine çalışmaya mecbur bırakılıyor. Çalışma saatleri ve ücretler "esnetiliyor." Onlarca yıllık zorlu mücadelelerle kazanılan 8 saatlik işgünü hakkı yok sayılıyor. Zorunlu mesailerle çalışma saatleri günün doğal sınırlarını zorlarcasına uzatılıyor. Herşey, emekçinin tüm yaşamı, sermayenin ihtiyaçlarına göre belirlenmeye ve düzenlenmeye çalışılıyor.

Tüm bunları hayata geçirebilmek içinse, devletin baskı ve terörü her geçen gün daha sistematik biçimde uygulanıyor. Her grev ve direniş yerinde polis ve jandarma eksik olmuyor. Direnişçi işçiler dipçik ve coplarla dağıtılmaya, kamu emekçileri bombalarla yıldırılmaya çalışılıyor. Sınıf hareketini bastırma çabasıyla sermaye devleti, kendi yasalarını çoktan bir yana atmıştır. Bir kontr-gerilla örgütüne dönüşen sermaye devletin hükümleri altında artık orman kanunları geçerlidir.

Bu hesapla sermaye sahiplerinin tüm hareketi gayrı meşru, işçi sınıfı ve emekçilerin her türlü mücadelesi ise meşrudur. İşçi sınıfı ve emekçiler ancak bu haklı ve meşru konumlarından aldıkları güçle mücadele edebilirler. 15-16 Haziran direnişinde, DGM direnişlerinde, Zonguldak madenci direnişi yürüyüşünde ve kamu emekçilerinin mücadelelerinde olduğu gibi.

İşçi sınıfının sendikal örgütlenme özgürlüğüne saldırının 15-16 Haziran direnişiyle püskürtülmesinin ardından sermayenin 12 Mart saldırısı gelmişti. Fakat 12 Mart dönemin devrimci hareketini acımasızca ezmekle birlikte işçi sınıfının hak ve kazanımlarını kalıcı bir biçimde gaspetmeyi göze alamamıştı. Ancak 15-16 Haziran'dan on yıl sonradır ki, 12 Eylül darbesiyle

sermaye işçi sınıfının hak ve kazanımlarına karşı kapsamlı bir gasp saldırısını göze alabilmişti. Sermaye, askeri faşist rejim altında sınıfın öncülerini işkenceden geçirip hapislerde çürüttükten, sendikal hakları darbe yasalarıyla kuşa çevirdikten ve işçi hareketini dipçik ve kurşunla bastırdıktan sonra, bugün, bu hakları olduğu kadarıyla bile kullandırmamak, tümüyle ortadan kaldırmak istiyor. Tüm sendikalaşma girişimleri önce sermaye sahibinin işten atma saldırısı, ardından da sermaye devletin coplu-dipçikli saldırısıyla karşılaşılıyor. Bunları aşarak devam ettiği yerde ise, sendika bürokrasinin barikadı çıkıyor karşısına.

1970 saldırısında, taban örgütlülüklerinin gücüyle DİSK'e direniş kararı aldırtan işçi sınıfı, daha kapsamlı saldırılarla karşı karşıya bulunduğu bugün hem taban örgütlülüklerinden hem de DİSK'ten yoksun bulunuyor. Geçen 28 yılda köprülerin altından çok sular aktı.

Bugünkü DİSK'in artık Türk-İş'ten en küçük farkı kalmadı. Sendikal ihanet bugün, sınıf hareketinin en büyük zaaf alanlarından biri durumundadır ve bu ihanet barikadı yıkılmadan sınıf hareketinin ilerlemesi mümkün görünmemektedir.

Tüm bu olumsuzluklara rağmen Türkiye işçi sınıfı, birleşik-militan bir harekete atılacak birikime, güce ve olanağa bugün dünden daha fazla sahiptir. Dünden bugüne, hareketin temel ihtiyacı, siyasal önderlik sorunu, bugün artık esastan çözülmüş durumdadır. İşçilerin birliğinin siyasal zemini döşenmiştir. Bundan sonra görev, sınıf hareketini bu zeminde örgütlemek,

mücadeleyi yükseltmektir.

DİSK'li ve Türk-İş'li işçilerin birlikte mücadelesiyle yaratılan 15-16 Haziran'ın temel derslerinden biri, sınıf içindeki sahte bölünmelerin aşılmasıdır. İşçiler, hangi konfederasyona bağlı olursa olsun, birlikte hareket etmek zorundadır.

İşyerlerinden başlayarak yayılan direnişin bir başka temel dersi ise, taban örgütlülüklerinin önemidir. İster sendikalı olsun ister sendikasız, örgütsüz bir tek fabrika ve işyeri bırakılmamalıdır. Bugünkü sendikaların durumu da

gözönüne alınarak, işyeri komiteleri sendikalardan bağımsız örgütlenmeli, fakat kendi aralarında irtibatlı olmalıdırlar. Her koşulda, patronun ve sendikanın denetimi dışında örgütlenmek temel bir zorunluluktur.

Bundan böyle Türkiye'de sınıf hareketi, el yordamıyla değil, sınıfa karşı sınıf politikasıyla yürütülebilir. Bu politikanın yaşam bulabilmesi ise, sınıfın her gün ve yeniden örgütlenmesiyle mümkündür.

15-16 Haziran'ı yaşatmak, yeni ve daha ileri 15-16 Haziranlar yaratmakla mümkündür. Sınıf devrimcilerinin ve öncü işçilerin sınıfa karşı sorumluluğu, siyasal sınıf politikasını kitleye taşımak, bu politika çerçevesinde mücadeleyi örgütlemek ve yükseltmektir.

15-16 Haziran deneyimi ışığında

Fabrika-taban örgütlenmeleri

15-16 Haziran derslerinden birisi de birim örgütlenmelerinin önemidir. 14 Haziran'da toplanan Temsilciler Genel Meclisi'ndeki konuşmasında Demir Döküm temsilcisi bunu şu sözlerle ifade ediyordu: *"Ben 1500 işçinin çalıştığı Türk Demir Döküm Fabrikası işçilerinin temsilcisiyim. Biz, fikrimizi, kararımızı kendimiz vermeliyiz. Ne genel başkan, ne genel başkan vekili, devrimci sendikalar tabandan idare edildiği için karar tabandan veriliyor. Burada kardeşlerim, kararı bizler vermeliyiz. Bizler Demir Döküm işçileri olarak karar verdik, and içtik... Bizim namusumuz gibi koruduğumuz sendikaları kapatmak isteyenler kapatabilirler, ama bizim kafamızdaki bilgileri asla kapatamayacaklardır."*

Sınıfın fabrika temelinde örgütlülüğünün somut ifadelerinden biri de eylemlerde fabrika pankartlarının açılmasıdır. Örneğin Otosan işçileri 15-16 Haziran eylemlerine; "Savaş başladı!", "Bütün kininiz işçilere mi?!", "Yaşasın işçi sınıfı!", "Zincirlerimizden başka kaybedecek bir şeyimiz yok!", "Tüm gericiler ve faşizm kahrolsun!" pankartlarıyla katılmışlardı. Fabrikalardaki bu birim örgütlülükleri '80 darbesiyle tasfiye edilinceye kadar hemen her işçi eyleminde kendini gösterdi. '77 1 Mayıs'nda, DGM direnişlerinde işçiler birim

örgütlülüklerinin gücüyle, en geniş kitlesellikte katıldılar eylemlere. Özellikle DGM direnişlerinde birim örgütlülüklerinin önemini daha da açığa çıkıttı. Direnişi takibeden günlerde Profilo Holding'in öncü işçilerinin tasfiyesine, DİSK'in sahip çıkmamasına (hatta işçiler arasında dolaşan söylentiye göre bu tasfiyeye ortak olmasına) rağmen kapıları içten lehimleyerek günlerce direnebilmeleri, tümüyle fabrikadaki örgütlü güç sayesinde mümkün olabilmıştır.

Bugün sendikal hareketin en zayıf noktalarından biri (üst yönetimlerinin sermaye tarafından satın alınmasına ek olarak ve bunun da etkisiyle) taban örgütlülüklerinin olmayışıdır. Sendika bürokrasisinin böylesine açık ihanete rağmen hakimiyetini sürdürebilmesinin gerisinde, diğer etmenlerin yanı sıra, bu örgütsüzlük yatmaktadır. Mücadeleyi yükseltebilmenin de, sendikal bürokrasiyi aşmanın da yolu, taban örgütlülüklerinin yaratılmasından geçmektedir. Sermayedarlarla sendika bürokratları da bunu çok iyi bildikleri için iki koldan önlemek için pür dikkat fabrikaları gözlüyorlar. Bir yandan işyerlerinde her toparlanmayı patrona haber vermekle görevli uşaklar beslenirken, diğer yandan herşeye rağmen gelişen birlikler sendikanın denetimine alınmaya çalışılıyor. Sendika üzerinden

de patronun denetimine. Her grev ve direnişin ardından, kazanımla sonuçlandığı taktirde, öncü işçilerin tensikati gerçekleştiriyor. Yani işyeri örgütlülüğü tasfiye edilmeye çalışılıyor.

Bu durum, ister bir sendikalaşma çalışmasında olsun isterse sendikanın bulunduğu koşullarda, mutlaka patronun denetimine kapalı komiteler halinde örgütlenme zorunluluğunu göstermektedir. Sendikalaşma, fabrika, grev vb. komitelerinde yeralan her işçi sendika tarafından bilinmek zorunda değildir. Sendika ve patronla sadece sözcü üzerinden görüşülür, komite toplantıları bunların denetimi dışında yapılabilirse işyeri örgütlülüğünü korumak mümkün olacak, zaten çok fazla olmayan deneyimli-öncü işçilerin ve dolayısıyla da örgütlülüğün tasfiyesi engellenebilecektir.

İşçi sınıfı bugün tümüyle gaspedilmeye çalışılan haklarını korumak ve yeni haklar kazanabilmek için yeni ve daha ileri 15-16 Haziranları ancak daha güçlü örgütlülüklerle yaratabilecektir. Tüm sınıf bilinçli işçiler, 15-16 Haziran'ın derslerini döne döne incelemek, sınıfa karşı görevlerine bu derslerin ışığında daha sıkı sarılmak durumundadırlar. Bu görevlerin başında da sermayenin tümüyle ortadan kaldırmayı hedeflediği örgütlülükleri güçlendirmek, örgütsüz bir tek bile işyeri bırakmamak geliyor

15-16 Haziran ve sendikal örgütlenme

15-16 Haziran Direnişi işçi sınıfının sermayenin saldırılarına verdiği birleşik-militan bir yanıtı. Direnişe DİSK şahsında mücadeleci işçi örgütlülüğünü yok etmeye yönelik bir hukuk saldırısı yolaçmakla birlikte, Türk-İş'te örgütlü fabrikaların yoğun katılımı ve olayların gelişimi, sınıftaki birikim ve mücadele potansiyelini açığa çıkarmıştı. Türkiye işçi sınıfı hareketi, üzerinden 28 yıl geçmesine rağmen, 15-16 Haziran'ı çeşitli açılardan bugün hala aşabilmiş değil.

1970'te sermaye sınıfı bir yasa değişikliği ile DİSK'i yok etmeye çalışmış, fakat 15-16 Haziran'da işçi sınıfından yediği güçlü bir tokatla geri adım atmak zorunda kalmıştı. Burjuvazi bu gelişmelerden çıkardığı derslerle işçi sınıfına yönelik saldırıları için yeni taktikler geliştirdi. Sınıf hareketini dizginleyebilmek, mücadeleci örgütlülüğünü ortadan kaldırabilmek, en küçük bir hak kırıntısı bile bırakmamak için iki askeri darbe yapmak, gerici yasalarını tekrar tekrar elden geçirmek durumunda kaldı. Özellikle '80 darbesi ve ardından getirilen yasal düzenlemelerle, sınıfın tüm kazanımları fiilen ve hukuken gaspedildi. '70 saldırısında işçi sınıfının güçlü direnişiyle tasfiye edilemeyen DİSK, '80 saldırısında bizzat DİSK'in

teslimiyetiyle ortadan kaldırıldı. Yıllar sonra yeniden açıldığında ise artık sadece adı kalmıştı. Üstelik başındaki Devrimci'nin d'sini bile hatırlamayan, yorulmuş, yıldırılmış, bürokratlaşmış, kimi patronlaşmış ve geneli sermaye tarafından satın alınmış eski yöneticilerin elinde...

Sermaye sınıfı '70'lerde DİSK'i tasfiye ederek sendikal hareketi tek konfederasyona (Türk-İş'e) mahkum ederek, işçi sınıfını denetimine almaya çalışmıştı. DİSK'teki mücadeleci birikimin tepkisiyle ulaşamadığı amaca bugün üç konfederasyon üzerinden ulaşmış bulunuyor. Üçü de birbirinden farklı olmayan Türk-İş, DİSK ve Hak-İş, yıllardır sermayenin sınıfa yönelik saldırılarına karşılık vermek bir yana, bu saldırıların daha kolay hayata geçirilebilmesi için patronlarla elele vermekten çekinmiyorlar. Sermaye devletin beyni ve yönetim merkezi MGK'nın gönüllü uşaklığını yapıyor, her emrine hazır bekliyorlar.

İşçi sınıfının bugün yasalarla eli-kolu bağlanmış, kırpıla kırpıla kuşa çevrilmiş güdük sendika hakkını kullanması bile en olmadık türden baskı ve oyunlarla engellenmeye çalışılıyor. Hemen her sendikalaşma çabası anında tenekele atılıyor, polis ve jandarmalarla

yüzyüze kalıyor. Saldırıları direnişle yanıt veren işçiler çoğunlukla ya örgütlendikleri sendika tarafından sahiplenilmiyor, ya da bir süre sonra bizzat sendikanın satışı nedeniyle sendikalaşma çabasında başarısızlığa uğruyor. Bu engel ve saldırılara karşı nerede bir mücadele yükselirse, işçiyle sermayedar arasında, sermayenin hizmetinde bir sendikacı barikatı belirliyor. İşçi ancak bu barikatı aşabildiği yerde asıl düşmanı, sermaye sınıfı ve devletiyle karşılaşabiliyor.

Özelleştirme, taşeronlaştırma saldırısının ana hedeflerinden biri de, sınıfın sendikal hareketini tümten ortadan kaldırmaktır. Böylece örgütsüz bırakılmış bir sınıfa ağırlaşan baskı ve sömürü koşullarında daha kolay hükmedilebilecektir

Oysa hesaba katmadıkları "küçük" bir ayrıntı var. 15-16 Haziran'dan bu yana köprü'nün altından çok sular aktı. '60'lı yılların siyasal önderlikten yoksunluk koşullarında 15-16 Haziranlar'ı yaratabilen Türkiye işçi sınıfı, günden güne büyüyen siyasal önderlik olanaklarına da kavuştuğu ölçüde, gelecekte 15-16 Haziranlar'ı aşan mücadeleler ortaya koyabileceğini dostu düşmana gösterecektir.

Ceyhan Belediyesi'nde grev!

Ceyhan Belediyesi'nde grev kararı geçen hafta içerisinde asıldı. Grevin fiilen ne zaman başlayacağı ise henüz belli değil. Eğer sürecin gidişatında bir değişiklik olmaz, taraflar tutumlarını değiştirmezlerse bir hafta/on gün gibi bir zaman dilimi içerisinde grev fiilen başlayacak. İşveren bu dönemi en az kayıpla atlatabilmenin planlarını yapıyor. Bunun için kolları sıvamış durumda. Geçen hafta içinde belediye işçilerini temizlik ve fen işleri bölümlerinde toplayan işveren temsilcileri ücret bordrolarını açıkladılar. Açıklanan bordrolara göre; birinci altı ay en az ücret 75 milyon ve kıdem, ikinci altı ay en az ücret 100 milyon ve sosyal haklar... Öğle paydosunda yapılan toplantıda böyle bir açıklamanın yapılması ise bir hayli ilginç.

İlginçlik şuradan geliyor: Aynı gün sabah saatlerinde sendika yönetimiyle işveren arasında yeni bir görüşme yapılmış, bu görüşmede de işveren eski ücret teklifini (50 milyon) sürdürmüştü. Ancak sendika yönetimi, işçilerin içeride birikmiş alacakları verilmediği koşula hiçbir biçimde ücret pazarlığına oturmayaacağını açıkladı. Bu tutum işvereni doğal olarak telaşlandırdı. Ücretlerde esneklik göstererek ikramiyeleri unutturma hesapları yapmaya başladı. İşçilerle yapılan toplantıda Civelek'in uşakları ikramiyeleri unutturmanın gayreti içerisine girdiler. İşçilere bol bol yeni ücret artışı tekliflerinden bahsettiler. İkramiyeler sorulduğunda ise cevapları her zamanki gibiydi: "Bütçede para yok. Devletten para gelmiyor." Bu yalanlarla işçileri ikna etmeye, onların kafalarını

karıştırmaya çalıştılar. Bu masalı daha önce yüzlerce kez dinlemiş ve yalan olduğunu defalarca görmüş olan işçiler, kuşkusuz buna inanmadılar. Bu ülkede tüm işçi ve emekçilerin bildiği o basit gerçeği belediye işçileri de biliyor: "Devletin parası çok ama biz işçi ve emekçilere yok." Yaşamın öğrettiği bu basit gerçeği işveren yalakaları kendilerince unutturmak istediler işçilere. Fakat bu pek işe yaramadı. İşçiler içeride birikmiş 200 ile 250 milyon arasında değişen alacaklarının bir an önce ödenmesini, bunun toplu sözleşme taslağında somut bir madde olarak bağıtlanmasını talep ediyor.

Ceyhan Belediyesi işçileri işverenin bu tür oyunlarına hazırlıklı olmalı, bunları boşa çıkaracak bir birim donanımını gerçekleştirmelidirler. Bunun yolu ise herşeyden önce örgütlülüğten geçiyor. İşverenin karşısına sıkılı bir yumruk gibi çıkamazsak bu savaşı da kaybederiz. Tüm bunların ışığında bir an önce grev hazırlıklarına başlanmalıdır. Komitelerimizi bir an önce kurmalı, kendi taban örgütlerimizi zaman geçmeden yaratmalıyız. Öncü işçiler seyirciliğe son verip bir an önce işe koyulmalıdır. Grev üzerinden hemen bir mücadele ve eylem programı çıkarılmalı, neyin nasıl yapılacağı tartışılıp karara bağlanmalıdır. Ceyhan Belediyesi işçileri bu zorlu mücadelede, ancak grev silahını kuşanarak başarı elde edebilecektir.

**Yaşasın grev-Yaşasın direniş!
Komitelerle örgütlen!**

Adana/SY Kızıl Bayrak

Öncü işçiler grev komitelerine!

Arkadaşlar;

Yaklaşık 4 aydır süren TİS görüşmeleri anlaşmazlıkla sonuçlanıp bugün bizi grevin eşiğine getirmiş bulunuyor. Belediye patronu insanca yaşam için asgari bir ücret artışı talebimize bile tahammülü olmadığını açıkça ortaya koymuş durumda. 60 (altmış) milyon gibi komik bir ücret önerisinde bulunarak adeta dalga geçiyor bizimle. Kendisi aynı parayı içki masasında meze yapıp, bunu da hiç utanmadan televizyondan söylerken, bize kırıntıyla yaşamayı öğrenin diyor. Yani ölümlerden ölüm beğenmemiz isteniyor.

Şimdi önümüzde grevle başlayacak önemli bir mücadele süreci duruyor. Bizim için bir ilk olacak grev deneyimi, kaderimizi belirleyecek bir bakıma. İyi hazırlanır ve grev silahını en iyi biçimde kullanırsak kazanmamamız için de bir neden bulunmuyor. Yok eğer bunu yapmazsak sefil bir yaşam bizi bekliyor.

Bunun için; ilkin: Taleplerimizi çok net bir

şekilde formüle etmeli, ne istediğimiz noktasında açık olmalıyız arkadaşlar. Sendikanın birinci 6 ay %75, ikinci 6 ay %80 ve artı sosyal haklar talebinden hiçbir şekilde geri adım atılmamalı, bundan aşağı bir ücret artışı kabul edilmemelidir. İçeride birikmiş 200-325 milyon kadar alacaklarımızı mutlaka almalıyız. İşveren "para yok" diyor. Bu adice bir yalan. İşçiye para bulamayanlar sıra çetelere, kontr-gerillaya gelince trilyonları feda ediyorlar.

İkincisi ve en önemlisi bir an önce grev hazırlıklarına başlamalı, grev komitemizi kurmalıyız. Komitede yeralacak arkadaşlarımız, aynı zamanda işverenle yapılacak tüm görüşmelere de katılmalıdır. İç birliğimizi komitelerimizle sağlamlaştırmalı, sermayenin karşısına güçlü bir örgütlülükle çıkmalıyız.

**Yaşasın grev, yaşasın direniş!
İşçilerin birliği sermayeyi yenecek!**

KB okuru işçiler

İşçilerin haykırışı

Siz patronlar rahat uyurken hiç işçilerinizi düşündünüz mü? Sizler diskolarda eğlenip, rakı masalarında keyif çatarken, biz Ceyhan belediye işçileri bakkalın, manavın önünden geçemiyoruz. Sizlerin çocukları özel arabayla okullara gidiyor. Biz belediye işçilerinin çocukları ise yağmurda, çamurda, yırtık ayakkabılarla okula gidiyor. Sizler gününüzü gün edip, yağlı göbeklerinizi büyütürken, bizler her gün biraz daha açlığın ve

sefaletin içine yuvarlanıyoruz.

Bu işi daha fazla yokuşa sürmeyin. Biz kendi yaşamımızı kurabileceğimiz bir ücret istiyoruz. Sizin gibi, yağlı göbeklerimizi biraz daha büyütmenin kaygısı içerisinde değiliz. Siz siz olun bu işi bir an önce çözün. Siz nasıl sövmeyi biliyorsanız, biz emekçiler de hak almasını biliriz.

Ücretsiz PDF Kopyası: <https://trantev.org>

İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nde grev!

İstanbul Belediyesi'nde toplu sözleşme görüşmelerinin tıkanıklığa girmesi ve anlaşmazlık zaptının tutulması üzerine alınan grev kararı 10 Haziran 1998 günü saat 11:30'da bir basın açıklaması ile İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin kapısına asıldı.

Unkapanı otobüs durağında toplanan çok sayıda işçi pankartlar açarak basın açıklamasının yapılacağı Büyük Şehir Belediyesi'ne doğru yürüyüşe geçti.

"Birlik, mücadele, zafer/Belediye-İş İst. Şub.", "İşçi kıyımına son/Belediye-İş", "Gelecek ellerimizdedir/İstanbul Belediye işçileri", "Zafer direnen emekçinin olacak/Belediye-İş 2 Nolu Şb.", "Savaşa değil emekçiye bütçe/3 Nolu Şb.", "İnsanca yaşamak için buradayım/Belediye-İş" "İşçiyiz, haklıyız, kazanacağız/Genel-İş" açılan pankartlardan bir kısmıydı. Tüm Bel-Sen, Beykoz Belediyesi işçileri, Beyoğlu Belediyesi işçileri, İSKİ şubesi, Tüm Sosyal-Sen de, pankartlarıyla belediye işçilerine desteğe gelmişti. Ayrıca bir grup devrimci işçi, "Kurtuluş yok tek başına", "Kahrolsun ücretli kölelik düzeni", "Yaşasın işçilerin birliği", "İşçilerin birliği sermayeyi yenecek", "Kurtuluş örgütlü mücadelede" dövizleri ve "Yaşasın sınıf dayanışması", "Kahrolsun ücretli kölelik düzeni" imzasız pankartları ile eyleme katıldılar.

Unkapanı otobüs durağından yürüyüşe geçen kitlenin sayısı İstanbul Büyükşehir Belediyesi önüne gelindiğinde daha da artmıştı. Yürüyüş sırasında, "Yüklen emekçi, kazanacağız", "Vur, vur inlesin, Tayyip dinlesin", "İşçiler burada, Tayyip nerede", "Yaşasın işçilerin birliği", "Sadaka değil toplu sözleşme", "İşçiyiz, haklıyız, kazanacağız", "İşçilerin birliği sermayeyi yenecek" sloganları coşkuyla atılıyordu. Davul-zurnalı başlayan eylem, İstanbul Büyükşehir Belediyesi önüne ses arabasının gelmesiyle fiili bir mitinge çevrildi. Alanda bir grup işçi "yasaklı" havuza girerek dövizleri taşıırken, bir grup Beykoz Belediyesi işçisi ise sürünerek kürsüye çıktı. Ayrıca Beyoğlu ve İSKİ işçileri de "İstiyoruz, alacağız", "Ferman Fazilet'inse grev bizindir", "Gitti Refah, geldi Fazilet, bitmedi rezalet", "Kahrolsun ücretli kölelik düzeni", "Ya ekmek/barış, ya grev/savaş" dövizlerini taşıdılar.

Fiili mitingte Belediye-İş'ten bir yönetici: "Bugün burada belediye işçisini güç olarak tanımayanlara sesleniyorum. Belediye işçileri bugün burada gücünü gösterdi. Bir süredir yapılan toplu sözleşme görüşmeleri tıkanmış ve anlaşmazlık zaptı tutulmuştur. Büyükşehir Belediye Başkanı işçiye 35 milyon maaş öneriyor ve diyor ki; 'İşçi bizim teklifimizi kabul ediyor, sendika siyaset yapıyor.' diyor, siz bunu kabul ediyor musunuz?" sorusuna işçiler "Hayır" yanıtını verdi. Tüm Bel-Sen adına yapılan konuşmada ise, KESK'in 11 Haziran'daki işbirakma eylemi için çağrı yapıldı ve konuşma "İşçi-memur elele genel greve!" sloganıyla bitirildi.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nde su, mezarlık, itfaiye, sağlık ve otobüs işletmeleri hariç bütün departmanlarında alınan grev kararı Belediye'ye asılmasıyla eylem saat 12'de sona erdi.

Makina Kalıp grevi sona erdi

Esnek çalışma geri çekilirken sefalet sözleşmesi imzalandı

Grev toplu sözleşmenin imzalanmasıyla bitti, fakat sermaye ve onun temsilcileriyle mücadele kesinlikle bitmedi, bitmez. Makina Kalıp ve tüm fabrikaların öncü, ileri işçileri olarak sınıf hareketinin durgunluğu koşullarında işimizin zorluğunu görebilmeli ve suçu ekonomik bilince sahip işçi arkadaşlarımızda değil, sermayede, sendikal bürokraside ve reformizmde aramalıyız. Görev ve sorumluluklar konusunda ise çubuğu kendimize, kendi zayıflıklarımıza bükmeliyiz. Bunun son tahlilde işçi sınıfına politik önderlik sorunu olduğu açıktır. Bu politik önderlik sorunu işçi sınıfının gerçek ihtilalci sınıf partisiyle çözülecektir. O halde önümüzde duran görev komünist işçi partisinin bu görevini daha üst düzeyde yerine getirebilmesi için ona güç vermektir. Sermayenin tüm oyun ve saldırıları bu örgütlülük gücüyle ezilecek ve işçi sınıfının iktidar yürüyüşü hızlanacaktır. Hepimizin güncel sorumluluğu budur.

Sermayenin esnek üretim saldırısına karşı 168 gün süren Makina Kalıp grevi sona erdi.

Makina Kalıp patronu 5,5 ay önce toplu sözleşme görüşmelerinde daha ücret sorununu bile konuşmadan sermayenin son dönemdeki ideolojik saldırıları arasında önemli bir yer tutan esnek çalışmayı dayatarak gerçekte niyetini ortaya koymuştu. Fakat işçiler teslim olmak niyetinde değillerdi. Sermayenin vurmaya çalıştığı baltanın önüne taş olabilecek grev silahı 24 Aralık 97'de kullanıldı. Önceleri gizli yürüyen savaş artık daha açık yürütülecekti. Şimdi sıra grev silahını iyi biçimde kullanmaya gelmişti. Grev en aktif eylem biçimleriyle sürdürülmeli, kamuoyu yaratmalı ve işçi sınıfı esnek çalışmaya karşı birlikte durmaya sevk edilmeliydi.

Grevin her türlü olumsuz koşulda dahi devam ettirilmesi noktasında önemli bir kararlılık ortaya konmasına, zaman zaman patronun ayak oyunlarının püskürtülmesine rağmen zamanında kazanmak için karşı saldırıya bir türlü geçilemedi. Fakat buna rağmen grevin uzun sürmesi patronu endişelendiriyordu. Yapılan görüşmelerde, arkasındaki sermaye örgütlerinin güvencesi ve gücüyle, grev ne kadar uzarsa uzasın "esneklik"ten vazgeçmeyeceği sinyali veriyordu.

Fakat bu görüşmelerden önemli bir tanesi vardı ki, patron bu görüşmede grev kırıcılarının cezalandırılması işine karıştığı için işyeri temsilcilerini istemediğini, dahası 47 kişiyle birlikte onları 17/2'den işten attığını duyurdu. Sendika yöneticileri önce biz temsilcimiz olmadan görüşmeyiz tavrı koydular. Ama çok geçmeden patronun temsilcisi görüşme isteğini kabul ettiler. Temsilci ısrarla gitmek istemesine rağmen görüşmeye götürülmedi. Bu görüşmelerden patronun "Makina Kalıp iflas edecek, fabrikayı kapatacağız; sözleşmeyi iflasa gitmeden imzalayalım, siz alacaklarınızı bir an önce alın" söylemiyle dönüldü ve işçiler buna inandırılmaya çalışıldı.

Bu çerçevede son görüşmenin yapılacağı 9 Haziran'dan bir gün önce yapılan toplantıya Genel Merkez'den avukat ve uzmanlar da getirildi. İşçiler görüşmenin rahat yapılabilmesi için hukuksal açıdan da ikna edilecekti. Toplantının en önemli sorusu olan "neden görüşmeye temsilcisz gittiniz" sorusuna, görüşmenin önünün açılabilmesi için cevabı verildi. Tabii görüşmenin önünün daha da açılabilmesi için toplu sözleşmenin bağtlanacağı görüşmeye de temsilcisz gidilecekti. Dahası, daha önce 17/2'den işten atıldığı söylenen 49 işçiye "grevdeki işçinin iş akti feshedilemez" denilirken, şimdi getirilen hukukçular farklı şeyler söylüyorlar ve bütün kozlar patronun elinde demeye getiriyorlardı.

Makina Kalıp patronunun son oyunu: İflas blöfü

Sendikayı görüşmeye çağıran patron iflas masasına gideceğini söylüyor ve bunu yapmadan önce işçilerin haklarını vermek istediğini belirtiyordu. Bunu işçiler "yeni bir oyun" şeklinde değerlendiriyorlardı. Fakat işçilerin çoğunluğunda ekonomik bilincin hakim olması ve sendika yöneticilerinin bir an önce toplu sözleşmeyi imzalamalıyız, adam gerçekten iflas edecek yaklaşımı bu blöfün tutmasını sağladı. Patronun gerçekten iflasa gitmek gibi bir niyeti olsaydı, bugüne kadar iliklerine kadar soyduğu işçilere hiç acımadan bunu rahatlıkla yapardı. Nitekim protokol altına alınan toplu sözleşme görüşmesinde de fabrikanın iflas edip kapatılacağı konusunda kesin birşey ortaya konulmadı.

9 Haziran'da toplu sözleşmenin imzalandığı görüşmeye "görüşmenin önü açılsın" gerekçesiyle sendika yöneticileri ve işçilerden seçilen temsilcilerle birlikte baştemsilci katıldı. Görüşmenin saat 22.00'ye kadar uzaması işçilerde toplu sözleşmenin bağtlanacağı izlenimi doğurmuştu. Görüşmeden bir gün önce sendikada yapılan toplantıda, fabrika kesin kapatılıyorsa toplu sözleşmenin işçilerin geriye dönük haklarıyla birlikte, tazminatlar alındıktan sonra patronun iflas masasına gidebileceği şeklinde imzalanması; patron çalışmak istiyorsa, normal sözleşme için önceki önerilerinin geçerli olması kararlaştırılmıştı. Fakat patron sermayenin bilinen kurnazlığıyla önce 17/2'den attığını ilan ettiği 49 kişiyi pazarlık konusu yaptı. Uzunca bir süre bunu kabul etmemek için uğraştı. 49 işçinin işten atılması kararının geri çekilmesi tutanağa geçtikten sonra patron esnek çalışmaya yönelik önce sunduğu maddeleri geri çekip

önceki çalışma koşullarına çok yakın maddeleri kabul etti. Ücret artışında ise önceden belirlediği %35.4 rakamında directti ve bunun dışındaki tüm önerileri reddetti. Bunu kabul etmiyorsanız kalkalım diyerek tehdit bile etti. İflasın gerçekleşeceğine inandırılan temsilci işçiler hiç değilse arkadaşlarımızın tazminatlarını kurtaralım düşüncesiyle sözleşmeyi imzaladılar. Bunu işçilerden birisi haklı olarak şöyle değerlendiriyordu: "Bize ölümü gösterip sıtmaya razı ediyorlar!"

İmzalanan TİS ve açığa çıkan belirsizlikler

Yapılan toplu sözleşmenin içeriği sendikada yapılan toplantıyla şube başkanı Üzeyir Demirtaş'ın konuşmasının ardından şöyle açıklandı: "Elbette ki arkadaşlar istenilen bu değildi. Bu iyi bir toplu sözleşme değil. Fakat bizim karşı karşıya geldiğimiz bir durum vardı. Durum iflas masasına gidecekse bu kesinlikle işçilerin aleyhine geliyecekti. Bu riski göze almak mümkün değildi. Arkadaşlarımızın haklarını bu şartlarda da olsa almayı uygun gördük. Zor şartlarda verilen kararla yapılan bir sözleşmedir bu. Ama şu önemlidir; esnek çalışmanın sözleşmeye geçirilmemesi Makina Kalıp işçileri ve işçi sınıfı için bir başarıdır."

Sözleşme tutanağına geçen önemli maddelerin içeriği ise şöyle:

- * Sözleşme maddeleri sendikadan istifa etmemiş 116 kişi için geçerlidir. (İstifa edenlerin haklarını aldığı söyleniyor. Bu da patronun sendikadan istifa etmeleri için onlara ödediği rüşvet olsa gerek.)

- * 49 işçinin 17/2'den atılma kararı geri çekilmiştir.

- * Ücret artışı ilk altı ay için %35.4, ikinci altı ay için ise %47 olarak belirlenmiştir.

- * Yardımlar konusu MESS sözleşmelerindeki gibi düzenlenmiştir.

- * Fabrika kapanırsa birikmiş haklar, ihbar ve tazminatlar aynı gün ödenecektir.

- * 24. maddeye göre fabrika tekrar altı ay içerisinde çalıştırılırsa, işçi ihtiyacı eski işçilerden karşılanacaktır.

- * İşçiler 15 Haziran Pazartesi günü işbaşı yapacakmış gibi gelecek, kapıda iflas ilanı varsa tazminatlarını alıp gidecekler. Eğer patron o güne kadar sipariş alırsa fabrikayı çalıştıracak ve işçiler de işbaşı yapacaklar.

Özellikle bu son madde işçiler tarafından tepki ve öfkeyle tartışıldı. Burada öfke hem patrona hem de bu şartlarda sözleşmeyi imzalayan sendika yöneticilerineydi. Çünkü önce yapılan toplantıda çalışma koşulları hiç tartışılmamıştı. Patron iflasa gittiğini kesin bir biçimde söylüyor, buna sendika yöneticilerini de inandırıyor ve güya bunun şartlarını görüşmeye çağırıyordu. İşçiler de doğal olarak eğer çalışılacaksa kendi önerilerinin geçerli olmasını istiyorlardı. Patronun hazırladığı belirsizlik ortamının tuzuna düşülüp net bir durum olmadan grevin bitirilmesine kızıyorlardı.

Şimdi patron bu belirsizlik ortamında üç ihtimalden birisini deneyerek istediği sonuca ulaşmayı düşünüyor: 1) Geçici ve sahte bir iflasla üretime ara verip,

tazminatlarını ödeyerek işçileri işten çıkarır. Bu aynı zamanda sendikal örgütlülüğün bitmesi demektir. Bir süre sonra ise kendi istediği işçileri işe alabilir. 2) 15 Haziran'da çalışma kararı alıp yeni bir atılanlar listesiyle bunu hayata geçirmek isteyebilir. 3) Ücretler konusunda kendisinin imzalayabileceği en iyi sözleşme olan %35.4'le bütün işçilerle çalışmayı başlatabilir.

İşçiler ne yapmalı?

Tüm yaşananlar gösteriyor ki, "iflas" patronun yeni bir ayak oyunudur. Üstelik ilk ayak oyunu da değildir. Daha önce de türlü hileleri denedi. Grevi ya da meşru mücadeleyi devam ettirmeyi sendika yöneticilerinin göze alamaması bilinen bir durumdur. Fakat işçiler bu hataya düşmemeliydiler. İşçilerin bu hataya düşmelerinin temel nedeni çoğunluğun olaya sadece ekonomik temelde yaklaşmasıdır.

Madem bize blöf yapıldığını biliyorduk, "Ölümü gösterip sıtmaya razı etmeye" çalıştıklarını anlamıştık, o halde sonuna kadar direnmeyi seçmeliydik. Şunu baştan söylemiştik: Esnek üretim tüm sınıfı hedefleyen ideolojik bir saldırdır. O halde "biz sınıfımız için grevdeyiz". Mücadeleye bakmamız gereken yer burasıdır. Patronun blöfünü sahte ya da gerçek, bunu kendini vuran birşeye dönüştürmeliydik. Sahte de olsa gerçek de olsa, Makina Kalıp işçilerinin 5,5 aylık greviyle patronu iflasa sürüklemesi ve bunun kamuoyuna böyle açıklanması sınıflar mücadelesi için büyük bir kazanım olacaktı. Aksi takdirde sözleşmeyi zaten işçiler için iyi olan koşullarda imzalamak zorundaydı. Uzun süre sendikalaşma mücadelesi veren bir Tıbbet işçisi Makina Kalıp grevi üzerine şunu söylüyordu: "Patron gerçekten iflas etsin de gerisi önemli değil." Kaldı ki iflas ettiği koşullarda da işçiler bir biçimde ekonomik haklarını alacaklardı. Belki bu duruma göre daha zor olacaktı. Ama kazanımlar ekonomik hakların elde edilmesiyle ölçülmez.

Bu mücadelenin önemini ve meşruluktan taviz verilmemesi gerektiğini diğer işçilere anlatırken bir işyeri temsilcisi şöyle söylüyordu: "Değerlerimiz için mücadele etmeliyiz." Mücadeleyi bazı ekonomik hakların üstelik patronun istediği biçimde elde edilmesiyle sınırlarsanız, ABD'de 1886 yılının Mayıs'ında sekiz saat işgünü için şehit düşen işçileri anlayamazsınız. Bugün 8 saat çalışma hakkı elde edilmişse bu can bedeli bir mücadele sayesinde mümkün olmuştur. Bize şimdi dayatılan esnek üretim saldırısı kan dökülerek kazanılmış hakların tekrar gaspedilmesidir. Mücadelesi de bu bilinç ve kararlılıkla verilebilmelidir. Mücadelenin bu temelde verilebilmesi için öncü, ileri işçiler önemli bir çalışma yürüttüler, fakat meşru-

milan bir temelde karşı koyuşu örgütleyemediler. Bu işçilerin verili durumundan kaynaklandığı gibi, öncü, ileri işçilerin grev komitesi şahsında önemli önderlik eksiklikleri de bunda rol oynadı. Fakat bu süreçten iyi bir deneyim kazanarak çıktıkları kesindir.

Yeni süreçte sınıfa karşı sorumluluğumuz ve görevlerimiz

Grev toplu sözleşmenin imzalanmasıyla bitti, fakat sermaye ve onun temsilcileriyle mücadele kesinlikle bitmedi, bitmez. Patronun 15 Haziran'dan sonraki tutumu bellidir: Her durumda işçilerin örgütlülüğünü yok etmek. Hesaplar bu sözleşmenin sendikayla ilk ve son olması üzerinedir. Esnek üretim maddelerinin toplu sözleşmeye geçirilmemesi önemlidir. Bu bütün zayıflıklarına rağmen 5,5 aylık direncin bir ürünüdür. Fakat gözden kaçırılmaması gereken bir nokta vardır. Sendikal örgütlülüğün olmadığı bir yerde esnek çalışmayı hayata geçirmek patron için son derece kolaydır. Bu şu anlama gelmektedir: Makina Kalıp'ta esnek çalışma dayatması bir süre için ertelenmiştir. Dayatma örgütlülüğün dağıtıldığı ilk anda tekrar gündeme gelecektir. Çünkü "esneklik" sermayenin uluslararası ve sürekli bir politikasıdır.

Bu nedenledir ki, fabrikadan ve sendikadan soğumak, uzaklaşmak sınıf bilinçli hiçbir işçinin düşmemesi gereken hatadır. Fabrikayı fabrika yapan da, sendikayı sendika yapan da işçinin kendisidir. Ayrıca tüm işçileri farklı fabrikalarda farklı ortamlar beklemiyor. Sermaye bir bütün olarak işçi sınıfına her yerde saldırıyor. Saldırı fabrikalar terkedilerek püskürtülemez. Fabrikamızda kalmak ve tüm arkadaşlarımızı sınıf bilinciyle donatmak asli görevimizdir.

Makina Kalıp ve tüm fabrikaların öncü, ileri işçileri olarak sınıf hareketinin durgunluğu koşullarında işimizin zorluğunu görebilmeli ve suçu ekonomik bilince sahip işçi arkadaşlarımızda değil, sermayede, sendikal bürokraside ve reformizmde aramalıyız. Görev ve sorumluluklar konusunda ise çubuğu kendimize, kendi zayıflıklarımıza bükmeliyiz. Bunun son tahlilde işçi sınıfına politik önderlik sorunu olduğu açıktır. Bu politik önderlik sorunu işçi sınıfının gerçek ihtilalci sınıf partisiyle çözülecektir. O halde önümüzde duran görev komünist işçi partisinin bu görevini daha üst düzeyde yerine getirebilmesi için ona güç vermektir. Sermayenin tüm oyun ve saldırıları bu örgütlülük gücüyle ezilecek ve işçi sınıfının iktidar yürüyüşü hızlanacaktır. Hepimizin güncel sorumluluğu budur.

Kurtuluş yok tek başına!
Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://ranney.org>
Ya hep beraber ya hiç olmaz.

Düşündürücü son

Makina Kalıp'tan bir işçinin kaleme aldığı yazıdır.

24 Aralık '97'de, gerçekleri görmeme neden olan greve çıktık. 217 işçi ile birlikte, üzerinde "Bu işyerinde grev var!" yazılı bez afişi fabrikanın kapısına astık. Aslında şu da bir tesadüf, 6 Haziran '97'de işe giriş tarihim; 24 Aralık '97 grevin başlanması, 9 Haziran '98 grev bitiş. Hemen hemen grevdeki günlerimle çalıştığım günlerim birbirine eşit.

Greve çıkmadan birçok kelimeyi; direniş, grev, sınıf, sendika, emekçi, sendikacı, bürokrasi, yönetim, idare, devlet, sermaye vb. binlerce kelimenin anlamını bilsem bile bilinçsizce yorumlar yapıyordum. Şimdi 169 günlük grev bana hayatımın en büyük eğitimini verdi, niçin yaşamam gerektiğini öğretti. İçimdeki ezilmişliğin korunu öyle bir harlattı ki anlatamam.

İnsanların yeryüzündeki dostunu, düşmanını tanıdım. Emekçilerin ve işçilerin dostu, gerçek bel bağlaması gerektiği sosyalizmi tanıdım. İyiliği, dostluğu, dürüstlüğü, iyi niyeti ve devrimi tanıdım. Tanıdım demek yetmiyor. Tanıdık... İhaneti gördük. Şunu da şahsi olarak gördüm. Bana anlatıldığı gibi değilmiş sosyalizm ve komünizm.

Öfkemini içimize sindiremediğimiz faşist kişiler bile bilse maşa olduğunu, bilse halkların kardeşliğini, tanısa, onlar da bilirdi. Bize hak verirlerdi. Onlar ve onlara sempati duyanlar sermayenin oyuncuğı niteliğindeler. Bu benim düşüncelerim sadece.

Şimdi son duruma geliyorum. Bunlar hislerim değil, duygularım değil, yaşadıklarım. Grevin 155. günleriydi, bir toplantı yaptık. Birleşik Metal-İş Topkapı Şube Başkanı Üzeyir Demirtaş'ın sözleri aynen şöyle: "İşveren bizi görüşmeye çağırdı, Aycan ve Salih'le (2. ve 3. temsilciler) görüşmek istemediğini, bunların grevde iken 17/2'den iş aktine son verdiğini işveren söylüyor. Biz de böyle bir görüşmeye kesinlikle oturmayacağız, ne zaman üç işçi temsilcisiyle birlikte görüşmeye çağırırsanız o zaman geleceğiz yanıtını

verdik" dedi. Aradan bir hafta geçiyor. İşverenin bir görüşmeye çağırdığını bu görüşmeye kendisinin ve sendika avukatlarının, TİS Daire Başkanı'nın katılacağını, bir üst düzey görüşme yapılacağını söylüyor. O sıralar Aycan babasının rahatsızlığından dolayı memleketi Edirne'de. 3. temsilci Salih ve baştemsilci Burhanettin. Salih'in sözleri başkana aynen şöyle: "Bizim katılmadığımız bir görüşmeye kesinlikle katılmayacaksınız. Ben izin vermiyorum." Bunu defalarca tekrarlıyor. Baştemsilci, "gitsinler konuşsunlar, bundan birşey olmaz" diyor. Salih ise "bak Burhanettin abi, Aycan burada yok. Bunun vebali senin boynunda kalır" diye yanıtlıyor.

Ama ne yazık ki tartışmalar yersiz, "sayın, çok muhterem" başkanlarımız görüşmelerde bulunuyor. Türkiye'deki sendikacılık bu işte.

İş burada bitiyor. Gerisini anlatmıyorum. 217 işçi ile asılan grev afişi nöbetçi işçiler ve başkan tarafından kimseye danışılmadan indiriliyor. İnsana bir evlat acısı gibi koyuyor. Bir çerçevede bitirildik. Bunu vicdanım rahat söyleyebilirim. İşverenin kallesiz, namussuz olduğunun aksini ispat edecek bir insan çıkamaz. İşçilerin haklarını koruyan, böyle bir sendikacılık anlayışıyla karşı karşıyayız! Bunun başka bir açıklaması olamaz. İnanın dostlar, duygusal olmak istemiyorum. Ama gözyaşlarımı da tutamıyorum. Kolay mı arkadaş, bunca emek, bunca mücadelenin gerçek değeri bu değildi, daha fazlasını hak etmiştik.

Son olarak Makina Kalıp işçisi dostlarına şunu söylüyor: "Bu kavgadır. Bu mücadeledir. Hiçbir zaman bitmeyecek. Belki ömür bitebilir. Ama mücadele hiçbir zaman.

İnsan ölmek için yaşamamalı, yaşamak için ölmelidir.

Onun için;

"Yaşasın işçi, emekçi hakları!"

"Yaşasın sosyalizm!"

Sermayenin esnek üretim saldırısına karşı Makina Kalıp'la dayanışma günü yapıldı

TİS'in imzalanmasıyla grevi sona eren Makina Kalıp işçileri 7 Haziran'da bir dayanışma günü düzenledi. Dayanışma günü için Harbiye Açık hava Tiyatrosu seçilmişti.

Sunuculuğunu Orhan Aydın'ın yaptığı etkinlik, saat 13.00'te sınıflar mücadelesinde şehit düşenler için saygı duruşuyla başlatıldı. İlk söz Birleşik Metal İş Genel Başkanı Kamil Kinkır'a verilmişti. Kamil Kinkır Makina Kalıp grevine kısaca değindikten sonra aslolarak "Şimdi demokrasi zamanıdır" çerçevesinde bir konuşma yaptı. Dolayısıyla da konuşması hiçbir ilgi görmedi. Kürsüden atırılmaya çalışılan, "Şimdi demokrasi zamanıdır" sloganına da hiç katılım olmadı.

Bugüne kadar greve hiçbir yardımı olmayan DİSK Genel Merkezi'ni temsilen konuşan Genel Sekreter Murat Tokmak ise hamasi bir nutuk çekti. Komünistler, Murat Tokmak'ın konuşmasını, "Ekonomik Sosyal Konsey'e hayır!" "ESK sınıfa ihanettir!" sloganlarıyla kesti. Etkinliğe katılım 800 civarındaydı. Katılımın az olması etkinliğin havasını olumsuz yönde etkiliyordu. Kitlenin çoğunluğunu sırasıyla, Köhler işçi ve aileleri, Makina Kalıp işçi ve aileleri, Kızıl Bayrak okurları, SİP, DMP ve EMEP oluşturuyordu. Pazar günü olmasına rağmen Birleşik Metal İş'in örgütlü olduğu fabrikalardan dahi işçi katılımının olmaması çok önemli bir zayıflıktı. Bir önceki hafta Olağanüstü Tüzük Genel Kurulu'nda "büyüyen ve eylem yapan bir örgüt" olarak işçi aidatlarını artıran yöneticiler samimiyetsizliklerini bir kez daha açığa çıkarmıştı.

Etkinliğin başlamasından sonra, "Yaşasın sınıf dayanışması!"-İMES'ten işçiler imzalı pankart açan komünist işçilerin pankartına müdahale edildi. Makina Kalıp grev komitesi, pankartın kalması gerektiğini savunurken sendikanın yöneticileri bunun merkezi bir karar olduğunu söyleyerek büyük bir panik içerisinde pankartı kapatırmaya çalıştı. Makina Kalıp grevcileri imzalı bir pankart olmayıp, salt "Şimdi demokrasi zamanıdır" sloganlı DİSK pankartlarının olması grevci işçilerin ek bir tepkisine sebep oldu.

Daha sonra program halkoyunları, türküler ve halaylarla canlandı. Atılan sloganlar ise bu coşkuyu ayrıca güçlendiriyordu. Salonda Köhler ve Makina Kalıp işçileriyle birlikte konumlanmış ve sloganlarımızı da birlikte atıyorduk. "Makina Kalıp işçisi yalnız değildir"ın ardından yeni örgütlenmenin heyecanı içerisinde olan Köhler işçileri ve kitleyle birlikte

"Köhler işçisi yalnız değildir"i haykırıyorduk. Etkinliğin ilerlediği saatlerde, KESK eyleminden gelen bir grup yoldaş; "Kurtuluş yok tek başına ya hep beraber ya hiçbirimiz!" sloganı ve eylemin coşkusuyla tiyatroya girdi. Grup Göçebe'nin söylediği şarkılar devam ederken ise bir grup yoldaşımız daha "Yaşasın sınıf dayanışması" ve "Kurtuluş yok tek başına ya hep beraber ya hiçbirimiz!" sloganlarıyla girdiler salona. Bu kitledeki coşkuyu iyice arttırmıştı. Kamu emekçilerinin eyleminden dönenlerle birlikte etkinlikteki sayımız 100'ü bulmuştu.

Bu gelişmelerden sonra, "Sınıfa karşı sınıf, düzene karşı devrim, kapitalizme karşı sosyalizm!" "Tek yol devrim kurtuluş sosyalizm!" sloganları oldukça coşkulu atıldı ve destek gördü. Sendika bürokratları, "Şimdi demokrasi zamanıdır" DİSK merkezli politikayı hayata geçirmek için çok sayıda pankart asmıştı ama durum hiç de onların istediği gibi gelişmiyordu. Çünkü kitle içerisindeki politik gücü aslolarak komünistler ve devrimciler oluşturuyordu. Bu okunan mesajların etkisinde de kendini gösteriyordu. Etkinliğe kendi gelmeyip mesaj gönderen reformistlerin yanında düzen partisi CHP de mesaj ve çelenk göndermişti. Üstelik Şişe Cam'ın kar payı ortağı olduğu halde. Fakat CHP'nin bu ikiyüzlülüğü işçiler tarafından çok iyi biliniyordu. CHP çelenginin kuliste durmasını istemeyen grev komitesi çelengi kaldırttı. Etkinlikte mesajı okunanlar ise şunlardı; Berlin'den EKİM taraftarı işçiler, Nürnberg'den EKİM taraftarı işçiler, Dortmund'dan Kızıl Bayrak taraftarları, OSB-İMES İşçi Bülteni okurları, Paksan Makina işçileri, Emeğin Kurtuluşu Kurultayı, Halkevleri, ÖDP, Esenler'den Yeni Kardelen Mağazası çalışanları, Çorap İşçileri Dayanışma Derneği, Bir grup devrimci tekstil işçisi, Zeytinburnu Deri İşçileri Dayanışma Derneği, DMP, Dayanışma gazetesi, SİP, EMEP, İHD,

İDLB, SSH, Metalurji Mühendisleri Odası, Çağrı gazetesi, İşçi gazetesi, Bank-Sen, Özgür Gençlik, Partizan.

Direnışteki Köhler işçileri adına ise direniş komitesinden Şerife Sarı konuşma yaptı. Sarı konuşmasında sermayenin işçi sınıfının örgütlülüğüne yönelik baskılarını anlattı ve mutlaka kazanacaklarını belirtti. Sarı'nın konuşması "Köhler kazanacak, Makina Kalıp kazanacak; İşçi sınıfı savaştık sosyalizm kazanacak!" sloganıyla desteklendi. Normalde 4 grevci işçi üzerinden belirlenen Makina Kalıp işçilerinin konuşmaları ise Birleşik Metal İş yöneticilerinin emriyle kaldırılmış ancak zorla işyeri teksilcisi kürsüye çıkabilmişti. Anlaşılan DİSK yöneticileri işçilerin konuşmasından korkuyordu. Bu zaten Makina Kalıp işyeri temsilcisi Salih Çoban'ın konuşmasından belli oluyordu. Salih Çoban konuşmasında şunları söyledi: "Merhaba dostlar. Önce sendikal örgütlülüğümüzü direnişle kazandık. Sonra sermayenin esnek üretim saldırısına karşı sınıfımız için greve çıktık. 167 gündür her türlü zorbalığa karşı direniyoruz. Bu mücadele işçi sınıfı tarihine altın harflerle geçecektir.

Ve bu grevde çok şey öğrendik. Dostlar işçi sınıfının içerisinde fesat sokmaya çalışanlar var. Öyle duvara şimdi demokrasi zamanıdır yazmakla demokrasi olmuyor. Dostlar bu kürsülerden işçiler konuşacak. Bu ülkeye demokrasiyi de işçiler getirecek... Esnek üretim saldırısına ve tüm saldırılara karşı işçilerin birlik olması gerekiyor. Uluslararası dayanışmanın örölmesi gerekiyor. Tek bir yerde mücadele vermek yetmez.

...Dostlar sermaye düzenini ayakta tutanlar örgütlü davranıyor. Biz de örgütlü davranmalıyız işçilerin uluslararası birliğini sağlamalıyız. Sermayenin dili, dini, ulusu olmaz. O sömürmeye bakar. Birlik olur ve mücadele edersek biz kazanırız. Yaşasın işçilerin uluslararası birliği!"

Konuşma, "Kahrolsun sermaye

iktidarı!" "Kahrolsun ücretli kölelik düzeni!" "Yaşasın işçi-emekçi iktidarı!" "Yaşasın proletarya enternasyonalizmi!" "İşçilerin birliği sermayeyi yenecek!" sloganlarıyla desteklendi.

Atılan diğer sloganlar ise şunlardı: "Esnek üretime, özelleştirmeye, taşeronlaştırmaya, sendikasızaştırmaya, sefalet ücretine hayır!", "Birlik, mücadele, zafer!", "Yaşasın devrimci dayanışma!", "Anaların öfkesi katilleri boğacak!", "Yaşasın devrim, yaşasın sosyalizm!", "Faşizme karşı omuz omuza!", "Zindanlar yıkılsın tutsaklara özgürlük!", "Genel grev genel direniş!", "Zafer direnen işçilerin olacak!"

Beş bin kişilik açık hava tiyatrosunda sadece 750-800 kişilik bir kitlenin bulunması iki şeyi işaretler. Birincisi sınıf hareketinin durgunluğu koşullarında ekonomik bilincin hakimiyeti ve sınıf dayanışmasının zayıflığı. İkincisi ise herşeye rağmen harekete geçirilebilecek sınıf dinamiğinin harekete geçirilemeyeşi. Burada DİSK Genel Merkezi'nden aşağıya doğru sendika yöneticilerinin büyük bir rahatlığı vardır. Onlara astıkları "Şimdi demokrasi zamanıdır"dan ibaret boş avuntu yetiyor olmalı. Fakat bu işçi sınıfı için yetmez. Sınıfın iktidar mücadelesine hizmet etmedikçe de hiçbir anlam ifade etmez. Makina Kalıp işyeri temsilcisinin de dediği gibi "Şimdi demokrasi zamanıdır" yazmakla demokrasi olmaz. Kaldı ki söyledikleri anlamda demokrasi müadelesi bile bir bedel gerektirir. Onlar o bedeli de ödemekten kaçınıyorlar. Aslında DİSK yönetiminin 1 Mayıs'ta da öne çıkardığı demokrasi mücadelesi işçi sınıfını burjuvazinin yasalarına mahkum etmekten, meşru mücadeleyi dışlamaktan başka birşey değildir. Sermayenin çıkarlarını gözetan dansıklı dövüşle istenen bir demokrasidir bu.

Fakat gün gelecek bu oyunların hepsi bozulacak. CHP gibi emekten yanaymış gibi görünen düzen partisinin çelengini çöpe fırlatan, kürsülerden işçiler konuşacak deyip bir gün bürokratların tepesine indireceği yumruğunu şimdilik kürsüye indiren işçiler hesap soracak, sermayeden ve usaklarından. İşçilerin kanı ve gözyaşıyla beslenen sermaye ve onunla Ekonomik Sosyal Konsey'de uzlaşıp işbirliği yapan ağalar bir gün mutlak tarihin çöplüğünde yerini alacaklar.

Sınıfa karşı sınıf!
Düzene karşı devrim!
Kapitalizme karşı sosyalizm!

Köhler işçisi onuru için direnişte

Köhler işçileri coşku ve kararlılıklarından birşey yitirmeksizin direnişlerini sürdürüyorlar. 1 Haziran'da kavga bayrağını açan işçiler, sendikal haklarını kazanana kadar bu direnişi sürdürmeye kararlılar. İşyerindeki çalışma koşullarının kötülüğüne, yoğun baskı ve sömürüye karşı birçok kere başkaldıran, bunun üzerine Köhler patronları tarafından bazılarının işine son verilen, bazılarının maaş artırımını durdurulan, ya da maaşları kesilen işçiler, her defasında yeniden yeniden başkaldırdılar. Baskılara ve işten çıkartmalara karşın yılmadan usanmadan bu kölelik koşullarından kurtulmanın yollarını aradılar. Tek başına birşey yapılamayacağını, ancak güçlerini birleştirip birlikte hareket ettikleri koşulda haklarını alabileceklerini bilince çıkartan Köhler işçileri elele verip diğer direnişçi işçi kardeşleri gibi onurlu kavgada yerlerini aldılar. Direniş yerini "Birlik, mücadele, zafer!", "Birimiz hepimiz için!", "Yılgınlık yok direniş var!", "Onurumuz için direniyoruz!" sloganlarının yazılı olduğu dövizlerle süsleyen Köhler işçileri günboyu direniş yerinden ayrılmıyorlar. Diğer işçi kardeşlerinden maddi ve manevi destek beklediklerini, kendilerinin de desteğe hazır olduklarını belirten Köhler işçileri, Makina Kalıp etkinliğine hep birlikte katılarak sınıf kardeşlerinin yanlarında yer aldılar.

Geçtiğimiz hafta Eğitim Sen 4 Nolu Şube'den bir grup öğretmen ve bir grup öğrenci işçilere dayanışma ziyaretinde bulundu. 500 Evler PTT çalışanlarından bir grup işçi de kendi öğlen yemeklerinden feragat edip Köhler işçileriyle dayanışmaya geldiler. Bu dayanışma ziyaretleriyle moralleri bir kat daha artan, birbirlerine daha bir kenetlenen işçiler, tüm sınıf kardeşlerinden destek bekliyorlar.

İşçilerdeki kararlılığı, direngenliği gören Köhler patronları da boş durmuyorlar. Bu örgütlülüğü dağıtmak için kendi devletlerinin koruyucusu emniyet güçlerini de yanlarına alarak, ceplerinden harçlıklarını, önlere arpalıklarını eksik etmeyerek, işçilere birlikte saldırıyorlar. Fabrikanın önünden günboyu ayrılmayan resmi ve sivil polisler işçilerine kadar aldıkları efendilerinin (Köhler patronlarının) sadık bekçiliğini yapıyorlar.

Servisleri olmadığı için, aldıkları 3-5 kuruştan yol paralarını da karşılamaya çalışan, hatta kimisi onca yolu yürüyerek giden Köhler işçilerinin sürdürdüğü direniş, içeride çalışan işçilerin işine yaradı. Köhler patronu işçilerin onca istemesine rağmen ayarlamadığı servis araçlarını birkaç gün içinde ayarladı. Böyle davranmadaki maksat, içeride çalışan işçilerin direnişteki işçilere destek vermelerini engellemektir. İçeride çalışan işçi kardeşlerimiz şunu iyi bilmeli ki, bugün Köhler patronunun sözde yaptığı iyileştirmeler (servis aracı ayarlamak gibi) göz boyamadan ibarettir. Böyle yapma nedenleri bugün sizin için de direnişte olan işçi kardeşlerinizin yanlarında yer almayasınız dyledir. Direnişteki işçi kardeşlerinizin yanında olmayıp içeride çalışmak demek, kölelik koşullarının sürmesi demektir. Sizler böyle davranmakla, Köhler patronunun ekmeğine yağ sürüp, kendinizle birlikte direnen işçi kardeşlerinizin de geleceğini tehlikeye atmış oluyorsunuz. Maaş günleri geldiği halde, "İşlerime zarar verdiler. Gidip paralarını mahkeme aracılığıyla halletsinler" diyerek ödeme yapmayan Köhler patronu, sizlerin sırtınızı sıvazlarken, direnişteki işçi kardeşlerinizi bir ay boyunca çalıştırıp karşılığında vereceği 3-5 kuruşu bile çok görüyor. Ayın 7'si maaş gününde parasını alamadığı için, "Açlık grevine başlayacağım, paramı alana kadar buradan gitmem, cebimde çocuklarıma götürecek ekme param bile yok." diyen işçi kardeşimizin sesine kulak vermeliyiz. Kendisine sınıftan yanayım diyen herkes direnişe omuz vermeli!

Makina Kalıp İşçilerinden Köhler direnişine ziyaret "Kuruluş yok tek başına! Ya hep beraber ya hiçbirimiz!"

Sermayenin esnek üretim saldırısına karşı 5.5 aydır direnen Makina Kalıp işçileri, grevlerinin sona erdiği 169. günde Köhler işçilerini ziyaret etti.

Patronlar sınıfının örgütsüzleştirme saldırısına karşı, Birleşik Metal İş sendikasında örgütlenmek isteyen Köhler işçileri direnişlerini kararlı bir biçimde devam ettiriyorlar. Patron sendika istemiyor. Direnişe çıkan işçiler ise Köhler'e sendika girecek diyor. Bu mücadelede Köhler işçisini sermaye karşısında yalnız bırakmak istemeyen Makina Kalıp işçileri de Köhler işçilerine soluk ve güç vermeye çalışıyor.

Makina Kalıp işçileri bu çerçevede 10 Haziran'da sınıf kardeşlerini ziyaret etti. Arabada giderken türküler, marşlar söyleyen Makina Kalıp işçileri bu coşkuyu Köhler'e de taşımak için adeta sabırsızlanıyordu. Köhler elektrik fabrikasına 100 metre kala, "Yaşasın sınıf dayanışması! İşçilerin birliği sermayeyi yenecek!" yazılı ve Makina Kalıp İşçileri imzalı pankart açan işçiler "Köhler işçisi yalnız değildir!" ve "Kurtuluş yok tek başına, Ya hep beraber ya hiç birimiz!" sloganlarına direniş yerine kadar Küçükköy dolmuş yolunda yürüdü. Direniş yerine varıldığında Köhler işçileri "Yaşasın sınıf dayanışması!" ve "Makina Kalıp işçisi yalnız değildir!" sloganlarıyla karşıladı sınıf kardeşlerini.

Hem Makina Kalıp hem de Köhler işçilerinin coşkusu görülmeye değerdi. Bu coşku sermayenin kolluk güçlerinin de ilgisini çekmişti. Hemen direniş yerine doluştular. Direniş yerinde işçilerle birlikte bekleyen Birleşik Metal İş Topkapı Şube Sekreteri Bayram Yılmaz işçilere gelişmeleri anlatan bir konuşma yaptı. Bayram Yılmaz, Köhler işçilerinin meşru mücadele vererek sendikal hakları için direnişe geçtiğini ve Makina Kalıp işçilerinin de yaptığı ziyaretle onları yalnız bırakmadığını gösterdiğini söyledi. Konuşmanın ardından "İşçilerin birliği sermayeyi yenecek" sloganıyla halaya duruldu.

Türkü ve zılgıtlar eşliğinde halaylar çekilirken içeride çalışan az sayıda işçi molada dışarıya çıkmıştı. Direnişçi işçiler onlara yönelik, "Onurlu işçiler dışarı!" ve "Kurtuluş yok tek başına, ya hep beraber ya hiçbirimiz!" sloganları attı. Çekilen halaylarda Makina Kalıp ve Köhler işçileri sınıf kardeşleriyle omuz omuza olmanın sevincini yaşadı. Daha sonra Makina Kalıp işçileri adına işyeri temsilcisi Salih Çoban bir konuşma yaptı. Salih Çoban şunları söyledi; "Biz uzun süredir grevdeyiz. Grev de bir anlamda işçilerin birliğiyle sermayeyi yenecek. Grevin yasalar işverenin yanındadır. İşçiler meşru

mücadeleleri gereği direnişe çıkmak zorundadır. Yasalar grev vermiştir fakat grev de aynı direniş gibi birçok zorluklar ve mücadeleler gerektiriyor. Biz 170 gün boyunca direndik ve bir anlaşma yapıldı. Sermaye Türkiye'de ve dünyada dize getirmeye çalıştığı işçileri Makina Kalıp'ta dize getiremedi. Esnek çalışmayı dayattı fakat geri adım atmak zorunda kaldı. Makina Kalıp'ta işçiler kazandı arkadaşlar. Ben inanıyorum ki bu direniş de işçilerin kazanımıyla sonuçlanacak. Çünkü dünyada işçiler direnmediği müddetçe hak alamamıştır. Hak verilmez alınır. Hepinize mücadelenizde başarılar diliyorum."

Konuşmanın ardından haykırılan, "Köhler'e sendika girecek!", "Kahrolsun ücretli kölelik düzeni!", "Yaşasın örgütlü mücadelemiz!", "Sendika hakkımız söke söke alırız!" sloganları ise sermayeye inat atılan sloganlar oldu. Köhler işçileri adına direniş komitesinden konuşan işçi ise şunları söyledi; "Köhler'de yaklaşık 5-6 aydır Birleşik Metal İş'e bağlı sendikalaşma çalışması yürütülmektedir. Maalesef işveren tarafından çalışmamızın erken duyulmasından dolayı pazartesi günü 4 arkadaşımız tazminatını alarak aramızdan ayrılmıştır. Ve bunu 2 arkadaşımızın kabul etmemesinden dolayı Köhler işçisi iş bırakarak direnişe başlamıştır. Ve polis zoruyla dışarı atılmışlardır. O gün bir arkadaşımız gözaltına alınmış ve sendikacı arkadaşların da girişimiyle serbest bırakılmıştır. O günden bugüne de direnişimiz çok güzel devam ediyor. Ve destekler de geliyor çeşitli yerlerden ve direneceğiz de... Köhler işçileri kazanacak..."

Bu direnç yüklü konuşmanın ardından, "Köhler işçisi kazanacak!" sloganıyla tekrar halaylar başladı. Çekilen halayların ardından Makina Kalıp işçileri, "Yaşasın işçilerin birliği!", "Yaşasın sınıf dayanışması!" ve "Makina Kalıp işçisi yalnız değildir!" sloganlarıyla uğurlandı. Makina Kalıp işçileri ise ayrılırken, "Makina Kalıp sizinle gurur duyuyor!" sloganıyla Köhler direnişinin kazanacağına olan inancını ortaya koydu.

**Yaşasın sınıf dayanışması!
İşçilerin birliği sermayeyi yenecek!**

“Metal İMES’te canlanır”

Bu söz, İMES patronlarına ait. Ama, İMES’i tanıtmak ve büyük tekeller için üretilen malların önemini anlatmak için çıkardıkları broşürde “metali canlandıran” 13 bin işçinin adı bile geçmiyor.

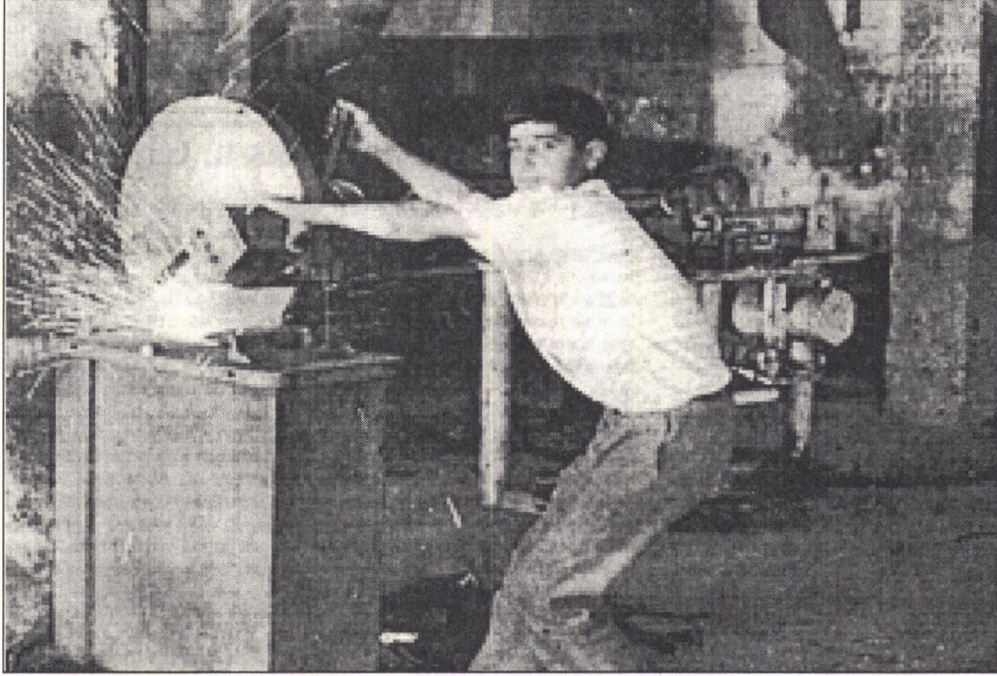
İMES, 840 atölyede yoğunluğunu genç işçilerin oluşturduğu 13 bin kişinin çalıştığı, sömürünün vahşice, iş yaşamının insanlık dışı olduğu ve sorunların bitmek tükenmek bilmediği bir sanayi sitesi.

İş yasalarına göre haftada 45 saat çalışması zorunluyken, İMES’te günde 10-12 saat çalışılır. Mesai zorunludur. Fakat şunu da belirtmek gerekir ki, ücretler çok düşük, ve yaşayabilmek için asgari ücretten daha fazlası gerektiği için fazla mesailer patronun bir lütfu olarak görülür. İMES işçisi için “lüks” olan haklardan biri de sigorta. Sigortalı işçi çalıştıran yerler parmakla sayılabilecek kadar sınırlı. Patronların bu konuda hiçbir çekinceleri de yok. Sigorta vb. sosyal haklarını isteyenler olursa, onların yerine dışarıda boğaz tokluğuna çalışabilecek dev gibi işsizler ordusu duruyor çünkü. Çalışma Bakanlığı ise tam bir ikiyüzlülük sergilemektedir. Hemen tüm atölyeler sigortasız işçi çalıştırmasına rağmen denetlenmemekte, denetlenen yerlerde ise üste rüşvet alınmaktadır. Aynı Çalışma Bakanlığı otobüslere astığı afişlerde işçi sınıfıyla dalga geçercesine; “Gözleriniz hayattır, onları koruyun”, “Ağır yük kaldırarak belinizi incitmeyin” derken, atölyelerde koruyucu maskelere, eldivenlere rastlamak mümkün değildir. Boya, tiner ve zehirli gazlardan zehirlenenlerin ise gidebileceği bir tek sağlık kurumu yoktur İMES’te. Fakat Çalışma Bakanlığı İMES’teki patronlarla kolkola vererek, “İşçi Sağlığı ve İşgüvenliği Haftası”nda panellere katılmayı, aynı zamanda da panele gelen işçileri kapıdan kovdurmayı bilir. Sermayenin kirli eli küçük çocuklara da uzanır sanayi sitelerinde. Sermaye devleti çırak okullarında, çocuk emeğini kendi eliyle yasallaştırıyor. Ufacık bedenler staj adı altında, yaşlarından çok daha büyük işlere hiçbir ücret almadan ya da çok komik ücretlerle, dayak, baskı, küfür, aşağılanmalarla katlanıyor.

Tüm bu sorunlara rağmen sendika istemek hayal olarak görülür. Bugüne kadar İMES’te bir dizi işletmede (Pelsan, Ünüvar, Kabaoğlu Plastik, Yener Mühendislik vs.) sendika girişimi patronların örgütlülükleri, polis gücü, işçilerin dağınıklığı sonucu ezilmiştir.

İMES işçisi ya kölece yaşam koşullarına, ezilmeye, sömürülmeye, baskılara, aşağılanmalara, insanlık dışı uygulamalara, sefalet ücretine boyun eğecek ya da sınıf dayanışmasını örerak, hakları, özgürlükleri ve kurtuluşu için mücadele edecek.

İMES’teki işçilerin örgütlenmesinin önünde çeşitli engeller var. Sınıf bilincindeki zayıflığın yanında, işçilerin büyük çoğunluğunun 18-20 yaş civarında oluşu ve işlere askerlik vs. yüzünden geçici olarak bakılması, işyerlerindeki kötü

koşulları değiştirmek yerine, “daha iyi bir iş bulma” mantığıyla hareket edilmesi, atölyelerde sürekliliğin olmamasına yol açmaktadır. Yoğun bir sirkülasyon yaşanması, patronların işsizler ordusuna da güvenerek son derece keyfi ve rahat davranabilmesi, atölyelerin küçük olmasından kaynaklı patron-işçi içiçeliğinin sınıf ayrımını kimi yerde silikleştirmesi sayılabilir.

Bugüne kadar İMES’te birkaç işletmede sendika girişimi olmasına rağmen, çalışanların sayıları az, patronların örgütlü olması ve direnişlerin yalnızlaşması sebebiyle hepsi ezilmiştir. Patronların karşısına güçlü bir şekilde çıkabilmek için İMES’te bir dernek kurulmuş durumda. Yüzlerce küçük atölyeden oluşan İMES’te tek tek atölyeleri

örgütlemek zor olduğundan, 13 bin kişilik İMES’i tek bir fabrika olarak düşünüp, o şekilde hareket etmek gerekiyor. Derneğin işlevi İMES patronlarına karşı işçilerin birliğini sağlayıp, mümkün olan en fazla sayıda atölyenin aynı anda sendika başvurusunu gerçekleştirmektir. Bu konuda önümüzde Antep Ünalı gibi başarılı bir örnek de vardır. 1993 yılında kurulan Ünalı Dokuma İşçileri Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği öncülüğünde harekete geçen Ünalı dokuma işçileri, sigorta, sendika, 8 saat işgünü için 30 gün boyunca iş durdurdular. Patronların ve devletin tüm kurumlarının baskı ve saldırılarına rağmen 8 saati ve sigorta hakkını kazandılar.

Görüldüğü gibi dernek yalnızca sendikalaşmak için değil, diğer talepler için mücadele olanağı da yaratacaktır. Zorunlu mesailerin kaldırılması, çıraklar üzerindeki baskılara son verilmesi, çalışanlara işgüvencesi sağlanması, hastane yapılması, servis konulması gibi...

İMES patronları kendi aralarında örgütlü olduğuna ve işçileri elbirliğiyle iliklerine kadar sömürmeyi planladıklarına göre, İMES işçileri de sınıfa karşı sınıf tavrı geliştirmek zorundadır.

**Kahrolsun ücretli kölelik düzeni!
Yaşasın sosyalizm!**

İMES’ten devrimci işçiler

İMES-DER şenliği yapıldı

Geçtiğimiz 6 Haziran günü İMES sanayi sitesindeki işçiler tarafından kurulan İMES-DER’in dayanışma şenliği yapıldı.

Sigortasız-sendikası çalışmaya, sefalet ücretine, ağır çalışma koşullarına karşı öncelikle sendikalaşmak için gerekli olan birliği/dayanışmayı sağlamak için kurulan derneğin düzenlediği şenlik tam da bu amaca hizmet ediyor. Birbirinden son derece dağınık vaziyette olan 840 atölyenin işçilerini bir araya toplamak, birlikteliği sağlamak, mümkün olan en fazla sayıda atölye ile sendika başvurusu yapabilmek gerekiyor. Fakat 300-400 işçinin katıldığı şenlikte coşku oldukça zayıftı. En önemlisi de İMES işçilerinin katılımındaki zayıflıktı. Katılımdaki zayıflığın belli başlı nedenleri, şenliğin cumartesi gündüz yapılması (İMES’te birçok atölye cumartesi çalışıyor) ve derneğin örgütlenmesindeki zayıflıklardır.

Çeşitli müzik gruplarının katıldığı şenlikte, “Sigortasız, sendikası çalışmaya hazır/İMES-

DER” ve “İş-ekmek-özgürlük” pankartları açıldı. Müzik gruplarının dışında, çeşitli sendikalardan destek amacıyla konuşan temsilcilerin yanı sıra, İMES-DER Başkanı ve İMES’ten üç işçi konuşma yaptı. Konuşmaların müzik programının arasına serpiştirilmesi, İMES işçilerinin sorunlarına yönelik çözümler üreten tartışmaların yapılabileceği bir özgür kürsü yaratılmasına imkan bırakmadı.

Şenliğe EMEP’in etkisi hakimdi. Dernek faaliyetinde ve hemen tüm çalışmalarında olduğu gibi, şenlikte de devrimcilerden yalıtık bir hat izlediler. Kendileri dışında pankart açılmasına, konuşmalar yapılmasına, mesajlar okunmasına alabildiğine engel olmaya çalıştılar.

“İşçilerin birliği sermayeyi yenecek”, “İş, ekmek, özgürlük”, “Sigorta, sendika, 8 saatlik işgünü”, “İnadına hepimiz birer Metin’iz” sloganlarının atıldığı gecede EMEP’liler başlangıçta sloganlara müdahale etmeye çalıştılar fakat sonradan vazgeçtiler.

İSDEMİR'de işçilerin birliği özelleştirmeyi yenecek!

İşçi sınıfının ağır aksak, düşe kalka yürüdüğü bir dönemden geçiyoruz. Bütün sessizliğine rağmen ilk kıpırtıların sancılarını yaşıyor. Sınıf değerlerini yaratamamış bir “sınıfın” küçük burjuva sınıf ruh halini yansıtmaması mümkün değil. Yılların getirdiği toplumsal önyargılar, farklı sınıf ve ara katmanların olumsuz etkileri, Ortaçağ'ın gerici zihniyeti, egemen sınıfa ve kültürüne boyun eğiş vb. sınıf hareketinin üzerindeki ölü toprağı silkelemesini sürekli geciktiren, zorlaştıran bir rol oynuyor.

Metal sektörü, özellikle de ağır sanayi, proletaryanın yoğunluğu ve ülke ekonomisinin can damarını oluşturması nedeniyle tartışılmaz bir öneme sahip. Bu sektörün önemli bir bölümünün KİT olması da bunun bir göstergesidir. Ağır sanayi diğer sektörlerle oranla daha ağır gelişmiş ve süreçleri sancılı olmuştur. Bu kesimin stratejik öneminden dolayı burjuvazi, işçiyle karşı karşıya gelmede daha esnek davranmıştır. Ekonomik yönden görece rahatlık, alandaki hareketsizliği artıran bir faktördür. Tekstil, petro-kimya ve orta ölçekli fabrikalarla karşılaştırıldığında kar oranındaki istikrar, ekonomik bunalımlardan daha rahat sıyrılmasını sağlamıştır. Son dönemde ise devletin “sosyal” görünümünü yitirme zorunluluğu, saldırılarını daha açık hale getirmiştir.

Sözünü ettiğimiz, yalnız Türkiye'nin değil, Ortadoğu ve Balkanlar'ın en büyük demir-çelik fabrikası olan İSDEMİR'dir. Onikibin işçinin çalıştığı dev bir tesis. Özelleştirme kapsamına alınan bu fabrikanın, içinde bulunduğumuz ay içerisinde özelleştirilmesi gündemde. Bu aynı zamanda devletin ve sermayenin bir yoklaması. Sözün kısası İSDEMİR işçisinin kıpırdanışı ve hareketliliği yalnız bölge açısından değil, işçi sınıfının motivasyon ve hareketliliği açısından da yeni bir olanak.

Yıllar geçmesine rağmen '89 grevinin anıları canlanmaya başlıyor. Ama yılların hareketsizliği ve önyargılar, işçilerin özelleştirme sorunu karşısında tutumlarını netleştirmesini, tavır sergilemelerini daha ağırdan yaşamalarını getiriyor. Hemen hemen her fabrikada yaşanan temel sorun bilindiği gibi önderlik boşluğunda yatmaktadır. Kurumsal konumu nedeniyle işçilerin doğal örgütlenmeleri olan sendikaların yöneticilerinin ihanetçi çizgileri, işçi kitlesinin bunalımını ve içe kapanıklılığını

açıklıyor. İSDEMİR'de at izi it izine karışmış durumda. Sendikanın kirli yüzü bilinmiyor da değil. Demir-Çelik idaresinden çok daha güçlü olan sendika yıllardır patron gibi davranmakta. İşçi atılacaksa sendika karar veriyor. Taşeron mafyalarının örgütlenmesini sendika sağlıyor. Rüşvet, haraç, yolsuzluk vb. sendika üzerinden yaşanıyor. Bütün bunlara rağmen hafif bir kıpırdanışı bile binlerce işçiyi sokağa dökebilir. Demir-Çelik işçisinin en hassas olduğu bir dönemde hareketlenmesi bir an meselesidir. Ama Demir-Çelik işçisi kime güvenecek, kimin arkasından sürüklenecek?

Sendika, yerel basın ve TV'lere de yansıyan muğlak, popülist yaklaşımları ve “ne yardan, ne serden” tutumlarına rağmen, işçilerin kararsızlığına güvenerek, sendikanın peşinden kölece geleceklerini hesap ediyorlar. Sendikanın ihanetçi çizgisini bilmelerine rağmen, işçiler özelleştirme konusundaki kafa karışıklığından dolayı beklemeyi yeğliyorlar. Kardemir örneğini sık sık gündeme getiren sendika, “üreten bizsek yöneten de biz olacağız” söylemiyle hem kafa bulandırmaya çalışıyor hem de “İSDEMİR'in, sendikanın olmadığı bir özelleştirme pazarında satılmasına karşı çıkacağını” söylüyor. İskenderun ve çevresinin sermaye çevreleriyle pazarlığını tamamlamış bulunan sendika şimdi Ankara'nın yolunu tutmak üzere. Yerel sermaye çevrelerini “halk” olarak lanse ederek hiçbir işçinin burnunun kanamayacağını “teminatını veren” sendika, “yapacak birşey yok, bari büyük tekeller alacağına hem biz işçiler, hem bölgemizin insanları faydalansın” diyorlar. Düzen partilerine mensup bölge milletvekillerinin yaptığı açık oturumda özelleştirmeye karşı tek görüş yoktu, yalnızca yöntem tartışıldı. FP, ANAP, CHP, DSP milletvekillerinin (kimisi muğlak ve çatlak sesler bir yana bırakılırsa) dillerindeki ortak söylem özelleştirmenin nimetleriydi. FP'nin Kardemir örneğini sürekli reklam etmesi ve sendikanın da onlarla hemfikirliği, açıkça sergilenen görüşlerden biriydi.

İsdemir üzerinde düzen partilerinin oynadığı rol bilinenden çok ötedir. Taşra zihniyetinin ağırlığı altında ezilen işçiler kendi içinde paramparça edilmiş durumdadır. Düzen partilerinin “sınıf çalışması”nın sonuçları belki de hiçbir yerde böylesine güçlü değildir. Fabrika, kadrolu-taşeron diyerek birimlerine kadar parsellenmiş durumda ve düzen partilerine üye binlerce işçi var Demir

Çelik'te.

Özelleştirme saldırısının gündeme oturduğu bir dönemde İşçi Komisyonu'nun kuruluşu Demir-Çelik işçisinin bölünmüşlüğüne, önyargılarının tümüyle yansıdığı bir örgütlenme oldu. Demir-Çelik işçisinin tüm ruh hali komisyona yansyordu. Hatta bu komisyonun ilk toplantılarında özelleştirmenin yararlılığını bile dile getiren işçiler oldu. İşçi kimlikleriyle değil, partili kimlikleriyle katılıyorlardı toplantılara. Partili kimliklerin çatışmasının uzunca bir zaman sürmesi, hatta bugün bile halen tümüyle kırılmamış olması, sürecin sancılarını anlamak için yeterlidir. Parti direktifleriyle gelen ve onları dillendiren bir işçi komisyonu düşünün. Komisyon üyesi olmayı, sendikada, işyerinde koltuk kapma sevdasıyla bütünleştirebilen işçileri düşünün.

Her direniş, grev vb.'nde yaşanan, isimleri farklı olsa da içeriği yönünden hoşnutsuzluklara karşı oluşturulan işçi komitelerinin pürüzsüz, uyumlu, “tıkır tıkır işlediği” pek görülmüş değildir. Komitede yeralan işçileri tabandaki işçilerden ayıran keskin çizgiler de yoktur. Güvensizlik, yakınma, ne yapacağını bilmeme, elyordamıyla sorunları çözme, işten atılma korkusu vb. sürekli yaşanır. İşçiler yaşayarak öğreniyor. İSDEMİR İşçi Komisyonu tüm zorluklara rağmen kimi adımlar atmaya başladı. En azından düzenli toplantılar, taban çalışmasının başlatılması, yerel gazete ve TV'lerin değerlendirilmesi vb. Ama bu komisyonun en büyük sancısı, bileşenlerinin şöyle ya da böyle yılların mücadele sürecinde partizanlık, ikili oynama, küskünlükler vb. ile yıpranmış güçlerden oluşmasıdır. Komisyon kararı ile alınan özelleştirmeye karşı taban çalışmasının bugün olması gerekenin çok altında seyretmesinde komisyon üyelerinin yıpranmışlığının önemli bir payı vardır. Özellikle sendika, bir yandan komisyonu yıpratmak ve dağıtmak için her türlü dedikoduyu işçiler içerisinde yayarken, diğer taraftan komitenin fabrika birimlerindeki çalışmalarını baltalamaya özel bir çaba gösteriyor. Refahlı işçiler hem partinin hem de sendikanın sıkı denetimi sayesinde, ne bu komisyon çalışmalarına katılıyorlar ne de özelleştirme sorununda sendikanın ihanetçi tutumuna karşı birşey söylüyorlar.

Özelleştirme sorunu üzerine hem komisyon üyelerinin hem de toplam

olarak İSDEMİR işçisinin düşünceleri oturmuş değildir. Özelleştirmenin kendi zararlarına olacağını içgüdüyle de olsa farketmeyen işçi yok gibi. Ama sorunun gerçek mahiyeti, yapılmak istenilenler, bunlara karşı mücadele, sendikanın politikaları (taşeron işçiliği ve Kardemir modelinin iflası vb.) vs.nin çok yoğun bir biçimde yazılı ve sözlü propagandasına ihtiyaç var. Herşeyden önemlisi, komisyonun hantallıktan kurtulması için kimi somut adımları hızlandırması gerekiyor. Taban çalışması ağır yürüse de kimi sonuçlarını da vermeye başladı. Komisyon çalışmaları kapsamında büyük ünitelerde toplam propaganda çalışmaları yapılmaya çalışılıyor. Geçenlerde haddehanelerde çalışma esnasında yüz kişilik bir işçi grubu özelleştirme ve sendikanın tutumunu teşhir eden sloganlar atıldılar. Çok sınırlı da olsa taşeron işçileri bu sloganlara katıldı.

İşçilerin üzerindeki puslu havanın dağılması, bir yandan özelleştirme saldırısının somutlanmasında, diğer yandan da işçi komisyonunun daha istikrarlı ve sorumluluklarının blinciyle hareket etmesi, işçi kitlesi ile arasındaki mesafeyi kapatabilmesiyle mümkündür. Önümüzdeki süreçte iki şey olabilir: Özelleştirme saldırısına işçilerin kendiliğinden bir karşı koyuşu komisyonu ya geride bırakır ve iş işten geçmiş olur, ya da bu kendiliğinden kıpırdanışlar ve hareketlilikler işçi komisyonunun daha hızlı adım atmasını motive ederek bileşenlerinin değişmesini ya da artmasını getirebilir. Komisyonun bugünkü hantallığında İSDEMİR işçilerinin gel-gitlerinin yansımalarının olduğu görülüyor. İşçilerin önderlikten yoksunluğu koşullarındaki hareketliliğini sendikanın kendi platformuna sürüklemesi sözkonusudur. İşçi komisyonu sağlam politikalarla işçilerin karşısına çıkamadığı koşullarda alternatif bir güç olması mümkün değildir. İşçi komisyonunun dışındaki hiçbir platformda özelleştirmeye karşı bir çözüm üretilmesi mümkün görünmüyor. Zorlanması gereken halka işçi komisyonudur.

Sınıfın çıkarlarını herşeyin üstünde görmek, işçilerdeki önyargıların kırılmasının da teminatıdır. MHP'lisinden CHP ve ANAP'lısına kadar işçiler bu komisyonda yeralıyorsa tarihsel bir adımdır da aynı zamanda. Komisyondaki bütünleşme tabanın bütünleşmesini de kuşkusuz yaratacaktır.

6-7 Haziran'da kamu emekçileri yurdun dört bir yanında alanlardaydı:

Haklarımız için

birleşik-militan mücadeleye!

İstanbul

KESK'in açıkladığı eylem takvimine göre, İstanbul'da 7 Haziran Pazar günü saat 12.00'de Beyazıt Meydanında toplanan kamu emekçileri, Sultanahmet'e yürüyerek burada basın açıklaması yapacaklardı.

Kamu emekçileri Beyazıt'ta saat 13.00 civarında toplanmaya başladılar. Başlangıçta toplanan kitlenin az olması nasıl bir eylem yaşanacağı konusunda açık bir fikir veriyordu. Yarım saatlik bir bekleyişten sonra, önde KESK pankartı arkasında İstanbul Şubeler Platformu pankartı ve onun da arkasında diğer pankartlar olmak üzere kortejler oluşturuldu. Yürüyüş boyunca katılımcı kitle yaklaşık 2000-2500 civarındaydı.

KESK'e bağlı sendikaların şubeleri genellikle tek pankart arkasında yürüyordu. Bazı şubeler ise hiç katılmamışlardı. Açılan pankartlar; Eğitim Sen, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8 Nolu şubeleri (4 nolu şubenin İnsan Hakları Komisyonu; "İnsan haklarıyla insandır" pankartıyla), Maliye Sen 1.2.3 nolu şubeler, Tüm Bel Sen, Orkam Sen, Tarım Gıda Sen, BTS, Asim Sen İstanbul Şubesi, Haber Sen, Bem Sen ve ardından "Soruyoruz neredeler" ve kaybedilmek istenen 4 devrimcinin resmini yer aldığı Devrimci Mücadelede Mimar Mühendisler, Enerji Yapı Yol Sen İstanbul şubesi arkasında Edirne şubesi, SES Aksaray şubesi ve arkasından SES Edirne temsilciliği pankartı yeralıyordu. Kamu sendika şubeleri dışında, "Kurtuluş yok tek başına, ya hep beraber ya hiçbirimiz" "Sokağa, eyleme, genel greve", "Kahrolsun ücretli kölek düzeni" pankartları açıldı. Eylemde en fazla atılan sloganlar şunlardı: "Devlet güdümlü sendikaya hayır", "Yaşasın Kızılay direnişimiz", "Savaşa değil, eğitime bütçe", "Savaşa değil sağlığa bütçe", "Herkes eşit, parasız sağlık hizmeti", "11 Haziran'da alanlardayız", "Zafer direnen emekçinin olacak", "Sahte sendika yasasına hayır", "Çetelere kıyak, emekçiye dayak, bu abluka dağıtılacak", "Faşizme karşı omuz omuza", "Çeteler halka hesap verecek". Bunlara ek olarak ve pek yaygın olmamakla birlikte; "Sistem çürüyor, emekçiler yürüyor", "Kahrolsun ücretli kölelik düzeni", "Kahrolsun MGK, MİT, CIA, kontr-gerilla" gibi sloganlar da yer yer atıldı. Belirli bir coşku gözlenmesine rağmen, katılımın bu oranda düşük gerçekleşmesinin kitlede yarattığı hoşnutsuzluk da açıktı.

Eylemlere katılımdaki bu zayıflığın zemininde;

* Kamu emekçi hareketinin doruğuna ulaştığı 4 Mart'ın arkasından, 5 Mart'ta yaşadığı kolay yenilgi,

*Uzun süren bir eylemsiz bekleyiş döneminde yaşanan sürgün ve cezalar,

*Ve her zamanki kısır çekişmeler ve sandalye pazarlıklarıyla geçen genel kurullar bulunuyor. Bu zayıflatıcı zeminin üstüne zamansız ve hazırlıksız bir eylem kararı da alınınca, sonuçta ortaya çıkan, 6-7 Haziran'daki tablo oldu. Katılımın azlığına rağmen coşkulu bir yürüyüşle Beyazıt'tan Sultanahmet'e ulaşan kitle, burada oturarak, megafonla yapılan basın açıklamasını dinlemeye çalıştı. Sesin arkalara ulaşmaması, kitlenin bekleyişi de sloganlarla sürdürmesini getirdi. Eylem bitiminde Makina Kalıp grevçilerinin dayanışma şenliğine gitmek isteyen kamu emekçileri, megafonla kitle içinde duyuru yaparak toplu gidiş organize etmeye çalıştılar.

İzmir

Uzun bir aradan sonra "toplusözleşmeye çağrı" şiarıyla KESK eylemliliklerine başladı. Çeşitli illerde bölgesel mitingler yapıldı.

Bu doğrultuda bölgesel mitinglerin biri de 6 Haziran 1998'de İzmir'de saat 14:00'te Cumhuriyet Meydanı'nda yapıldı. Mitinge, çevre il ve ilçelerden (Aydın, Muğla, Denizli, Manisa, Uşak, Tire, Torbalı) kamu emekçileri gelmesine rağmen katılım azdı.

Yaklaşık 3000 kişinin katıldığı eylem Konak'tan fiili yürüyüşle başladı. Eyleme işçi sendikalarının, demokratik kitle örgütlerinin ve partilerin de desteği oldu.

Emekçilerin -özellikle çevre illerden gelenlerin- coşkusu yüksekti. "Sadaka değil, toplusözleşme!", "Baskılar bizi yıldırılmaz!", "Emekçiyiz, haklıyız, kazanacağız!", "Çetelere kıyak, emekçiye dayak!", "Çeteler halka hesap verecek!", "Zafer direnen emekçinin olacak!" mitingte en sık atılan sloganlar arasındaydı.

Miting sırasında yapılan konuşmalarda; %20'lik, %50'lik maaş artışı değil toplusözleşme istediklerini, emekçilere yönelik

İzmit

KESK'in "Toplusözleşmeye çağrı" şiarıyla 8 ilde tertiplelediği bölgesel mitinglerinden Bolu ve Sakarya illerini de kapsayan İzmit bölgesi mitingi 6 Haziran tarihinde gerçekleştirildi.

Katılımın çok düşük düzeyde kaldığı (yaklaşık 1000 kişi katıldı) mitingte "Eğitim-Sen, Tüm Bel-Sen, Tüm Maliye-Sen, Genel Sanayi-Sen, Haber-Sen, Enerji Yapı Yol-Sen, SES, Tüm Sosyal-Sen Kocaeli şubeleri ile Eğitim Sen Gebze ve Sakarya şubeleri; Asim-Sen Gölçük, KESK Sakarya ve Bolu Şubeler Platformu ile Tüm Emekli-Sen pankartlarıyla katıldılar.

Fethiye Caddesi'nde, kortejlerde toplanan kamu emekçileri "Çezalar, sürgünler kaldırılсын", "İnadına hepimiz Akın Birdal'ız", "% 20 değil, toplusözleşme", "Yaşasın Kızılay Direnişimiz", "Zafer direnen emekçinin olacak", "Emekçi yürüyor, sistem çürüyor", "Yaşasın sınıf sendikacılığı", "MAİ, MİGA'ya karşı mücadeleye" vb. şiarların yazılı olduğu

Ankara

Kamu emekçilerinin mücadele süreci 4 Mart direnişinin ardından geri saymaya başlamıştı. Bunun en basit örneği ise Kızılay mevzisini terkedişidir. Sermaye devletinin başkenti Ankara'da Kızılay panzerlerin mevzisi olmuş durumda. Şimdilik kitlesel eylemler bile Sıhhiye'ye sıkıştırılmış bulunuyor. Sınıfın mücadele istek ve kararlılığının örgütlenmesi, bir kez daha düzenle bütünleşmiş sendikal ihanete ihale edilebilecek birşey değildir. Bu tam olarak, kurda kuzu emanet etmektir. Aşılması gereken bu geri bilinçtir. Yoksa aynı bilinçle, devletin bu yeni oyununa gelmek ve politik örgütlenmeyi de sendikalara havale

baskı, sürgün, soruşturma politikası uygulandığını, bugüne kadar bu politikalara karşı mücadele ettiklerini, şimdi de edeceklerini söyleyerek, çete devletinin özelleştirme politikaları da kınandı.

Mitingte dikkat çekici diğer bir nokta da suydur:

Devrimci Memur Hareketi'nden emekçiler, kürsünün yanında pankart açarak ellerinde kaybedilen kişilerin fotoğraflarını taşıdılar. Sloganları gözaltında kayıplar ile ilgiliydi. Atılan sloganlar kürsüden boğulmaya çalışıldı. (Müzikle, başka sloganlarla) Kürsüden sürekli KESK'in hukukuna uyulması gerektiğini, burada emekçinin meşru taleplerinin haykırıldığını, şimdi buna saygı gösterilmesi gerektiği söylenerek uyarılar yapıldı. Bu eylem KESK yönetiminin bakış açısının kendi talepleri ile sınırlı olduğunu gösterdi.

Alanda Kamu Emekçileri Bülteni'nin dağıtılması büyük bir ilgiyle karşılandı. (Birkaç sendika dışında) Özellikle diğer illerden gelen kamu sendikaları daha da ilgilediler.

Miting halaylar çekildikten sonra bitti.

pankartlar taşıyarak mitingin yapılacağı Cumhuriyet alanına doğru sloganlarla yürüdüler.

Yoğun polis ablukası altında gerçekleşen mitingde katılımcı kitle yürüyüş güzergahı ve miting süresince "Emekçiyiz, haklıyız kazanacağız", "Çeteler halka hesap verecek", "Yaşasın sendikal mücadelemiz", "Yaşasın halkların kardeşliği", "Sistem çürüyor emekçiler yürüyor", "Sahte sendika yasasına hayır" vb. gibi sloganları haykırdılar.

Zayıf katılıma rağmen yürüyüş güzergahında atılan devlet karşıtı sloganlar eşliğinde taşınan coşkulu ruh hali, kendisini miting süresince gösteremedi.

Çeşitli sendika şube başkanlarının sorunlara ilişkin konuşmalarının ardından, CHP Kocaeli Milletvekili Bekir Yurdağül'ün kamu emekçi hareketinin istemlerinin düzen içi çözümüne ilişkin konuşması da aynı heyecanla alkışlandı. Yaklaşık 1,5 saat süren miting halayların çekilmesiyle son buldu.

7 Haziran 1998'de düzenlenen eylem, %20'lik zamları ve sefalet ücretlerini protesto etmek içindi. Saat 13:00'de Gar'ın önünde toplanan kitleyi Eğitim-Sen, Tüm Bel-Sen, Tüm Sosyal-Sen, Tüm Maliye-Sen, Orkam-Sen, SES, Tarım Gıda Sen, Asim Sen, Şeker Sen, Haber Sen, Turizm Sen, TMMOB, TTO oluşturdu. Konya, Aksaray, Çorum, Çankırı ve Kırşehir'den katılım vardı. DİSK Emekli Sen de pankart açarak destek verdi. Ayrıca HADEP, SİP, İP gibi partiler de katıldı. "Sadaka değil, toplusözleşme", "Yaşasın onurlu mücadelemiz", "Yaşasın halkların kardeşliği", "Kurtuluş yok tek başına, ya hep beraber ya hiçbirimiz", "İşçi-memur elele genel greve", "Zafer direnen emekçinin olacak" sloganları sıkça atıldı.

11 Haziran'da kamu emekçileri tüm ülke çapında işbiraktı

Sendika hakkımız, grev silahımız!

Ankara

Grevli toplu sözleşmeli sendika hakkını savunmak ve yüzdelik zamları protesto etmek amacıyla kamu çalışanları, KESK'in hazırladığı eylem takvimine göre 11 Haziran 1998 Perşembe günü Ankara'da hizmet üretiminden gelen güçlerini kullanarak işyerleri önünde sloganlar, dövizler ve halaylarla eyleme geçtiler.

Mithatpaşa Vergi Dairesi: "Emekçiyiz, haklıyız, kazanacağız!", "Yüzdelik zamlara hayır!", "Yüklen emekçi kazanacağız!" sloganları ve davul-zurna eşliğinde çekilen halaylarla; "Artık vergi toplamıyoruz, 1 günlük iş bırakıyoruz." dediler.

Çankaya İmar Müdürlüğü: 300 civarındaki kitle Sakarya'da eylemlerini halay ve sloganlarla gerçekleştirdi. Kitlenin coşkusu çevredeki halkın da aralarına katılımını sağladı. Tüm Bel Sen'in diğer şubelerinin bir bölümünün Sakarya'da buluşmasıyla "Genel grev, genel direniş!", "Yaşasın halkların kardeşliği!" sloganlarıyla Sıhhiye'ye yüründü.

Çankaya Vergi Dairesi: İşyeri önünde toplanan 50 civarındaki kamu emekçisi, basın açıklaması okuyup, "Söz, yetki, karar çalışanlara!", "Zafer direnen emekçinin olacak!" sloganları ve dövizleriyle yürüyüşe geçti. Hitit Vergi Dairesi çalışanlarının da katılımıyla Mithatpaşa'dan Sıhhiye'ye doğru yürüyüş sürdü.

Yeğenbey, Ulus Vergi Dairesi-Gümrük Müsteşarlığı: İşyerleri önünde 8:30'da başlayan eylem, 10:30'da Ulus 100. Yıl Çarşısı önünde diğer vergi daireleri çalışanlarını bekleyerek sürdü. "Söz, yetki, karar çalışanlara!", "Sadaka değil toplu sözleşme!" sloganları atıldı. Yıldırım Beyazıt-Kızılbey Vergi Daireleri'nden çıkan kamu emekçileri polis engellemesiyle karşılaştılar. Kolluk güçlerinin, "pankartları indirip dağıtık olarak yürümelerini, aksi takdirde dağıtacaklarını" söylemeleri

Gebze

KESK'in eylem takvimi çerçevesinde 6-7 Haziran tarihlerinde gerçekleştirdiği bölgesel mitinglerin ardından 11 Haziran'da ülke genelinde işbirakma eylemi ve protestosu Gebze özgölünde de işbirakma ve yürüyüş eylemi ile gerçekleştirildi.

Sabah saatlerinde vizite için Devlet Hastanesi önünde toplanan Eğitim Sen, Tüm Bel Sen, Haber Sen üyesi emekçilere, SES üyesi emekçiler de üniformalarıyla (önlükleriyle) katılarak, Eğitim Sen Gebze şubesi ile SES Gebze temsilciliği pankartlarının altında Cumhuriyet Alanı'na doğru yürüyüşe geçtiler.

Yaklaşık 600 kamu emekçisi yürüyüş güzergahı boyunca; "Savaşa değil eğitime

üzerine çıkan tartışmada Tüm Maliye Sen Şube Başkanı Mehmet Karaaslan gözaltına alınmak istendi. Kitlenin sahiplenmesi üzerine bu saldırı boşa çıkarıldı. Pankartlar kapatılarak yürüyüşe devam edilmesine rağmen Karaaslan gözaltına alındı. Aynı şekilde devletin kolluk güçleri Çatalhan Vergi Dairesi önündeki emekçilere de yöneltti devlet terörünü. Bu arada Ulus 100. Yıl Çarşısı önünde toplanan kitle gözaltındakilerin bırakılması için oturma eylemine başladı. "Baskılar bizi yıldıramaz!", "Biz çocuklarımıza onurlu bir gelecek bırakacağız ya siz!", "Yılgınlık yok direniş var!" sloganları, öfke ve kararlılıkla atılıyordu. Önce Haber Sen, daha sonra SES, pankartlarıyla birlikte, Tüm Maliye Sen kitlesiyle birleşmek için toplanma yerine doğru geldikleri sırada yeni bir polis saldırısı gerçekleşti. Burada da gözaltına alınanlar oldu. Bu saldırılarda 22 civarında kamu emekçisi gözaltına alındı. Bunun yanı sıra sermaye devleti, davulcu ve zurnacı üzerinde bile terör estirdi. Sanatçıların davul-zurnalarına el koydu.

Saldırıların ardından kitle, oturma eylemine geçerek öfke ve kararlılıkla beklemeye başladı. Yaralanan emekçiler vardı. Polisin gözaltındakilerin serbest bırakılacağı sözü vermesi üzerine tekrar Sıhhiye'ye doğru yürüyüşe geçildi. Gözaltından çıkan kamu emekçileri büyük bir sevinç ve "Baskılar bizi yıldıramaz!" sloganlarıyla Sıhhiye'de toplanma yerine geldi.

Eyleme, Haber Sen, Enerji Yapı Yol Sen, Tüm Sosyal Sen, Tüm Maliye Sen, Kültür Sen, Bem Sen, SES, Tüm Bel Sen, Maden Sen, Orkam Sen, Eğitim Sen, Emek Sen katıldı. "Dayakçı polis hesap verecek!", "Yüzdelik zam değil toplu sözleşme!", "İşçi-memur elele genel greve!" sloganları ve halaylardan sonra eylem, saat 13:30 civarında bitirildi.

bütçe", "Yaşasın sendikal mücadelemiz", "Yaşasın halkların kardeşliği". "Yüzdelik zamlara hayır", "Susma sustukça sıra sana gelecek", "Çeteler halka hesap verecek", "Sadaka değil toplu sözleşme" sloganları eşliğinde Cumhuriyet Alanı'na geldiler.

Alanda Eğitim Sen Gebze Şube Başkanı Orhan Kaya'nın basın açıklaması okumasının ardından katılımcı kitle sloganlarla halaylara durdular.

Eyleme, Genel İş üyesi belediye işçileri, Emekli Sen üyeleri, öğrenciler ile EMEP ve HADEP kitlesel, Birleşik Metal İş, Özçelik İş, CHP, ÖDP ve İP ise temsili düzeyde destek sundular.

Coşkulu geçen eylem halaylardan sonra kitlenin öğretmen evine doğru yürüyüşe geçmesiyle son buldu.

İstanbul

KESK'in daha önce açıklamış olduğu eylem takviminin gereğince 11 Haziran'da iş bırakan kamu çalışanları sabah işyerlerinde başlattıkları eylemi yürüyüş ve mitingle tamamlamak için buluşmak üzere, işyerlerinden Aksaray'a doğru yürüyüşe geçtiler. Sabah saat 10:30 civarında İstanbul Büyükşehir Belediyesi önünde toplanan Tüm Bel Sen, Bem Sen, Tüm Maliye Sen üyeleri, saat 11:30'da Fatih Parkı'na doğru yürüyüşe geçti. Düzenli kortejler halinde Haşim İşcan geçidinden geçerek Aksaray'a yüründü. Yürüyüşün en önünde KESK pankartı, ardından sırayla KESK Şubeler Platformu, Eğitim Sen 1, 2, 3, 4, 5, 6 ve 7 Nolu şubeler, SES Bakırköy, SES Aksaray, Tüm Bel Sen 1, 2, 3, 4 nolu şubeler, Haber Sen Genel Merkezi, Tüm Maliye Sen 1 ve 2 nolu şubeler, Enerji Yapı Yol Sen İstanbul şubesi, Tüm Sosyal Sen, Tarım Gıda Sen, Bem Sen alanda pankartları ile yerlerini aldı. Yürüyüş boyunca iki kez oturma eylemi yapıldı. Eylemde sık sık, "Çetelere değil, emekçiye bütçe!", "Yaşasın direniş, yaşasın KESK!", "Yaşasın halkların kardeşliği!", "Sadaka değil, toplu sözleşme!", "Devlet güdümlü sendikaya hayır!", "Sendika hakkımız, grev silahımız!", "Zafer direnen emekçinin olacak!", "Yaşasın grev, yaşasın toplu sözleşme!", "Gerici faşist eğitime son!", "İşçi memur elele, genel greve!", "İşçilerin birliği sermayeyi yenecek!", "Köhler işçisi yalnız değildir!", "Makina Kalıp kazandı, Köhler kazanacak!" sloganları atıldı. Eylemde ayrıca, "Direnişçi Köhler işçileri" imzalı pankartı ile Köhler işçileri, onların hemen ardında, "Kahrolsun ücretli kölelik düzeni" yazılı pankart ile Makina Kalıp işçileri ve komünistler yerlerini aldılar. Saat 13:00'te Aksaray Metro İstasyonu'nda kurulan kürsü ile eylem devam etti. Kürsüde KESK Genel Başkanı Siyami Erdem bir konuşma yaptı. Erdem konuşmasında, "Daha önce olduğu gibi hükümetin baskısı devam ediyor. Bu olumsuz gelişmeye rağmen olumlu gelişmeler de devam ediyor. KESK yüzbinlerce üyesi ile birlikte direnişe devam ediyor. Hükümetin KESK'i sendika olmaktan çıkartan, KESK'i devletin bir kurumu olarak çalışmaya zorlayan yasa tasarısını geri püskürttük."

"Siyasi iktidar kamu emekçilerine %20 zam yapıyor. Ancak %20 zamin kamu emekçilerinin içinde bulunduğu olumsuz koşulları düzeltmeye yetmeyeceği açıktır. 55. Hükümet işbaşına geldikten sonra kamu emekçilerinin maaşlarında 70 dolar kayıp olmuştur."

"Yıllardır süren, kangren haline gelen ücret sorunumuza çözüm bulmak için, konfederasyonumuz KESK ve sendikalarımızla toplu sözleşme masasına oturulması gerekiyor. Kamu emekçileri artık kendi gelecekleri üzerinde söz ve karar sahibi olmak istiyor. Taraf olma talebimizde ısrarlı ve kararlıyız. Hükümet, bugün ortaya koyduğumuz demokratik ve haklı talebimizin gereğini yerine getirmezse, önümüzdeki günlerde mücadele edeceğimizden kimsenin şüphesi olmasın." dedi.

Siyami Erdem'in konuşmasının ardından basın açıklaması saat 13:30'da sona erdi.

“Özelleştirme talanı sürüyor”

Özelleştirme kapsamına alınan İzmir Bölgesi Elektrik Dağıtım A.Ş.'nin ihalesini kazanan Gediz Elektrik Dağıtım'ın, Ege Palace'da 19:30 kokteyli vardı. Kokteyl yapılacağını duyan Enerji-Yapı-Yol Sen'e üye kamu emekçileri Ege önünde toplandılar. Kokteylin olacağını geç duyduklarından ancak temsilcilikler düzeyinde katılmışlardı. 100'e yakın emekçi “Özelleştirmeye hayır, Enerji-Yapı-Yol Sen” pankartını açarak otelin önünde beklemeye başladılar. Kokteyle gelenlerin arasında TEDAŞ müessese müdürü Hacı Uçar da vardı. Hacı Uçar kokteyle gitmek için otele yöneldiğinde emekçiler tarafından “yuha”landı. O da geri dönüp emekçilerin arasına katıldı. Fakat bir süre sonra kokteyle gitti.

Emekçiler alkışlarla, sloganlarla bekleyişlerini sürdürdüler. “İşyerleri evimizdir, evimizi sattırmayız!”, “Yağmaya son!”, “Emekçiyiz, haklıyız, kazanacağız!”, “Zafer direnen emekçinin olacak!”, “Yılgınlık yok, direniş var” atılan sloganlar arasındaydı. Daha sonra bir basın açıklaması yapılarak: “Radyo ve televizyonların kuruluş yayınları ile ilgili 3984 sayılı yasanın 29. md. 10. fıkrasında yeralan ‘belirli radyo ve televizyon kuruluşundan %10’dan fazla hissesi olanlar devletten, diğer kamu tüzel kişiliklerinden ve bunların doğrudan veya dolaylı olarak katıldıkları teşebbüs ve ortaklıklardan herhangi bir taahhüt ismi doğrudan doğruya veya dolaylı olarak kabul edemezler ve menkul borsalarında muamelede bulunamazlar’ hükmünün kaldırılmakta olduğunu, bu fıkranın kaldırılmasıyla medya patronlarının devlet ihalelerine katılmasının önünün açıldığını ve bununla post-modern imparatorlukların oluşturulacağını” söylediler.

Basın açıklamasına neden radyo ve televizyon ile ilgili yasa ile başlandığı, özelleştirilmekte olan/özelleştirilen bu tesislerin kimlere verildiği belirtildiğinde daha açıklayıcı olacaktır.

-İstanbul ili Trakya yakası, Doğan Şirketler Grubu (Kanal D)

-Bursa/Yalova bölgesi, İhlas Holding Oluşumu (TGRT)

-İzmir/Manisa bölgesi, Süzer Holding AŞ (Kent TV)

-Balıkesir/Çanakkale bölgesi, Avrupa ve Amerikan Holding AŞ (Show TV)

-Kocaeli/Gebze bölgesi, Ceylan İnşaat AŞ (CTV)

Enerji-Yapı Yol Sen Şube Başkanı Alim Murathan basın açıklamasına şöyle devam etti: “20 yılda 15 milyar dolar kar getirecek 12 santral 1.6 milyar dolara çokuluslu şirketlere ve medya patronlarına altın tepsile sunulacaktır. 30 yılda 31.5 milyon dolar kar getirecek dağıtım şebekeleri 2.6 milyar dolara devredilecektir. Üstelik halktan toplanan 5.5 milyar dolarlık iştirak bedelleri ve değeri tahmin edilemeyen güvence paraları da bu şekilde devredilecektir.” “...3984 sayılı yasanın 29. maddesi yürürlükte olduğu bir dönemde santrallerin ve dağıtım şebekelerinin medya kuruluşlarına verilmesi hukuksuzluktur, yasa tanımazlıktır. Yasa değişikliği geç kalmış bir kılıf hazırlama operasyonudur.”

“... bu yasaya karşı çıkanları cahillikle, şeffaflıktan korkmakla suçlayan medya patronlarının gözde yazarlarına sesleniyoruz: Eğer örgütlü toplum yaratma yerine, örgütsüzleştirme, sendikasılaştırma, işsizleştirme, güvencesizleştirme, yoksullaştırma anlamına gelen neo-liberalizme (özelleştirme-taşeronlaştırma, esnekleştirme) karşı gelmek canilik, artıniyetlilik, şeffaflıktan korkmaksa biz bunların hepsiyiz, ya siz?” “Basın emekçilerine sesleniyoruz: Hepimiz kararlıyız! İşyerlerimizi patronlarınıza teslim etmeyeceğiz!”

SYKB/İzmir

Gün direniş günü, gün mücadele günüdür!

Tüm Maliye Sen'de örgütlü kamu emekçileri, baskı, ceza, sürgünler ve %'lik ücret artışlarını protesto etmek ve ayrıca 11 Haziran'da iş bırakacaklarını kamuoyuna açıklamak amacıyla, Tüm Maliye Sen Ankara Şubesi önünden Ulus Heykeli'ne sloganlarla kortej halinde yürüdü.

Eylemde, “Özelleştirmeye, işten atılmalara, baskı yasalarına, grevsiz, toplu sözleşmesiz sendikaya karşı genel grev, genel direniş” pankartı taşındı.

Saat 12:30'da başlayan eyleme yaklaşık 220 civarında kamu emekçisi katıldı. “Zafer direnen emekçinin olacak!”, “Suskun toplum istemiyoruz!”, “Yaşasın grevli toplu sözleşme!”, “Kurtuluş yok tek başına! Ya hep beraber, ya hiçbirimiz!”, “Sokağa, eyleme, genel greve!”, “11 Haziran'da grevdeyiz!” sloganları atıldı.

Şube başkanı Mehmet Karaaslan'ın yaptığı açıklama şöyle idi: “Bir yandan siyasi iktidarın dilinden düşürmediği sosyal hukuk devleti, demokrasi, kalkınan, çağ atlayan ülke edebiyatı, diğer yandan sahte sendika yasası, işten atmaları kolaylaştıran personel yasası, mezarda emeklilik hazırlıkları, sosyal güvenlik kuruluşlarının tasfiyesi, özelleştirme ile gelen işten atmalar, sendikasılaştırmalar, paralı eğitim, paralı sağlık, baskınlar, sürgünler, cezalar, sokak ve ev infazları, gazete, dergi, dernek ve sendika kapatmaları, köy yakmalar, zorunlu göç, hapishaneler dolusu işçi, öğrenci, sanatçı, sendikacı, aydın ve İstanbul'dan Hakkari'ye çöplükten ekmek toplayan insanlar ülkesi.

Ancak ne yoksulluğumuz ne de ezilmişliğimiz kader değildir. Kaderimizi kendi ellerimizle yaratacağız. 16-17 Haziranları, 20 Aralıkları, 4-5 Martları yaratan biz kamu emekçileri, bu saldırıları da püskürtecek ve tarihin çarkını ileri çekmeye devam edeceğiz.

İnsanca yaşanacak bir ücret için, baskı ve sürgünlerin son bulması için, toplu sözleşme ve grev hakkımız için, %'delik maaş artışlarına hayır demek için, sosyal ve özlük haklarımızın düzeltilmesi için bir kez daha uyarıyoruz.

Tüm bu taleplerimiz yerine getirilmediği takdirde, her türlü meşru ve demokratik yolla örgütlü mücadelemizi yükselteceğimizi ve 11 Haziran'da hizmet üretiminden gelen gücümüzü kullanarak iş bırakacağımızı buradan bir kez daha açıklıyoruz.”

SYKB/Ankara

ESHOT emekçileri direnişte

Özelleştirme politikaları sonucunda sendikasılaştırma, işsizleştirme saldırıları her zaman gündemde. İzmir'de ESHOT Genel Müdürlüğü'nde hizmet alanlarının özelleştirilmesiyle buralarda çalışan 252 memurun görev yerleri değiştirilerek İzmir Büyükşehir Belediyesi'nde görevlendirildiler. Bu görevlendirme ihtiyaç ürünü olmadığı gibi tamamen keyfi bir uygulamaydı. Buralarda görevlendirilen memurlar birim birim dolaştırılmaya (sürülmeye) başlandı.

Açtıkları davalar sonucunda görev yerlerine iade edilen memurlara gelen emirle yeni görev yerlerinin otobüs hareket memurluğu olduğu belirtildi. Hareket memurluğunua 657'ye tabi memur kadrosu olmadığından dolayı olay protesto edildi. Burada verilen görevler çalışma saatleri, hafta tatilleri vb. açısından memur kadrosuna uygun değil.

Bu konuyla ilgili Tüm Bel Sen 1 Nolu Şube Başkanı Hüseyin Doğan bir basın açıklaması yaparak; “yapılan görevlendirmenin, yasanın; ‘Asıl olan memurun asli görevinde çalıştırılması görevde devamlılığının esas olduğu’ ilkesine ters düştüğünü, aynı yasanın 76. maddesi ita amirine geçici görevlendirme yetkisi veriyorsa da, bunun yine aynı yasanın 68. md. uygun yapılması şartının getirildiğini, bu yapılan görevlendirmenin ise yasaya aykırı, olduğunu belirterek yasal yollara başvuracaklarını, yetkililer hakkında da görev ve yetkilerini kötüye kullanmaktan dava açacaklarını söyledi.

Geçici görev yeri olarak hareket memurluğuna atanan 30'a yakın memur 5 gündür pasif direnişte. Memurlar bu konuya ilişkin dilekçelerini verdiler. 657'de belirtilen haklarını kullanarak 657'yi kapsamayan kurumlarda çalışmayı protesto ediyorlar ve buralarda memur kadrosu dışında çalışmayacaklarını belirtiyorlar.

Eksen Yayıncılık

Kitapları

1. Devrimci Demokrasi ve Sosyalizm (TDKP Eleştirisi)
2. Baskı 300 000 TL.
3. Modern Revizyonizmin Çöküşü SB ve D. Avrupa Üzerine (Tükendi) 650 000 TL.
4. Yakın Geçmiş Genel Bir Bakış ve Platform Taslağı .175 000 TL.
5. Devrimci Harekette Reformist Eğilim . .400 000 TL.
6. Teori ve Program Sorunları 550 000 TL.
7. Dünyada Yeni Düzen ve Ortadoğu (Tük.) . .250 000 TL.
8. Siyasal Gelişmeler ve İşçi Hareketi . .450 000 TL.
9. Bir Gün Bile Yaşamak,(Tükendi) (Roman: O. İyiler) .1.400 000 TL.
10. EKİM 1. Genel Konferansı, Değerlendirme ve Kararlar 550 000 TL.
11. ekimler-1, Marksist-Leninist Teorik Siyasal Dergi (Tükendi) 700 000 TL.
12. ekimler-2, Marksist-Leninist Teorik Siyasal Dergi .700 000 TL.
13. Solda Tasfiyeciliğin Yeni Dönemi (Tük.) . . .350 000 TL.
14. İş Yazışmalar/İş Çatışmalar, Işık, Daha Çok Işık . . .400 000 TL.
15. EKİM Olağanüstü Konferansı (Tutanaklardan Seçmeler) Devrimci Politika ve Örgütlenme Sorunları 550 000 TL.
16. Kürt Ulusal Sorunu-1 Teorik-Programatik Perspektifler ve Siyasal Değerlendirmeler . .650 000 TL.
17. Kürt Ulusal Sorunu-2 Teorik-Programatik Perspektifler ve Siyasal Değerlendirmeler . .850 000 TL.
18. Tasfiyeciliğe Karşı Konuşma ve Yazılar, Kopanlar ve Kapılanlar . . .450 000 TL.
19. Devrimci Gençlik Hareketi Genişletilmiş 2. Bas. 550 000 TL.
20. Gebze Direnişinin Ardından . . .175 000 TL.
21. 20 Temmuz Dersleri . . .175 000 TL.
22. Dünya'da ve Türkiye'de Özelleştirme Saldırısı . . .175 000 TL.
23. “İş-ekmek-özgürlük” sloganı üzerine, Liberal Demokratizmin Politik Platformu Genişletilmiş 2. Baskısı . . .250 000 TL.
24. EKİM 3. Genel Konferansı Siyasal ve Örgütsel Değerlendirmeler . .650 000 TL.
25. Küçük Burjuva Popülisti ve Proleter Sosyalizmi (Z.Ekrem'e Cevap) .450 000 TL.
26. EKİM 3. Genel Konferansı Örgütsel ve Siyasal Tartışmalar (Tutanaklar) . . .750 000 TL.
27. Demokratizm Savunmanın Sınırları . . .200 000 TL.
28. EMEP Eleştirisi Bir sosyal reform partisinin ideolojik, politik ve örgütsel temelleri üzerine. . . .250 000 TL.
29. Partileşme Süreci-1 Perspektifler ve Değerlendirmeler . . .650 000 TL.
30. Partileşme Süreci-2 Polemikler: Devrimci Proletarya'ya yanıt . . .650 000 TL.

Kamu Emekçileri Bülteni

**Kurtuluş Yok
Tek Başına
Ya Hep Beraber,
Ya Hiçbirimiz**

Sorunlar ve sorumluluklar

KESK 3. Olağan Genel Kurulu'na kadar gidecek seçimlerin yapıldığı bir dönemden geçiyoruz. Kamu emekçilerinin 10 yıllık birikim ve kazanımlarına yönelik kapsamlı saldırıların yürürlükte olduğu bu dönemde, gündemi seçimlere ve seçimlerden çıkacak sonuçlara endekslenmeye çalışılan kamu emekçilerini her anlamıyla zorlu bir süreç, giderek artan sorumluluklar ve çözülemediği takdirde derinleşerek artacak sorunlar bekliyor.

Sermayenin ulusal-uluslararası saldırı paketlerinin uygulanmasına hız verildiği, emeğiyle geçinen tüm kesimlere azgın bir sömürü ve bu sömürünün sürdürülmesi için her türlü terör ve baskı eşliğinde sermaye devletinin, en kirlisinden en bilinenine kadar pek çok araç ve yöntemi birarada kullandığı bu süreçte yaşanan somut gelişmeler, saldırının tek bir merkezden ve planlı biçimde yürütüldüğüne kuşku bırakmayacak bir açıklık kazandırıyor. Akın Birdal'a yönelik saldırıyla şimdilik hız kesen katliam girişimleri, tetiği kim çekerse çeksin, bir kez daha failin Susurluk devleti olduğunu gösteriyor. Öte yandan MGK'nın Şemdin Sakık'ın ağzından ifade etme ve gerekçelendirme cesaretsizliği gösterdiği hedef de yeterince açıktır: Demokratik hak ve özgürlükler için mücadele eden tüm işçi, emekçi, öğrenci ve ezilen kesimler, tüm demokratik ve devrimci muhalefet hareketiyle birlikte kamu emekçileri de hedef tahtasına oturtulmuştur.

Sözkonusu saldırılar, sermaye ve onun tetikçi devletinin bir kez daha dikensiz bir gül bahçesi istediğini, en küçük bir muhalefete (kanlı bir biçimde ezmek de dahil her türlü gözdağını vererek) tahammül edemeyeceğini- etmek istemediğini gözler önüne sermiş oldu. Bu yeni sermaye taarruzunun geçmiş dönemlerden tek farkı, kullanılan gerekçenin, bu gerekçenin üzerinden yapılan demagogik meşrulaştırma çabasının, kısaca saldırı propagandasının değişmesi oldu. Ve bu dönemselidir. Gerici şeriat güçlerini besleyip büyütenler, onu bir umacı, birinci düşman ilan ederek yarattıkları sahte gündem üzerinden kendi kanlı ve kirlili yüzlerini, çıkarlarını gizleyerek

saldırıları kolayca sürdürme olanağı bulmuşlar, düzenin sahte solu ve sendika ağalarını da peşlerine takarak bu operasyonda hayli karlı çıkmışlardır. Dün sahte laik-şeriat ikilemi üzerinden yaptıkları saldırıları bugün yıllardır zaman zaman daha etkili bir biçimde öne çıkarttıkları Türk-Kürt düşmanlığı ve şovenizm üzerinden

gerekçelendirerek gerçekleştirme peşindeler. Bir kez daha vatan-millet edebiyatı üzerinden, ülkenin bölünme tehlikesi demagogilerini yükselterek tüm kesimlere yönelik saldırıyı sürdürmek istemektedir sermaye devleti.

Kürt halkını kana boğanlar, bir halkın değerlerini en yoksul bir köy evine varıncaya kadar yıkıma uğratanlar, bu kirli oyunla Türk-Kürt bütün emekçilerin hak ve özgürlük taleplerini ve mücadelesini boğmayı planlamaktadırlar. Öğrencisinden işçisine kamu emekçisinden Kürt halkına kadar tüm muhalif kesimlere yönelik bu kapsamlı saldırılar artarak sürecektir. Böyle bir süreçten geçiyoruz.

Artan sorumluluklarımızın kapsamını ve önemini bu çerçevede görmeli ve sahiplenmeliyiz. Öncelikli sorumluluğumuz saldırıların sınıf mantığını anlamak, buna uygun ideolojik-politik bir tavır almaktır. "Böl-parçala-yönet" klasik egemenler politikasına karşı, "sınıfın birliği halkların kardeşliği" şiarına sıkı sıkıya sarılmayı başaramazsak, bu temelde bir mücadele anlayışıyla hareket edemezsek ayakta durmayı, saldırıları göğüslemeyi de başaramayız. Her bir kesimin kendi özgül talepleri ve mücadelesiyle sınırlı bir karşı duruşla, bir perspektifle önümüze dikilen sermaye barikatlarını aşmak mümkün

görünmüyor. Birleşik ve ortak mücadelenin önündeki sendikal ihaneti, ihanet şebekelerini (ESK gibi) aşmak, dar ve kesimsel talepleri sınıfın ve ezilen-sömürülen tüm kesimlerin ortak mücadele programına bağlamak ve bu temelde yürütülecek mücadeleyi örgütlemek görev ve sorumluluğu tüm

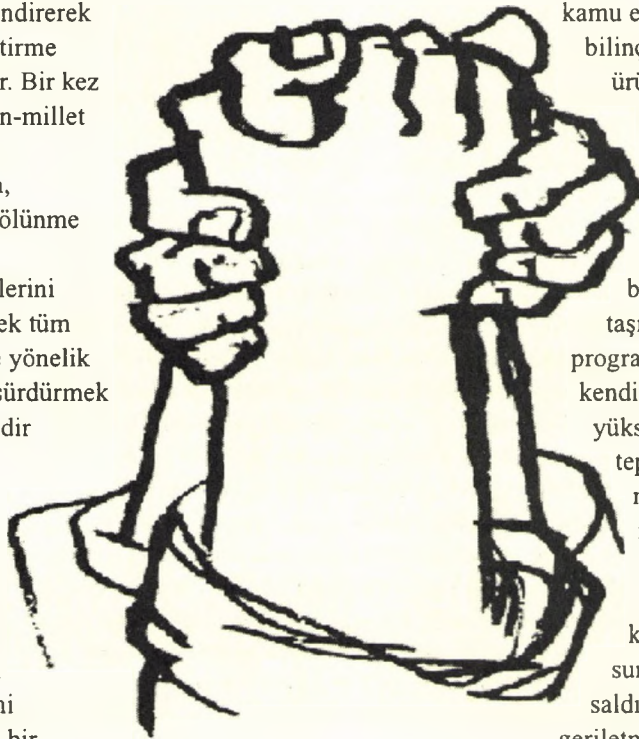
öncü devrimci işçi ve kamu emekçilerinin bilinçli çabasının ürünü olacaktır. Bu temel sorumluluğu yerine getirmeyi gözetmeyen, bu kaygıyı taşımayan hiçbir program, kendiliğinden yükselen hiçbir tepki ve muhalefet mücadeleye gerçek anlamda kalıcı bir katkı sunma, saldırıları geriletme şans ve olanağına sahip değildir.

İşçi ve emekçilerin birleşik mücadele ve dayanışma günü 1 Mayıs'ta bu sorumluluğun yeterince bilince çıkarılmaması, bu sorumlulukla hareket edilememesi nedeniyle sermaye devleti kolay bir başarı elde etmiştir. Bu sorumlulukta göstereceğimiz her kusur sömürücülerin baskılarını yaygınlaştırması ve pekiştirmesi demektir.

Toplam olarak emek cephesinde hakkı verilemeyen bu sorumluluğun yarattığı sorunları, kamu emekçileri de kendi mücadele süreçlerinde uzun bir dönemdir yaşamaktadır. Bu alanda da sorun bir kez daha devrimci önderlik sorunudur ve kesimsel, sektörel bir olgu da değildir. Kamu emekçilerinin önderlik sorununu bir iç mesele olarak ele almak, sermaye devletinin bizleri hapsedtiği duvarlara ve sınırlara razı olmak anlamına

geliyor. Ne var ki her bir kesimin atacağı ileri bir adımın, yapacağı sarsıcı bir eylemin, yaratacağı etkili bir mücadelenin toplam saldırılara karşı birleşik mücadeleyi güçlendiren, emekçi saflarda yaşanan dağınıklığı ve durgunluğu gideren olumlu bir etkisi muhakkak ki olacaktır. Buna ihtiyaç da var. kamu emekçi hareketi biriktirdiği potansiyel, elde ettiği deneyimle böyle bir itici rolü oynama şansına sahiptir. Böyle bir rolü oynayabilmesi önderlik ve mücadele programı sorununun çözülmesine bağlıdır. Bu temeldeki bir çıkış yalnızca diğer kesimlere yapacağı olumlu etki ve taşıyacağı sonuçlar açısından değil, bizzat kendi mücadele süreçleri açısından da kritik bir yer tutuyor. 17 Haziran'ları, 11 Aralık'ları, 4 Mart'ları yaratan kamu emekçilerinin benzeri kitlesel ve militan eylemlerini daha da ileriye taşıyacak, kalıcı sonuçlara götürecek yegane ihtiyacı devrimci bir önderlik ve devrimci bir mücadele programı için ısrarlı bir çalışmadır. Her seçim döneminde içe kapanan, dar çıkar hesapları nedeniyle gerileyen kamu emekçileri hareketini bu cendereden çıkarmak sorumluluğu tüm öncü kamu emekçilerinin omuzlarındadır.

Ayak bağlarını söküp atarak, grupçuluğu aşarak, görev ve sorumluluklarımıza sahip çıkarak özgürlüğümüz ve geleceğimiz için sömürü barikatlarına yüklenelim.

Bir "görevli teorisyen"in demokrasi

Sonuç: Burjuva dem

ve al

Biz burjuva düzenin yalan ve aldatmaya dayalı yapısını ve işleyişini sürekli bir biçimde teşhir ederiz ve açıklığı, halka gerçeklerin açıklanmasını, "gizli işler"e, "gizli diplomasi"ve vb. son verilmesini sürekli olarak isteriz, yığınların bu doğrultudaki duyarlılığını ve mücadelesini sürekli bir biçimde güçlendirmeye çalışırız. Ama bunu, tam da yığınları düzenin yapısal ve onulmaz bozuklukları ile yüzyüze getirmek, onları bu düzenin temelleri ile karşı karşıya getirmek için yaparız. Oysa liberal yiğit takımı, bunu, burjuva sınıf egemenliğini varsayan bir "demokratik Türkiye"nin mezivetleri konusunda yığınları havallere boğacak bir tarzda yapıyor. Buradaki fark, demokrasi mücadelesini sosyalizme bağlayan, demokrasi sorununu bir devrim sorunu olarak ele alan marksist anlayışla; demokrasi mücadelesini mevcut toplumun kendi tabanı üzerinde demokratikleştirilmesi hedefine bağlayan, demokrasi sorununu bir devrim sorunu olmaktan çıkaran, bir anayasal reformlar sorununa indirgeyen liberal anlayış arasındaki derin ideolojik-politik farklılığın bir yansımasıdır.

"Demokratik ve aydınlık Türkiye projesi"

Önümüzde Emek gazetesinin 1997 Nisan ayı başında yayınlanmış bir özel sayısı var. EMEP Genel Başkanı ile yapılmış ve Emek gazetesinin 30-31 Mart 1997 tarihli nüshalarında yayınlanmış röportajın yeni bir basımından oluşan bu özel sayının başlığı şöyle: "'Demokratik Türkiye İçin' Görev Başına!.." Sağ üst köşede, gazete logosunun hemen yanında, "Demokratik Türkiye"nin gözcü bir biçimde spotlanmış uzunca bir tanımı var. Bu tanım, röportajda yeralan "Sizin 'Demokratik Türkiye'niz, aydınlık Türkiye'nin nasıl bir Türkiye?" sorusuna

EMEP başkanının verdiği yanıtın biraz kısaltılmış ve biraz da edebi bir dile büründürülmüş bir versiyonu. Bu yanıtın tam metnini röportajın kendisinden buraya olduğu gibi aktarıyoruz:

"Biz demokratik bir Türkiye'nin, aydınlık bir Türkiye'nin; ancak halktan hiçbir gizlisi saklısı olmayan, ordusu yurt savunması dışında görev üstlenmemiş, Kürt sorunu halkçı ve demokratik bir biçimde çözülmüş, bugüne kadar yabancılarla yapılmış gizli antlaşmaların açıklandığı, örtülü ödeneğin olmadığı, halktan gizli işlerin yapılmadığı, yurttaşların dil, din, mezhep, ırk, milliyet farkı gözetmeksizin bütün demokratik haklardan sonuna kadar yararlandığı; kontrgerillasız, özel timsiz, korucusuz, Olağanüstü Halsiz, sıkıyönetimsiz, DGM'siz, MGK'sız, ordusunun günlük politikaya müdahale etmediği, herkesin düşündüklerini ifade etme ve sendikal-siyasal örgütlenmesini serbestçe gerçekleştirebildiği; işçi ve emekçilerin işgüvencesi ve sendikal özgürlüklerle donatıldığı, sigortasız çalıştırmanın yasaklandığı, sağlık ve eğitimin tümüyle parasız olduğu, her türlü tekelleşmenin yasaklandığı, ülkenin bağımsızlığını zedeleyen tüm antlaşmaların iptal edildiği, emperyalizme karşı, tüm komşularıyla iyi ilişkiler içinde olan ve yurttaşlarına gelecek güvencesi veren bir ülke olması gerektiğini savunuyoruz.

"Kısacası Demokratik Türkiye; AB ve ABD kapılarında sürünmeyen bağımsız bir ülke, kendi yurttaşlarına, işçilerine, emekçilerine güvenli bir gelecek sağlayan, demokratik haklardan herkesin adil bir biçimde yararlandığı, demokratik bir anayasası olan, emekçilerin bütün özgürlükleri kullanabildiği bir ülkedir."

Bu toz-pembe "Demokratik Türkiye" tablosunu tamamlamak için, izleyen sorulara verilmiş yanıtlardan birkaç ifade daha aktaralım. İzleyen ilk soruya verilen yanıta, ortaya konulan geniş talepler listesinin iki ana bölüme ayrılacağı söyleniyor: "Birincisi; demokrasinin elde edilmesine ilişkin talepler manzumesi ki; bu 'Demokratik bir Anayasa' isteminden demokrasiyle bağdaşmayan yasa ve kurumların kaldırılmasına; emekçilerin acil özgürlük taleplerine kadar uzanan istemleri içeriyor. İkincisi ise; emekçilerin bugün yürüttükleri özelleştirmeye karşı mücadeleden, ücret ve sosyal hak mücadelesine kadar günlük talepleri kapsıyor."

Demek ki birbirini tamamlayan bir siyasal ve ekonomik reform talepleri manzumesi ile yüzyüzeyiz. İlk bölüme giren talepler, "demokrasinin

elde edilmesine ilişkin talepler manzumesi"ni oluşturuyor ve esası yönünden "demokratik bir anayasa" isteminde ifadesini buluyor.

Bu denli "kalabalık" bir "talepler listesi" ile ne amaçlandığına ilişkin soruya yanıtı ise şöyle: "Partimiz; emekçi sınıflar için, aydınlar, demokratlar için gerçek Demokratik Türkiye'nin ne olduğunu açımlayan bir platform oluşturmayı amaçlıyor".

Demek ki, "demokrasinin elde edilmesi" anlamına gelen ve "demokratik -bir anayasa"da ifadesini bulacak olan bu "talepler manzumesi", "gerçek demokratik Türkiye'nin ne olduğunu" ortaya koyuyor.

Tabloyu eksik bırakmamak için son bir nokta. Soruluyor: "Talepleri belirlerken 'gerçekleştirilebilirlik' kriterini gözettiniz mi?" Yanıt şöyle: "Teorik olarak bazı taleplerin kapitalizm koşullarında gerçekleşmesinin mümkün olup olmadığı tartışılabilir. Ama biz soruna böyle bakmadık. Sorunu, Demokratik Bağımsız Türkiye'ye ulaşma mücadelesi olarak ele alıyoruz."

En yetkili kişi olarak bizzat Genel Başkan'ın ağzından EMEP'in "gerçek demokratik Türkiye" projesinin kapsamı, amacı ve mantığı genel çizgileriyle işte böyle. TÜSİAD'ın estirdiği sahte demokratikleştirme rüzgarının yarattığı atmosfer fırsat bilinen gündeme getirilen bu tepeden tırnağa reformist platform, TÜSİAD'ın "demokratikleştirme paketi"ne alternatif olmak gibi ciddi bir iddia taşıyor. Hiçbir eksik bırakmamak için bu iddianın dile getirildiği pasajı da aktaralım:

"TÜSİAD, tam da bu gelişmelerin göbeğinde, bir 'Anayasa taslağı' yayınlamaya gidişatı bu taslak etrafında toplamayı amaçladı ve kendisinin düzenini 'yenileme' ihtiyacını da ortaya koydu.

"İşte bütün bu gelişmeler bizim kampanyamızda öne çıkaracağımız talepler manzumesinin neler olduğunu göstermektedir. Bunlar, ordunun demokratikleştirilmesinden 'Demokratik bir Anayasa'ya; basın özgürlüğünden Kürt sorununun demokratik ve halkçı çözümüne, din ve vicdan özgürlüğüne kadar bir dizi demokrasi talebidir."

Talihsizliğe bakın ki, TÜSİAD'ın orijinal adı "Türkiye'de Demokratikleşme Perspektifleri" olan Anayasa paketi tam da burada sıralanan "bir dizi demokratik talep" üzerine oturuyor. Bu sınırlar içinde, EMEP'in paketi TÜSİAD'ın paketinin biraz daha sol bir versiyonundan başka bir şey değil. Bu sınırlar içinde diyoruz; zira EMEP'in paketi sosyal ve ekonomik taleplerin yanı sıra dış politikayı da

vaazı üzerine - 6

mokkrasisine hayranlık anayasal düşlere kölelik

kapsıyor. Bu “sol versiyon” iddiası ilk bakışta biraz ağır görünüyor. Gerçekte ise durum tamı tamına budur ve bu şaşırtıcı da değildir. Zira TUSİAD’ın paketi bizzat tekelci medya tarafından kamuoyuna çok bilinçli bir tutumla “marksist” kimlik üzerinden sunulan “saygın bir bilim adamı”nın elinden çıkmadır. TUSİAD’ın değil, bu “marksist bilim adamı”nın “*Türkiye’de Demokratikleşme Perspektifleri*”ne ilişkin reformist görüşlerini içermektedir. TUSİAD yalnızca kendi sahte manevraları çerçevesinde bu “çalışma”ya kısa bir süre için kendi etiketini asmış, toplumda ve liberal sol çevrelerde umduğundan daha büyük bir kargaşa yaratmış, o günden sonra da bir daha bu “paket”in lafını etmemiştir. Durum bu olduğu içindir ki, EMEP’in “demokratikleşme platformu”nun TUSİAD etiketi taşıyan ama gerçekte reformist bir akademisyene ait olan bir paketin daha sol bir versiyonu olmasında şaşılacak bir yan yoktur.

Liberal yiğit takımının TUSİAD’ın paketini “kendi düzenini yenileme ihtiyacı” çerçevesinde ciddiye alması başlı başına bir şaşkınlık örneğidir. Susurluk skandalıyla birlikte geniş kitlelerde düzen ve devlet üzerine ciddi sorgulamaların başladığı bir ortamda TUSİAD “düzenini” değil, fakat kendi şahsında tekelci burjuvazinin imajını yenilemeye, “demokratik” maske takınarak çürüme ve kokuşmanın dolaysız toplumsal-sınıfsal sorumluluğundan sıyrılmaya çalışıyordu. TUSİAD’ın paketini ciddiye alanlar böylece yalnızca bu manevraya katkıda bulunmuş oldular. Komünistler ise daha en baştan bu sahtekarlığı teşhir ettiler ve TUSİAD’ın “demokratikleşme”ye değil, sistematik bir baskı ve terör rejimine, bugünkü faşist asker-polis rejiminin daha da pekiştirilmesine ihtiyacı olduğunu ortaya koydular. (*Ekim*, 1 Şubat ‘97, başyazı)

TUSİAD’ın “demokratikleşme” manevrasıyla EMEP’in demokratikleşme açılımı arasındaki temelli fark da işte kendini bu noktada gösteriyor. İlki tam bir aldatmaca iken, ikincisi “gerçek” bir reform projesi olarak ortaya çıktı. EMEP’in “gerçek demokratik Türkiye” vurgusunun da ancak bu çerçevede, bu kıyaslama sınırları içinde bir anlamı var. Bunun ötesinde ise, kapitalist ilişkiler temeli üzerinde gerçek bir demokrasi iddiası, bir başka büyük aldatmacadır. Türkiye’de gerçek bir demokrasi bir devrim sorunudur. Burjuvazinin sınıf iktidarının yıkılmasından koparılmış bir “gerçek demokrasi” iddiası, burjuva demokrasisinin sahteliğinin gözlerden gizlenmesinden, yığınların

aldatılmasından başka bir şey değildir.

EMEP, TUSİAD’ın aldatıcı manevrasını ciddiye alarak, bunu “düzenin yenilenme” arzusu sayarak temelli bir hataya düşmekle kalmıyor, bunun karşısına koya koya biraz daha sol bir platform koymak yoluyla da kendi gerçek konumunu sergilemiş oluyordu. TUSİAD’ın aldatıcı girişimi “demokratikleşme” iddiasına ve buna bağlı olarak “demokratik anayasa” talebine oturuyordu. Bunun karşısına çıkarılacak her gerçek devrimci alternatifin olmazsa olmaz koşulu, Türkiye’de demokrasi sorununu bir devrim sorunu olduğunu vurgulamak olabilirdi. Bu çerçevede, demokrasi sorununu devrim sorunu olmaktan çıkarıp bir anayasal düzenlemeler sorunu olarak sunan gerici ve liberal çabaların içyüzünü ortaya sermeliydi.

Oysa TUSİAD’a alternatif platformu çıkarmak iddiasındaki liberal yiğit takımının kendisi “demokrasinin elde edilmesi”ni bir anayasal sorun olarak ele alıyor. Tüm röportaj boyunca devrim, devrimci iktidar vb. sorunları üzerine **bir tek kelimelik olsun** söz edilmemesi bir yana, “gerçek demokratik Türkiye” platformu ve projesinin “demokratik bir anayasa” sorunu olduğu açık açık söyleniyor da zaten. Tek fark bunun yığınların “mücadelesi”yle ilişkilendirilmesidir. Peki tarihte ve günümüz dünyasında demokrasi sorununun liberal anayasal çözümünü yığınların mevcut siyasi rejimi zorlayan mücadelesiyle ilişkilendirmeyen herhangi bir liberal-demokrat akım var mıdır, olmuş mudur acaba? Reformizm ile devrimcilik arasındaki temelli fark, yığınların mücadelesinden, hatta hatta “devrimci eylemler”inden yana olup olmamakta değil, fakat bu mücadelenin mevcut egemen sınıfın iktidarının devrilmesi perspektifi içinde ele alınıp alınmamasındadır. “*İktidar egemen sınıfın elinde kalırken, eski düzenin reformdan geçirilmesi için ‘devrimci eylemler’ - bu bir şeydir, bu anayasal yoldur. Eski düzeni yıkmak için, egemen sınıfı devirmek için ‘devrimci eylemler’ -bu başka bir şeydir, devrimci yoldur, devrimin tam zaferi yoludur. Burada temel bir fark vardır.*” (Stalin)

Şimdi artık o toz-pembe “demokratik ve aydınlık Türkiye” projesine, emekçi sınıflar için “gerçek demokratik Türkiye’nin ne olduğunu açıklama” amacına dayalı o iddialı platforma daha yakından bakabiliriz. Söz konusu olanın mevcut kapitalist sınıf düzeninin kendi sosyo-ekonomik tabanı üzerinde demokratikleştirme olduğunu; “demokrasinin elde edilmesi”nin herşeyden önce

“‘Demokratik bir Anayasa’ isteminde” anlamını ve ifadesini bulduğunu; dolayısıyla burada devrim, devrimci iktidar vb. sorunların tümüyle konu dışı bırakıldıklarını; bu böyle olmakla birlikte elbette tüm bu hedeflere ulaşılmasının “yığınların mücadelesi” ile ilişkilendirildiğini, tüm bunları, taleplerin irdelenmesi esnasında, peşinen gözönünde bulundurmamız gerekir. Zira bunun böyle olduğunu proje sahiplerinin bizzat kendi ağzından geniş pasajlar halinde aktarmış ve göstermiş bulunuyoruz. Peki bu böyleyse eğer, söz konusu olan yapısı, niteliği ve hedefleri yönünden zaten reformist bir platformdan ibaretse, bunun neyini ayrıca irdeleyip kanıtlayacaksınız diye sorulabilir. Bu soruyu; burada asıl amacımızın, reformist niteliği peşinen belli bu platformun istemlerinin formülasyonundaki kör liberal inançları sergilemek olduğunu belirterek yanıtıyoruz ve başlıyoruz.

“Halktan hiçbir gizlisi saklısı olmayan bir Türkiye”!

Demokratik Türkiye “*halktan hiçbir gizlisi saklısı olmayan Türkiye*” olacakmış! Bu, “*yabancılarla yapılan gizli antlaşmaların açıklandığı, örtülü ödeneğin olmadığı, halktan gizli işlerin yapılmadığı*” bir Türkiye olacakmış! Burjuva demokrasisine körce ve kölece inancın ürünü tamamen yanlış bir düşünce bu. Zira halka karşı açıklık, burjuvazinin sınıf egemenliği korunduğu sürece imkansızdır. Bu bönce bir gerici-liberal ütopyadır. Sayılan tüm gizliliklerin olmaması için temel önkoşul, burjuvazinin sınıf egemenliğinin olmamasıdır, bu ise sosyalist Türkiye demektir. Bu sınıf egemenliğinin korunduğu koşullarda ise, sayılan işlerin yapılması eşyanın tabiatı gereğidir. Bu en demokratik bir burjuva cumhuriyetinde bile böyledir. Başka türlü burjuvazinin egemenliğini sürdürmesi, halk yığınlarını yönetebilmesi mümkün değildir.

En demokratik bir burjuva cumhuriyetinde bile sermayenin kendi egemenliğini üstelik daha güvenli bir biçimde sürdürebilmesinin sırrını, Engels şöyle açıklar: “*Zenginlik, demokratik cumhuriyette, iktidarını, dolaylı, ama daha güvenli bir biçimde gösterir. Bir yandan, Amerika’nın klasik örneğini sunduğu memurlara düpedüz rüşvet yedirerek, bir yandan da, hükümetle hisse senetleri borsası arasındaki ittifak biçiminde.*” Bu iki mekanizma ise ancak gizli ilişkilere, halkın sistematik biçimde

Devrimci olmak iddiasındaki bir partinin,
düzenin resmi ve gayrı-resmi kurumları tarafından
sistematik bir tarzda
yoksul halk yığınlarını düzene bağlamanın
bir aracı olarak kullanageldikleri
dinsel ortacağ ideolojisi, kültürü ve kurumları hakkında
herhangi bir talep ileri sürememesi,
dahası “din ve vicdan özgürlüğü” adı altında
neo-liberal istemleri öne sürmekle vetinmesi
gerçekten utanc vericidir.
Ortacağ kalıntısı ideolojilere, kurumlara
ve örgütlenmelere karşı

sistematik bir mücadele verilmeksizin hangi demokrasi
mücadelesinden nasıl sözedilebilir?

anayasal reformlar sorununa indirgeyen liberal anlayış arasındaki derin ideolojik-politik farklılığın bir yansımasıdır.

**“Demokratik ordu” ve orduya ilişkin
burjuva önyargılar**

Devam edelim. “Demokratik Türkiye”, “ordusu yurt savunması dışında görev üstlenmemiş” “ordusunun günlük politikaya müdahale etmediği” bir Türkiye olacakmış! Bu, bir başka burjuva-liberal bir safsatadır. Üstelik bu seferki Kautskizmin o “arı” ve “sınıflar üstü” demokrasi anlayışının en tipik, en rafine bir örneğidir. Acaba tarihte “görev”i sadece “yurt savunması” olan bir “demokratik ordu” görülmüş müdür? Tarihin gördüğü ilk “demokratik ordu”lardan biri kısa bir süre için de olsa Cromwell’in ordusuydu. Ama o “yurt savunması” değil, devrimci bir iç savaş “görevi” üstlenmişti. Aynı şey Fransız Devrimi’nin “demokratik ordu”su için de geçerlidir. Bu ordu “yurt savunması”nı, devrimin ilkelerini ve kurumlarını öteki ülkelere ve uluslara yayarak, yani “iç savaş”ı dış savaşla birleştirerek yapıyordu. (Parantez içinde ekleyelim ki, burjuva orduların bu “demokratik” niteliği, burjuva devrimlerinin en radikal evrelerine denk gelen görece ve geçici bir durumdu.) Tarihin gördüğü en “demokratik ordu” iç savaşın ateşi içinde doğan Sovyet Kızıl Ordu’suydu; fakat sınıf savaşımının en keskin, en yoğunlaşmış biçimi olan iç savaş ortamında doğmakla ve bu savaş etkin bir biçimde yürütmekle kalmadı, ardından proletarya diktatörlüğünün temel kurumlarından biri oldu. Görevi sadece “yurt savunması” değil, aynı zamanda devrilen sınıfların mevcut ya da muhtemel başkaldırılarını ezmekti.

Ordu bir sınıf egemenliğin aracı olan devletin en temel kurumlarından biridir. “*Ordu yalnızca krallık döneminin bastırıcı bir aygıtı değil idi: bütün burjuva cumhuriyetlerinde, hatta en demokratiklerinde, bastırıcı bir aygıt olarak kaldı*” (Lenin, *Burjuva Demokrasisi ve Proletarya Diktatörlüğü Üzerine Tezler*) Ordu proletarya diktatörlüğü/proletarya demokrasisi koşullarında da bu işlevini yitirmez. Şu farkla ki, ordu burjuva düzen koşullarında burjuvazinin işçi sınıfı ve emekçiler üzerindeki egemenliğinin aracı işlevi görürken, buna uygun bir yapısı ve işleyişi olan profesyonel bir aygıtken, proletarya diktatörlüğü koşullarında bu ilişki temelden değişir. Burjuva ordunun parçalanmasına ve dağıtılmasına, burjuvazinin tüm den silahsızlandırılmasına, proletarya ve emekçi kitlelerin silahlandırılmasına dayalı olarak şekillenen kızıl ordu, devrilmiş sınıflar üzerinde proletaryanın sınıf egemenliğinin bir aracı olup, bu işlevi görür.

Salt “yurt savunması”na dayalı bir ordu burjuvazinin gerici bir yalanıdır. Ordu her zaman bir sınıf egemenliğinin aracıdır; “yurt savunması” çerçevesinde de bu böyledir. “Dış”a karşı savunulan da özünde belli bir sınıfın egemenliği ve buna dayalı çıkarlardır. Peki demokratik siyasal bir istem olarak “demokratik ordu” talebi ileri sürülemez mi? Klasik programlar sürülebildiğini göstermektedir. Ama ne anlamda? Mevcut **sürekli ordunun dağıtılması**, yerine **halkın genel silahlanmasının** geçirilmesi anlamında. Evet, yalnızca bu anlamda! Marks’ın yerden yere vurduğu, mevcut devlete ilişkin kör inançlar içinde boğulmakla suçladığı o kötü ünlü Gotha Programı’nın acil istemler bölümünde bile bu istem dile getirilir: “*Herkes için askerlik hizmeti. Sürekli ordu yerine, halk*

milisinin kabul edilmesi.” (3. madde) Sınırlı ve oportünist yapısı sonradan daha iyi anlaşılan Erfurt Programı’nın acil siyasal istemler bölümünde yine aynı istem vardır: “*Sürekli ordu yerine milis*” (3. madde). RSDİP’in Şubat Devrimi’ne kadar yürürlükte kalan programının asgari bölümünde aynı istem şu şekilde formüle edilir: “*Daimi ordunun yerine halkın genel silahlanmasının konması*” (12. madde).

Altını çizerek belirtelim, tüm bu programlarda bu sosyalist bir istem olarak **değil**, acil bir **demokratik** siyasal istem olarak ileri sürülür. Bu istemi, subaylar kastının feshedilmesi, subayların askerler tarafından seçilmesi sitemleri tamamlar.

Burjuva düzen koşullarında ordunun demokratikleşmesine ilişkin bir talebin anlamı ve kapsamı ancak bu olabilir. Sorun hiçbir biçimde bunun burjuva düzen koşullarında pratik olarak gerçekleşebilir olup olmadığı değildir. Lenin’in temel demokratik istemlerin her biri için döne döne vurguladığı gibi, “bir dizi devrim” olmaksızın bu talepler gerçekleşemez ve sosyalizm olmaksızın kalıcı hale getirilemez. Temel demokratik bir talep, kapitalizm koşullarında, kendi gerçek kapsamıyla değil, fakat ancak çok sınırlı, çarpık, güdük, sakatlanmış bir halde ve ancak çok iğreti bir biçimde gerçekleşir. Orduya ilişkin demokratik talebin gerçekleşmesi ise, hele de emperyalizm ve proleter devrimler çağında, neredeyse imkansızdır. Bu nedenledir ki, marksistlerin sorunu hiç de temel demokratik hakları kapitalizm tabanı üzerinde elde etmek ya da gerçekleştirmeyi amaçlaştırmak değildir. Asıl sorun, yığınları bu talepler uğruna mücadeleye çekerek, onların bu mücadeleler içinde devrimci eğitimini sağlayarak, bu talepleri gerçekten ve tam olarak elde etmenin tek olanaklı yolunun burjuvazinin sınıf egemenliğini yıkmak olduğunu onlara bu mücadelenin pratiği içinde adım adım kavratarak, burjuvaziye karşı devrimci iktidar mücadelesini büyüttektir.

Emperyalizm çağının gerçekleri ve Ekim Devrimi deneyimi, sürekli orduyu dağıtmanın, yerine işçi sınıfı ve emekçilerin genel silahlanmasına dayalı bir ordu geçirmenin tek olanaklı yolunun proletarya devrimi olduğunu gösterdi. Dolayısıyla sorun, kapitalist düzen ayakta kaldıkça mevcut ordunun, yerine halkın silahlandırılması geçirilmek üzere, dağıtılıp dağıtılamayacağı değildir. Bu çağda kapitalizm koşullarında bu yalnızca zararlı bir ütopyadır. Fakat “demokratik ordu” talebinin burjuva-demokratik sınırlar içinde bile gerçek sınırı da ancak bu, yani sürekli ordunun dağıtılması ve halkın genel silahlanması talebi olabilir. Bunun gerisindeki her talep yığınların aydınlatılmasına değil aldatılmasına, onların devrimci bilincinin

aldatılmasına dayanır.

Bu örneği kasten aktardık. Zira bu, Lenin’in, demokratik cumhuriyetin kapitalizm koşulları ile bağdaşabilirliğini emperyalist ekonomistlere anlatırken, aktardığı bir örnek. Ama bu örneğin kendisi, kendi içinde, burjuva demokrasisinin sahteliğini, ikiyüzlülüğünü, halkın sürekli ve sistemli bir biçimde aldatılmasına dayalı yapısını ve mekanizmasını da göstermektedir. Kendi liberal-kautskist önyargılarına Lenin’in emperyalist ekonomistlere yönelttiği eleştirilerden dayanak bulanlar sorunun bu yönlerini anlayamayacak denli burjuva önyargıların esiridirler.

Lenin Kautsky ile ünlü polemiginde burjuva demokrasisinin sahteliğini, ikiyüzlülüğünü ve halkın sistematik olarak aldatılmasına dayanan işleyişi ortaya koyarken, şunları söyler: “*Dış siyaseti alın. En demokratik olanı da içinde, dış siyasetin açıkta yürütüldüğü hiçbir burjuva ülkesi yoktur. Yığınlar her yerde aldatılır; Fransa, İsviçre, Amerika, İngiltere gibi demokratik ülkelerde aldatmaca öbür ülkelerdekinden yüz kat daha büyük ve incedir.*” (s.32)

“*Yüz kat daha büyük ve incedir*”; zira demokratik görüntünün gerisinde yığınları aldatmak çok daha kolaydır. Örneğin parlamento görüşmeleri halka açık yapılır, televizyonlar bunları canlı olarak yayınlar, böylece kitlelerde “halka açık”lık görüntüsü ve inancı sürekli pekiştirilir. Oysa gerçekte, en demokratik bir burjuva toplumunda bile, temel sorunlar hiçbir zaman parlamento tarafından değil, fakat her zaman borsa tarafından, bankalar tarafından, büyük holdingler tarafından bir karara bağlanıp çözülür. Yani tamamen halkın bilgisi ve denetimi dışında kalan platformlarda.

İç ve dış politikada “gizli işler”e gerçekten son verecek olan, yığınların sistemli biçimde aldatılmasına değil, tersine aydınlanmasına dayalı olarak işleyen bir demokrasi ancak proleter bir demokrasi olabilir. Dolayısıyla “halktan hiçbir gizlisi saklısı olmayan” bir Türkiye, liberallerin iddia ettiği gibi “demokratik Türkiye” değil, ancak sosyalist bir Türkiye olabilir. “Demokratik bir Anayasa”ya kavuşturulmuş demokratik bir burjuva toplumda böyle şeylerin olmayacağını, olamayacağını iddia etmek, burjuva demokrasisine ilişkin hayallerle yığınları aldatmaktan başka birşey değildir. Oysa yapılması gereken, halkın sistemli olarak aldatılmasının, en demokratik olanı da dahil tüm burjuva toplumların temel bir özelliği olduğunu yığınlara kavratmaktır.

Biz burjuva düzenin yalan ve aldatmaya dayalı yapısını ve işleyişini sürekli bir biçimde teşhir ederiz ve açıklığı, halka gerçeklerin açıklanmasını, “gizli işler”e, “gizli diplomasi”ye vb. son verilmesini sürekli olarak isteriz, yığınların bu doğrultudaki duyarlılığını ve mücadelesini sürekli bir biçimde güçlendirmeye çalışırız. Ama bunu, tam da yığınları düzenin yapısal ve onulmaz bozuklukları ile yüzyüze getirmek, onları bu düzenin temelleri ile karşı karşıya getirmek için yaparız. Oysa liberal yığıt takımı, bunu, burjuva sınıf egemenliğini varsayan bir “demokratik Türkiye”nin meziyetleri konusunda yığınları hayallere boğacak bir tarzda yapıyor. Buradaki fark, demokrasi mücadelesini sosyalizme bağlayan, demokrasi sorununu bir devrim sorunu olarak ele alan marksist anlayışla; demokrasi mücadelesini mevcut toplumun kendi tabanı üzerinde demokratikleştirilmesi hedefine bağlayan, demokrasi sorununu bir devrim sorunu olmaktan çıkaran, bir

geliştirilmesine değil, tam tersine, “yurt savunması”na dayalı “demokratik ordu” yalanlarıyla köreltilmesine hizmet edebilir ancak.

Röportajda EMEP başkanına “ordunun demokratikleştirilmesi” talebi üzerine sorulmuş şöyle bir soru var: *“Ordu bugüne kadar, ya demokrasinin koruyucusu ya da demokratik olması mümkün olmayan bir kurum olarak bilinir. Siz 'ordunun demokratikleştirilmesi' talebini öne sürüyorsunuz. Bunda amaç nedir?”*

Verilen yanıt, yalnızca devrimcilik adına yüz kızartıcı değil, yanısıra bu insanların bilincinin burjuva önyargılarla nasıl dolu olduğunun, marksist olmak iddiasındaki bu adamların Marksizm konusunda ne denli cahil olduklarının iyi bir örneğidir.

EMEP başkanının verdiği yanıtın ilk cümlesi şöyle: *“Bizim partimizin ordu konusunda düşüncesi, 'ordunun demokratikleştirilmesini' istemekten çok daha ileridir.”* Nedir peki? Bu konuda tek kelime yok. Devrim konusunda, devrimci iktidar konusunda tek kelime etmeyenler, demokratik istemlerin gerçek kapsamı konusunda da tek kelime etmiyorlar. Peki bu durumda, reform taleplerinin devrimci bir perspektif içinde formüle edilmesi ve ortaya konulması olanaklı olabilir mi? Ordu konusundaki düşünce açık-seçik ifade edilmediği sürece, “gerçek demokratik Türkiye”den söz etmek liberal bir aldatmaca olmaktan öteye gidebilir mi? Ordu konusundaki devrimci görüşü apaçık söylemek, bir “reform” talebinin devrimci bir perspektif içinde ve ekseninde formüle edilebilmesinin zorunlu bir koşulu değil midir?

“Partimizin ordu konusunda düşüncesi, 'ordunun demokratikleştirilmesini' istemekten çok daha ileri” imiş! Bir kere “gerçek demokratik Türkiye” iddiasına dayalı bir platformda, “ordunun demokratikleştirilmesi” talebinin asgari sınırı, yukarıda göstermeye çalıştığımız gibi, mevcut sürekli ordunun dağıtılması ve yerine halkın genel silahlandırılmasının geçirilmesi olabilir ancak. Bunun “daha ilerisi”ndeki bir düşünce ise, mevcut ordunun bir parçası olduğu tüm burjuva devlet aygıtıyla birlikte parçalanıp dağıtılması, yerine genel olarak “halkın” değil, fakat işçi sınıfı ve onun emekçi müttefiklerinin silahlandırılmasının geçirilmesi olabilir ancak. Gerçek bir “demokratik ordu” anlamını ancak burada bulabilir.

EMEP başkanı, elbetteki sorunun özünü ve esasını saptırmak, esas sorundan kaçmak için, ilk cümleyi izleyen ikinci cümlesinde şunları söylüyor: *“Gerçeğine bakarsanız en demokratik ordu olmayan ordudur.”* Tamamıyla yanlış! Yarı-liberal, yarı-anarşist boş bir laf bu. “Saf demokrasi”ye ilişkin o kautskist liberal aldatmacanın bir yinelenmesi bu.

Demokrasi bir devlet biçimi, bir sınıf egemenliği sistemidir. “En demokratik ordu” olmayan değil (zira bu durumda demokrasiden söz etmek saçmadır), fakat işçi sınıfının ve emekçilerin genel silahlanmasına dayanan, onların iradesini ve otoritesini temsil eden ve uygulayan, buna uygun bir yapılanma ve işleyişe, değerlere ve geleneklere sahip olan bir ordudur. Bu yanıttan kaçınmak için “olmayan ordu” laflarına sığınmak, sorundan, sorunun özü ve esasından liberal bir kaçıştan başka bir şey değildir.

Ordu sorusuna ilişkin yanıt, daha ilerde, *“ordu, gündelik politikaya müdahale eden bir ordu olmamalıdır”, “dahası, yurt savunmasının zorunlu kılmadığı”* özel örgütlendirmelerden (Özel Harp Dairesi, JİTEM vb.) arındırılmalıdır biçiminde sürüyor. “Yurt

savunması”nın zorunlu kılmadığı “özel örgütlenmeler” demek, bunlar dışındaki ana militarist omurganın temelde “yurt savunması” ihtiyacına dayandığını iddia etmekle aynı şeydir. Toplumsal muhalefetin iki askeri faşist darbe ile tam da bu ana omurgaya dayanılarak ezildiği, Kürt halkının özgürlük mücadelesinin on yılı aşkın süredir bu ana omurgayla ezilmeye çalışıldığı, onlarca yıllık sıkıyönetim ve olağanüstü hal uygulamalarının bu ana omurgaya dayanılarak sürdürüldüğü bir ülkede sorunu böyle formüle etmek utanç vericidir. Bu kaba burjuva bilincin bir yansımasından başka bir şey değildir.

Yanıt şu sözlerle devam ediyor: *“Örneğin, MGK'nın, askerin gündelik politika içinde yer alması için icat edilmiş bir kurum olduğu biliniyor. Ne gerek vardır böyle bir kuruma; demokratik bir ülkede böyle bir kuruma ihtiyaç olmadığını düşünüyoruz.”*

Burjuva demokrasisine bir başka kölece inanç. Her demokratik ülkede ordu bir biçimde “gündelik politika”nın içindedir. Yalnızca bu çok daha iyi kamufle edilir, çok daha inceltilmiş biçimler ve yöntemler içinde gerçekleşir. Daha da önemlisi, bu işi kaba yöntemlerle yapan ülkeler ile daha inceltilmiş yöntemler içinde yapan “demokratik ülkeler”in farkı, sınıf çelişkilerinin keskinlik derecesinden, sınıf mücadelesinin farklı düzeylerde seyretmesinden gelir. Her ciddi grev ya da gösteriye karşı “en demokratik ülkelerde” bile ordu ve jandarmanın anında “gündelik görev”e çağrıldığı, burjuva demokrasisine ilişkin hayallerle sersemletilmemiş herkes iyi bilir. Bugün Belçika’da grev ve gösterilerin üstüne sık sık jandarma sürülür. Almanya’da PKK yasağının çiğnenmesi çerçevesindeki büyük gösterilere karşı ordunun “özel savaş örgütlenmeleri” bir tehdit unsuru olarak teyakkuza geçirilir. Bu “en demokratik ülkelerde” bile her zaman böyleydi, böyle kaldı. Fransa, İngiltere ve ABD’de grevci işçilerin askeri birliklerce sayısız kez nasıl kurşunlandığını herkes bilir. Fakat daha da ilginç olanı İsviçre örneğidir. Sürekli ordunun değil fakat demokratik bir milisin bulunduğu bu “en demokratik ülkede”, “makinalı tüfek müfrezeleri her grevde seferber edilirler ve sözde milis (İsviçre Ordusu) sancak altında toplanmaya çağılır.” (*Komünizmin Abecesi*, s.89) Demek ki, “demokratik bir ülkede” ordunun “gündelik politika”ya ilgisi ve müdahalesi sınıf mücadelesinin düzeyi ve seyriyle sıkı sıkıya bağlantılı bir sorundur.

Ordu konusunda son olarak şunu söyleyelim. Liberal yiğit takımı, mevcut orduya karşı bazı istemler ileri sürdüğü için değil, bunları “ordunun demokratikleşmesi” programı saydığı için, “özel

Burjuva demokrasisine bir başka kölece inanç. Her demokratik ülkede ordu bir biçimde “gündelik politika”nın içindedir. Yalnızca bu çok daha iyi kamufle edilir, çok daha inceltilmiş biçimler ve yöntemler içinde gerçekleşir. Fransa, İngiltere ve ABD’de grevci işçilerin askeri birliklerce sayısız kez nasıl kurşunlandığını herkes bilir. Fakat daha da ilginç olanı İsviçre örneğidir. Sürekli ordunun değil fakat demokratik bir milisin bulunduğu bu “en demokratik ülkede”, “makinalı tüfek müfrezeleri her grevde seferber edilirler ve sözde milis (İsviçre Ordusu) sancak altında toplanmaya çağılır.” (*Komünizmin Abecesi*, s.89) Demek ki, “demokratik bir ülkede” ordunun “gündelik politika”ya ilgisi ve müdahalesi sınıf mücadelesinin düzeyi ve seyriyle sıkı sıkıya bağlantılı bir sorundur.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://ranney.org>

örgütlenmeler”den ve bazı uç uygulamalardan arındırılmış bir orduyu “yurt savunması” görevine dayalı bir “demokratik ordu” saydığı için, kaba bir burjuva düşünce çizgisine düşmektedir. Şunu da ekleyelim ki, bu düşünce çizgisini ‘70’li yıllarda bu ülkede, herbiri kendine göre olmak üzere, TKP ve TKİP/Aydınlık temsil ediyorlardı.

Kürt sorununda “halkçı ve demokratik” anayasal çözüm!

Devam ediyoruz. Kürt sorununun “halkçı ve demokratik bir biçimde çözülmüş” bulunduğu bir Türkiye!.. Bu konuda “demokratik Türkiye”ye ilişkin uzun talepler listesinde peşpeşe gelen şu iki talep formül ediliyor: *“Halkların eşit ve özgür birliğinin önündeki tüm yasal engeller kaldırılсын. Kürt sorununa demokratik ve halkçı bir çözüm için gereken önlemler alınsın.”*

Marksistlerin her zaman bir devrim sorunu olarak ele aldıkları, Ekim Devrimi’nden itibaren de net bir tutumla proleter devrim sorununa bağladıkları bir sorunu anayasal çözüm alanına çeken bu burjuva liberal anlayış üzerinde geçen bölümde yeterli ölçüde durduğumuz için burada daha çok hatırlatmakla yetiniyoruz. Türkiye’de ‘70’li yıllarda egemen bulunan devrimci düşünce çizgisi ile karşılaştırıldığında bugünün bu burjuva liberal düşünce çizgisi geleneksel sol hareketin bir kesiminde yaşanan muazzam düşünsel gerilemeyi ve çöküntüyü göstermektedir. Kürt sorunu çerçevesinde bir dizi acil siyasal reform talebi ileri sürmek ile, bunu alıp devrim ve devrimci iktidar sorunundan koparılmış, “demokratik bir anayasa” istemine endekslenmiş bir “demokratik Türkiye projesi”nin “halkçı ve demokratik çözümü” olarak sunmak, iki farklı şeydir. Bu ikincisi, tam bir liberal utanmazlıktır. İdeoloji memuru Suslovlar işte bu türden liberal utanmazlıklara teorik kılıf giydirmeye çalışıyorlar. Ulusal soruna ilişkin marksist programı kitlelerin “devrimci mücadelesi” ile ulaşılabilecek anayasal düzenlemeler platformuna indirgemeye kalkışan girişimleri yerden yere vuran makalelerinin birinde Stalin, bu “anayasal çözüm”ün karşısına (‘70’li yılların devrimcilerinin, en başta da o günün TDKP teorisyenlerinin çok iyi bildiği) şu tezi koymuştu: *“Ulusal programın çıkış noktası, Yugoslavya’da sovyet devrimi tezi olmalıdır, burjuvazinin yenilgisi ve devrimin zaferi olmaksızın ulusal sorunun az buçuk doyurucu bir biçimde çözülmeyeceği tezi olmalıdır.”* (Eserler, C.7, s.69)

Bu tez bugünün Türkiye’si için de olduğu gibi geçerlidir. Türkiye’de ulusal sorunun “az buçuk doyurucu” çözümünün temel koşulu, burjuvazinin sınıf iktidarının yıkılması ve devrimin zaferidir.

Bunun gerisindeki her “çözüm”, “demokratik ve halkçı” değil, sistem içi bir burjuva çözümü olarak kalır ve gerçekte sorun hiçbir biçimde çözülmüş olmaz, yalnızca on yıllara yayılarak sürünür.

Geçmeden şunu da ekleyelim. Öteki bazı sorunlarda az-çok sorunun kapsamını zorlayan sorular soran röportajcılar Kürt sorununda sora sora “sürgün edilen” Kürt emekçilerine “tazminat ödenmesi”nden ne kastedildiğini sormuşlar. Oysa Kürt sorununun anayasal bir çerçevede nasıl olup da “halkçı ve demokratik bir çözüm”e kavuşturulabileceğini de sorabilirlerdi pekala!

Bağımsızlık sorununda Perinçekler’in çizgisi

“Her tür tekelleşmenin yasaklandığı” bir ülke olacakmış “demokratik

Türkiye”. Bu talep gerici bir küçük-burjuva ütopyasıdır. Tekelleşme ekonomik bir olgudur ve tarihsel olarak ileriye doğru bir gelişmenin ifadesidir. İktisadi bir olgu olarak istense de engellenemeyecek olan tekelleşmenin yasaklanmasını istemek gerici bir küçük-burjuva hülyasıdır. Marksistler, tekelleşmenin yasaklanmasını değil, sosyalizm doğrultusunda aşılmasını bir program talebi olarak benimser ve savunur. Tekelleşmenin biricik gerçek alternatifi sosyalist devrimdir. Ama liberal yığit takımı, tıpkı modern revizyonistler gibi, tekelleşmeye karşı mücadeleyi bir demokrasi sorununa indiriyor ve tıpkı gerici küçük-burjuva ütöplastleri gibi onun yasaklanmasını isteyebiliyor.

“Demokratik Türkiye”, “ülkenin bağımsızlığını zedeleyen (evet, yalnızca zedeleyen!) tüm antlaşmaların iptal edildiği” bir Türkiye olacaktı. Liberal yığit takımının anti-emperyalist mücadele programı ve “bağımsızlık” ufkı işte bu denli daralmış, buralara kadar gerilemiş. Emperyalizme iktisadi ve mali kölelik temeli üzerinde her açıdan bağımlı olan bir ülkenin “bağımsızlığını zedeleyen” ikili antlaşmaların iptali! EMEP I. Genel Kongresi’nin “Anti-emperyalist mücadele üzerine karar”ında da bunu aşan herhangi birşey olmadığını daha önce görmüştük.

Bu konuda bir de soru var: “*Sıkça ‘bağımsızlık’ kavramına vurgu yapıyorsunuz. Bunun özel bir anlamı var mı?*” Verilen yanıtın esası şöyle: “... *anti-emperyalizm bugün; ülke sanayisinin yabancı tekellerin eline geçmesine karşı çıkmaktan, AB’ye, GB’ye karşı durmaktan, NATO’ya hayır demekten; Türkiye’nin Ortadoğu’da ileri karakol olarak kullanılmasına karşı çıkmaktan geçiyor. Daha ayrıntıya inerse, ‘Bedelsiz ithalat’a karşı çıkmadan, ‘Özelleştirmeye hayır’ demeden, ulusal sanayinin gelişmesinin engellenmesine karşı çıkmadan, antiemperyalizm laf olarak kalır.*”

Bu emperyalizme karşı mücadelede dört dörtlük bir ulusal-liberal programdır. Burada işçi sınıfının devrimci sınıfsal perspektifi içine oturan yaklaşımın zerresi yoktur. “*Ülke sanayisinin yabancı tekellerin eline geçmesine karşı çıkmak*” bildiğimiz Perinçekçi görüştür. “İç piyasanın çökertilmesi”ne karşı bu görüş, “ülke sanayisinin” halihazırda ulusal nitelikte olduğunu varsaymaktadır. “*Ulusal sanayinin gelişmesinin engellenmesine karşı*” tlık, bu aynı görüşün tamamlayıcı bir başka temel unsurdur.

Bir de “daha ayrıntıya” inildiğinde karşı karşıya kalınan “bedelsiz ithalat” sorunu var. Bilindiği gibi, Koç grubu, medyanın ve faşist Türk Metal patronlarının tam desteğinde bu konuda gerçekten cansiperane bir mücadele yürütmüştü. İşçileri “bedelsiz ithalata karşı” meydanlara dökme yoluna bile gitmişti. Liberal yığit takımı ise bunu o zaman günlük basında “ulusal sanayi”nin savunulması adına desteklemişti. Halen de bunu anti-emperyalist mücadelenin temel bir unsuru sayıyor. İtalyan Fiat tekelinin Koç grubuyla birlikte gümrük duvarlarıyla korunan “iç piyasa” hakimiyetine “bedelsiz ithalat” yoluyla zarar verilmesine karşı çıkmak, EMEP’in anti-emperyalizminin somutlanması olabiliyor. Tekelci gruplar arası çatışmanın tarafı olabilen ve burjuva “ulusal çıkarlar” kavramını ağızından düşürmeyen bu bağımsızlık anlayışı, Perinçeklerin burjuva milliyetçi çizgisiyle temelde aynı konumdadır ve zaten olduğu gibi onlardan alınmadır.

Din sorununda oportünist tutum

“*Herkese din ve vicdan özgürlüğü. Din dersi zorunlu ders olmaktan çıkarılsın.*” Ortaya “demokratik ve aydınlık bir Türkiye” gibi hayli

EMEP’in “demokratikleşme platformu”nun TÜSİAD etiketi taşıyan ama gerçekte reformist bir akademisyene ait olan bir paketin daha sol bir versiyonu olmasında
saşılacak bir van yoktur.

Liberal yığit takımının TÜSİAD’ın paketini “kendi düzenini yenileme ihtiyacı” çerçevesinde ciddiye alması başlı başına bir saskınlık örneğidir. Susurluk skandalıyla birlikte geniş kitlelerde düzen ve devlet üzerine ciddi sorgulamaların başladığı bir ortamda TÜSİAD “düzenini” değil, fakat kendi sahsında tekelci burjuvazinin imajını yenilemeye, “demokratik” maske takınarak cürüme ve kokusmanın dolaysız toplumsal-sınıfsal sorumluluğundan sıyrılmaya çalışıyordu. TÜSİAD’ın paketini ciddiye alanlar böylece yalnızca bu manevrava katkıda bulunmuş oldular. Komünistler ise daha en baştan bu sahtekarlığı teshir ettiler ve TÜSİAD’ın “demokratikleşme”ve değil, sistematik bir baskı ve terör rejimine, bugünkü faşist asker-polis rejiminin daha da pekiştirilmesine ihtiyacı olduğunu ortaya koydular.

parlak bir iddia koyanların din sorununa ilişkin talepleri bunlar. Bizzat tekelci burjuvazinin devrime karşı bir dalgakıran olarak görüp son 40-50 yıldır sistematik bir tarzda destekleyip palazlandığı dinsel gericiliğe, onun resmi ya da gayri-resmi faaliyet ve örgütlenmelerine ilişkin herhangi birşey yok o “oldukça kalabalık talepler listesi”nde.

“*Din ve vicdan özgürlüğü talebiyle neyi ifade ediyorsunuz?*” şeklindeki soruya verilen yanıt ise şöyle: “*Din ve vicdan özgürlüğü ile herkesin istediği gibi inanmasını; ibadetini istediği gibi yapmasını, kimseye dinsel inançlarına uygun giyindiği ya da giyinmediği konusunda baskı yapılmamasını, herkesin ibadetini istediği yerde (ister kilise, ister cami, ister tarikat, ister cemevi vb.) gerçekleştirmesine karışılmamasını ve tabii inancı olmayanların da inananlar kadar özgür olmasını kastediyoruz. 12 Eylül Anayasası’nda da bu vardır. Ancak uygulamada sorun hiç de böyle değildir.*”

Devrimci olmak iddiasındaki bir partinin, düzenin resmi ve gayri-resmi kurumları tarafından sistematik bir tarzda yoksul halk yığınlarını düzene bağlamanın bir aracı olarak kullanageldikleri dinsel ortaçağ ideolojisi, kültürü ve kurumları hakkında herhangi bir talep ileri sürememesi, dahası “din ve vicdan özgürlüğü” adı altında neo-liberal istemleri öne sürmekle yetinmesi gerçekten utanç vericidir. Ortaçağ kalıntısı ideolojilere, kurumlara ve örgütlenmelere karşı sistematik bir mücadele verilmeksizin hangi demokrasi mücadelesinden nasıl söz edilebilir?

Bu İkinci Enternasyonal geleneğinin din sorununda da sürdürülmesinden başka bir şey değildir. İkinci Enternasyonal partileri “dinin kişisel bir sorun” olduğunun ilanıyla yetiniyor, devletin din karşısında tarafsız kalması gerektiği istemini işçi partisinin de din karşısındaki tarafsızlığı biçiminde çarpıtıyorlardı. Böylece dine ve dinsel gericiliğe karşı mücadelede pasif ve umursamaz bir tavır takınıyorlardı. Bugünün oportünistlerinin topluma laiklik-şeriat sahte ikilemini dayatan generallerin tutumunu alıp din sorunundaki umursamazlığa ya da tarafsızlığa bahane etmeleri türünden, zamanında Alman oportünistleri de “Kulturkampf”ı, yani Bismarkçı papaz aleyhtarlığını din alanındaki devrimci görevlere karşı aynı umursamazlığın dayanağı olarak kullanıyorlardı. Bugünün oportünistlerinin din sorunundaki bu kaba tutarsızlığı yakın zamanda onları türbancı ortaçağ güruhu ile yanyana getirdiği için bu sorunun taşıdığı ilkesel ve pratik önem Marks ve Lenin üzerinden kısaca

s.45)

Engels, yıllar sonra ve tam da yeni program tartışmaları vesilesiyle, bunu “mükemmel” bir pasaj olarak övmüş, önemini vurgulamıştı. Marks ve Engels’in din sorununda oportünizme karşı bu mücadelesini Lenin de aynı kararlılıkla sürdürür. İşçi sınıfı partisinin dine karşı tutumunun Batılı oportünistler tarafından “*işçi hareketinin temel çıkarlarının anlık yararlarına kurban edilmesi*” çerçevesinde tahrif edildiğini belirterek, şöyle devam eder: “*Proletarya partisi devletten, dinin kişisel mesele ilan edilmesini talep eder, fakat halkın afyonuna karşı mücadeleyi, dini batıl inançlara karşı vs. mücadeleyi ‘kişisel mesele’ olarak görmez. Oportünistler sorunu, sanki sosyal-demokrat parti dini kişisel bir mesele olarak görüyormuş gibi çarpıtıyorlar!*” (S.E., C.11, s.447)

Batılı partilerin dine karşı mücadelede umursamazlığa düşmelerinin gerisinde kendine özgü tarihsel nedenler de olduğunu belirten Lenin, burjuva hükümetlerin “kitlelerin dikkatini sosyalizmden uzaklaştırmak” için giriştikleri papaz düşmanlığı kampanyalarını bu nedenlerden biri sayar ve şunları ekler: “*Sosyal-demokratlar burjuva ve Bismarkçı anti-klerikalizmin karşısına dine karşı mücadelenin sosyalizm için mücadeleye tabi olmasını koymak zorundaydılar.*” (s.448)

Nihayet Lenin, Bolşevik Duma grubunun “*Duma kürsüsünden dinin halkın afyonu olduğunu ilan ederek tamamen doğru davrandı*”ğını belirterek, “*böylece din sorununda Rus sosyal-demokratlarının bütün beyanlarında esas teşkil etmesi gereken örnek bir olay*” yarattığını söyler.(s.449)

Generallerin dinsel gericiliği düzen için kabul edilebilir sınırlar içine çekmeye yönelik çabalarını ve bunu toplumsal muhalefeti yedeklemenin bir aracı olarak kullanma manevralarını gerekçe göstererek din sorununda neo-liberallere özgü bir tutumu benimseyen EMEP’in kaba oportünizmi, Marks ve Lenin’in bu görüşleri ışığında daha iyi değerlendirilebilir.

Kapitalizme ilişkin kaba burjuva hayaller

Ve nihayet toz-pembe “demokratik Türkiye” üzerine söylenenlerin finaline geliyoruz. Bu final, gerçekte demokrasi sorununda ilerici burjuva sınırları hiçbir biçimde aşmayan bir anayasal talepler manzumesinin toplamını buna rağmen neden “toz-pembe” bir tablo olarak tanımladığımıza da açıklık getirecek.

Önce “demokratik Türkiye”nin ne olduğuna ilişkin soruya verilen ve bu bölümün girişine tamamını aktırdığımız yanıtın sonuç bölümünü buraya yeniden aktaralım: “*Kısacası Demokratik Türkiye; AB ve ABD kapılarında sürünmeyen bağımsız bir ülke, kendi yurttaşlarına, işçilerine, emekçilerine güvenli bir gelecek sağlayan, demokratik haklardan herkesin adil bir biçimde yararlandığı, demokratik bir anayasası olan, emekçilerin bütün özgürlükleri kullanabildiği bir ülkedir.*”

Eğer kapitalizm tabanı üzerinde böyle bir “demokratik Türkiye” olanaklı olabilseydi, bu kapitalizmin hiç değilse Türkiye’de ebediyen yaşayacağını da bir göstergesi olurdu. Fakat ne iyi ki durum bu değildir ve yukarıda söylenenler yalnızca burjuva liberal bir safsatadan ibarettir.

“*Kendi yurttaşlarına, işçilerine, emekçilerine güvenli bir gelecek sağlayan*” bir toplumsal düzen ancak sosyalizm olabilir. En demokratik, en ideal bir burjuva demokratik cumhuriyet bile, yurttaşlarına “güvenli bir gelecek” sağlayamaz. Zira bu kapitalizmin doğasına aykırıdır. Kapitalizmde işçi sınıfı ve emekçiler için en olmayacak bir durum, “güvenli bir gelecek”tir. Erfurt Programı’nın eleştirisinde, Engels, “*Proleterlerin sayısı ve onların yoksulluğu giderek artmaktadır*” formülasyonuna şu itirazı yöneltir: “*Bunu mutlak olarak ifade etmek gerçeğe aykırı düşer. Emekçilerin örgütlenmesinin, onların giderek güçlenen direnişinin yoksulluğun artmasına set çekmesi olanaklıdır. Ama durmadan arttığından kuşku olmayan şey, yarının emin olmamadır. İşte ben bunu eklerdim.*” (Gotha ve Erfurt Programlarının Eleştirisi, Sol Yayınları, 3. baskı, s.95)

Demek ki, “yarının emin olamama” kapitalizmde program tanımlarına girecek denli temel ve yapısal bir durumdur. Dolayısıyla, liberal yığit takımının ağızından dile gelen görüşler, bildiğimiz kaba burjuva sosyal-demokrat görüşlerdir. “Avrupa’daki türden bir burjuva demokrasisine” duyulan hayranlığın “sosyal politika” boyutundaki tamamlayıcı öğeleridir bunlar.

“*Demokratik haklardan herkesin adil bir biçimde yararlan*”ması iddiası, aynı türden bir başka burjuva-liberal safsatadır. Kapitalist ilişkilerin egemenliği zemininde, demokratik haklardan “adil” yararlanabilmenin olanağı olabilir mi? Adaletsizlik kapitalizmin tüm doğası değil midir? Kapitalizmde demokratik haklar biçimsel olarak kalmaz mı? Biçimsel kalan haklardan “adil bir biçimde” yararlanma olabilir mi? Marksizm adına böyle iddialar ileri sürmek tam bir skandal değil midir?

Bu eleştiri boyunca ideoloji memurlarının Lenin’in emperyalist ekonomistlere yönelttiği eleştirinin arkasına sığınarak kendi liberal-kautskist görüşlerine Marksizm adına meşruluk kazandırmaya çalıştığını söyleyegeldik. Onların Lenin’in söylediklerinden hiçbir şey anlamadıklarının en son kanıtı işte bu toz-pembe “demokratik Türkiye” tablosudur. Lenin, emperyalist ekonomistlere yönelttiği eleştirinin her satırında, kapitalizm tabanı üzerinde demokrasinin her zaman sahte ve biçimsel kalacağını belirtir. Demokratik haklardan gerçekten (liberallerin deyimiyle) “adil bir biçimde” yararlanabilmenin tek olanaklı yolunun, burjuva sınıf egemenliğinin yıkılması ve sosyalizmin kurulması olduğunu söyler:

“*Bu itiraz, genel olarak demokrasi ile kapitalizm arasındaki ilişkinin hiçbir şekilde anlaşılmamış olduğunu ortaya koyuyor. Kapitalizmde ezilen sınıfların kendi demokratik haklarını ‘kullanmalarını’ olanaksız hale getiren koşullar istisna değildir, sistemin tipik özelliğidir. Kapitalist düzende, birçok durumda, boşanma hakkı gerçekleştirilememiş olarak kalacaktır; çünkü ezilen cinse, iktisadi yönden başēdirilmiştir. Kapitalist sistemde ne kadar demokrasi olursa olsun kadın*

‘evcil bir köle’ olarak yatak odasına, bebek odasına, mutfāa kapatılmış bir köle olarak kalmaya devam etmektedir. Kapitalizmde halkın ‘kendi’ yargıçlarını, resmi görevlilerini, okul öğretmenlerini, jüri üyelerini, vb. seçmesi de aynı biçimde, işçilerle köylülerin iktisadi yönden boyuneēdirilmiş olmaları nedeniyle, birçok durumda gerçekleştirilememektedir. Aynı şey demokratik cumhuriyet için de sözkonusudur. Bizim programımız demokratik cumhuriyeti ‘halk tarafından yönetim’ diye tanımlar. Ama bütün sosyal-demokratlar pek iyi bilirler ki, kapitalizmde en demokratik cumhuriyette bile, burjuvazinin, görevlileri rüşvetle ayartmasından, hisse senetleri borsasıya hükümet arasındaki ittifaktan kurtulmanın yolu yoktur.” (s. 71)

“*Kapitalizmde, istisnasız bütün öteki demokratik halklar gibi, boşanma hakkı da bazı koşullara bağlanmıştır, sınırlıdır, biçimseldir, dardır ve gerçekleştirilmesi aşırı ölçüde güç bir haktır.*” (s.72)

“*Bütün ‘demokrasi, kapitalizmde ancak çok ufak ölçüde ve yalnızca görel olarak elde edilebilen ‘haklar’ın ilanını ve gerçekleştirilmesini içerir.*” (s.73)

Emperyalist ekonomistlerin temel yanılğı noktalarından biri, kapitalizme ilişkin bu gerçeklerden hareketle, demokratik haklar uğruna mücadelenin anlamsızlığını ileri sürmektir. Oysa tam da bu mücadelenin kendisidir ki, yığınların burjuvaziye karşı iktidar mücadelesine hazırlanmasını olanaklı kılar ve tam da bu iktidar mücadelesinin başarısıdır ki, gerçek demokrasiyi gerçekleştirebilecek biricik toplumsal düzen olan sosyalizme ulaşmayı olanaklı kılabilir. Lenin bu tarihsel diyalektiēi şöyle formüle eder: “*Demokrasi olmaksızın sosyalizm olanaksızdır. Çünkü: 1) proletarya demokrasi savaşımı içinde, sosyalist devrime hazırlanmadıkça o devrimi yapamaz; 2) utkun sosyalizm, tam demokrasiyi uygulamaksızın zaferini pekiştiremez ve insanlığa, devletin çözölüp dağılmasını getiremez.*” (Lenin, s.73)

Liberal yığit takımı demokratik bir burjuva cumhuriyetinde demokratik haklardan “herkesin adil bir biçimde yararlanma”bileceēini düşünmekle, demokrasinin kapitalizm ve sosyalizmle ilişkisi konusunda hiçbirşey anlamadığını, bu konuda demokrasiye ilişkin burjuva-liberal önyargıların esiri olduğunu çarpıcı bir biçimde göstermiştir.

“Zor” gerçekler ve bönce inançlar

Sözün burasında ideoloji memuruna dönebilir ve onunla bitirebiliriz. Lenin’in bazı tanım ve vurgularını ezbere yineleyerek şöyle diyor: “*Emperyalizm koşullarında demokrasinin gerçekleştirilmesi mümkün ancak zordur! Mümkün ve zor olanı gerçekleştirmek güç ilişkilerine, proletarya ve emekçilerin mücadelesinin düzeyine bağlı bir şeydir. Kistas budur başka birşey değildir. Gerçekleştirmek için mücadele edilmesi de reformizme değil, devrimci olmaya işaret eder.*”

Liberal yığit hiçbirşey anlamadığı vurguları alıp kaba reformist bir anlaşın dayanağı yapmak yoluna gitmiştir. Lenin’in emperyalizm koşullarında demokratik istemlerin elde edilmelerinin “zor”luğuna vurgusu, birbirini tamamlayan iki farklı anlama gelir. Konuya ilişkin “Tezler”den bu iki farklı anlamı içiçe vurgulayan bir pasaj aktarmak istiyoruz: “*Emperyalizmde sadece ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı değil, siyasi demokrasinin bütün temel talepleri ancak eksik, sakatlanmış ve nadir bir istisna olarak (örneğin 1905 yılında Norveç’in İsveç’ten ayrılması) ‘uygulanabilir’dir. Tüm devrimci sosyal-demokratlar tarafından ileri sürülen sömürgelerin derhal kurtuluşu da hakeza bir dizi devrim gerçekleştirmeden ‘uygulanamaz’dır.*” (Seçme Eserler, C. 3, s.306)

“Zor”luğun birinci anlamı, kapitalizm ile demokrasi arasındaki “mantıksal çelişki”de ifadesini bulur. Bu anlamda kapitalizmde bütün demokratik istekler “*ancak eksik, sakatlanmış ve nadir bir istisna*” olarak gerçekleşir. “*Kapitalizm varoldukça, bütün bu talepler ancak istisnai olarak, üstelik eksik ve kuşa çevrilmiş biçimde*”, dahası da, “*bazı yönleri bir ülkede, belli bazı yönleri bir başka ülkede olmak üzere*” gerçekleşebilir.

Liberal yığit işin bu yönünü hiç anlamamıştır. “Zor”luktan öylesine birşey anlıyor ki, hani biraz güçlü bir “mücadele düzeyi” yakalansa, bu temelde “güç ilişkileri” bir parça zorlansa, kapitalizm tabanı üzerinde demokratik istemler pekala gerçekleşir ve böylece “herkes tarafından adil bir biçimde” ve tüm kapsamıyla kullanılır zannediyor. Örneēin Kürt sorunu “halkçı ve demokratik bir biçimde çözölmüş” olur ve böylece kapitalizm tabanı üzerinde “halkların eşit ve özgür birliği” gerçekleşmiş olur. Ya da “görevlilerin ve subayların halk tarafından seçilmesi” olanaklı hale gelir, yönetimin “halktan hiçbir gizlisi saklısı” kalmaz, vb. vb.

Bu düşünüş ve kavrayış tarzı tam bir liberal budalalık örneēidir. Bu, Lenin’in, “*genel olarak kapitalizm ve özel olarak emperyalizm, demokrasiyi bir hayal haline getirir*”; “*tüm demokratik çözümlerin tam ve çok yönlü uygulanması için zorunlu bir zemin olarak kapitalizmin yıkılmasını, burjuvazinin mülksüzleştirilmesini talep ediyoruz*” sözleriyle, bu temel önemde önermelerle ne kastettiēi üzerine bir an olsun durup düşünölmediēini gösterir.

“Zor”luğun ikinci anlamı ise, bildiğimiz “siyasal” zorluktur. Lenin’in döne döne bir dizi devrimle aşılmasından sözettiēi bu zorluğu, bizim liberal yığidimiz “mücadelenin düzeyi” ve “güç ilişkileri”ne, yani bir kez daha düzen içi anayasal reform alanına indiriyor. Kafası bu konuda tamı tamına Stalin’in alaylarına konu olan Yugoslav Semiç gibi çalışıyor. Oysa ezberlenmiş cümleler yinelediēi o aynı pasajlarda Lenin örneēin şunları söyler: “*Emperyalizm altında bütün demokratik istemler, siyasal bakımdan elde edilmelerinin zor oluşu ya da bir dizi devrimlere başvumaksızın elde edilemeyeişleri anlamında ‘erişilmez’ istemlerdir.*” (Emperyalist Ekonomizm, s.37) Ya da: “*Genel olarak, dünyanın herhangi bir yerinde büyük bir demokratik dönüşüm, bir dizi devrimlere girişmeksizin ‘gerçekleştirilemez’ ve sosyalizm olmaksızın istikrarlı hale getirilemez.*” (s.51)

Anayasal düşlerin esiri liberal yığit takımının kafası belli ki bunları almıyor. Onların kafası artık Kautsky’nin “barışçı kapitalizm” düşüne, anayasal-demokratik dönüşümler çizgisine göre işliyor.

Lenin’den konuya ilişkin olarak son drece önemli ve açıklayıcı bir başka pasaj daha aktaralım: “*Martinov asgari programımızı okumuştur, fakat sosyalist dönüşümlerden farklı olarak burjuva toplumunun zeminini üzerinde gerçekleştirebilen reformların katı biçimde ayrılmasının sadece yazınsal değil, aynı zamanda son derece canlı ve pratik bir anlamı olduğunu farketmemiştir; bu programın devrim döneminde derhal bir sınamaya ve pratik uygulamaya tabi tutulduēunu farketmemiştir. (...) Gerçekten de bu programda ileri sürölen bütün politik ve ekonomik reformlar, cumhuriyet, halkın silahllanması, kilise ve devletin ayrılması, tam demokratik özgürlükler, kararlı ekonomik reformlar talepleri anımsansın. Alt sınıfların devrimci demokratik diktatörlüēü olmadan, bu reformları burjuva düzenin zeminini üzerinde uygulamanın düşünölemeyeceēi açık değil midir?*” (Seçme Eserler, C.3, s.38-39, vurgular bizim)

Oysa bizim liberal yığit takımı “kitlelerin mücadelesi”nin zorlayacağı yasal ve anayasal değişimlerin bu işlere fazlasıyla yeteceēi konusunda pek inançlı ve fazlasıyla iyimserdir.

Liberal olduēu kadar bönce bir inanç ve

Endonezya: Kitle hareketinin önünü açtığı süreç ileriyor

Endonezya'da kitle hareketinin önünü açtığı süreç her geçen gün yeni boyutlar kazanarak ilerliyor. Egemen güçler Suharto'yu kenara çekmekle ve aynı zamanda bu toplumun alışık olmadığı bazı reform vaatlerinde bulunmakla, otuz küsur yıldır cezaevinde çürümeye terk edilmiş bazı siyasi tutukluları bırakmakla kitle hareketinin önünü almayı, ajitasyona son vermeyi, sükuneti sağlamayı, kısacası "iş" geçiştirmeyi başarabileceklerini sanıyorlardı.

Kuşkusuz onyıllardır bir mezar sessizliğinin hüküm sürdüğü bir toplumda bu tür önlemlerin alınması egemen güçlere rahat bir nefes aldırttı. Ama gelişmeler bu nefesin geçici olmaktan öte bir değer taşımadığını göstermektedir.

Kitle hareketinin baskısı altında rejimin Suharto'yu kovarak kendine çekidüzen vermeye çalışması nesnel olarak düzende açılmış bir gediktir. Şimdi farklı toplumsal kesimler bu gedikten rahat nefes almakta, açılan deliği enine boyuna genişletmeye çalışmaktadır. Dağınık bir biçimde de olsa, örgütlü bir koordinasyon çerçevesinde formüle edilmese de, toplumun değişik sınıf ve tabakalarında bir talepler çığı yükselmeye başladı. Kuşkusuz bu talepler yığını mevcut düzene alternatif bütünsel bir toplumsal proje çerçevesinde ifade edilmemektedir.

İki konu ağır basmaktadır. Birincisi, içerik bakımından henüz muğlak kalan ve şekillendirilemeyen reform ve erken seçim talebi. İkincisi ise Suharto'nun mal varlığı hakkında bir araştırma yapılması talebi. Endonezya emekçileri henüz bir ilk provanın ilk adımlarını atmakta, başlayan sürecin ilk aşamasını yaşamaktadırlar. Dolayısıyla, bu taleplerin görünürdeki kelime anlamlarına değil, onların arka planlarına bakarak gerçek muhtevalarını görmek gerekiyor. Endonezya kıstaslarında reform ve erken seçim istemek mevcut çürümüş barbar rejimi reddetme anlamı taşımaktadır. Bunun içeriği süreç içinde doldurulacak, politik kimlik kazanacak ve şiarlaşacaktır. Suharto'nun mal varlığını tartışmaya açmak istemenin gerisinde ise geçmişten hesap sorma niyeti yatmaktadır.

Endonezya'daki mevcut durumu bir başka türlü de özetlemek mümkündür. Ülkede birbirine zıt iki dinamik karşı karşıyadır.

Birincisi, kitle hareketinin yarattığı direniş ve mücadele dinamimidir. Örgütsüz ve öndersiz bir konumda hareket ederek ortaya çıkan bu dinamik düzenli bir gelişme ve zenginleşme seyri izlemektedir. Direniş ve mücadele geleneğinden, kültüründen ve mirasından onyıllar boyu yoksun bırakılan emekçi kitleler bu dinamğin açtığı süreç eşliğinde bir toparlanma, bir örgütlenme ve mücadele olanakları yaratma dönemi yaşayacaklardır. Son birkaç hafta içinde bu doğrultuda önemli gelişmeler yaşandı, direniş ve

mücadele dinamisinin enine ve boyuna genişlediği görüldü. Kısa bir süre içinde sayısız parti kurma girişimlerinin olduğu, topluma politik bir atmosferin egemen kılındığı görüldü. Bu gelişmeler gününbirlik meyvelerini vermektedir. Örgütlenme girişimlerinin hız kazanmasına paralel olarak emekçi kitlelerin talepleri giderek politik bir nitelik kazanmaktadır.

Suharto'yu hedef alan şiarların birkaç hafta içindeki evrimi sürecin apolitik bir direnişten militan bir mücadeleye doğru ilerlediğinin kanıtıdır. "Reform istiyoruz!", "Suharto istifa!", "Suhartoyu asın!", "Suharto'nun mal varlığı hakkında yasal araştırma başlatılsın!", "Suharto mahkeme önüne çıkartılsın, hesap sorulsun ve yargılsın!", "Suharto'nun mal varlığına el konulsun ve halka dağıtılsın!" Benzer bir evrim Doğu Timor halkının taleplerinde de görülmektedir. Suharto rejiminin Aralık 1975'den bu yana yüzbinlerce insanını katlettiği Doğu Timor halkı ilk aşamada siyasi tutukluların serbest bırakılması talep etmekte, özgürlük istemekte idi. 10 Haziran günü Dili'de onbinlerin katıldığı bir gösteride Doğu Timor halkının başlıca şiarı Habibi'nin özel statü teklifini reddetmek ve "tam bağımsızlık" istemek oldu.

Endonezya'da mevcut ikinci dinamik düzenin kendi kendisini savunmak için yaratmaya çalıştığı direniş dinamimidir. Bir başka ifade ile bu dinamik bir savunma çabasıdır, geriye işleyen bir dinamiktir. Ve hızlanan gelişmeler, yükselen mücadele süreci karşısında gerileyen bir dinamiktir. Rejimin taviz vererek zinde tutmaya çalıştığı bu savunma dinamisinin başlangıç noktasını Suharto'nun kovulması oluşturdu. Ama bu ilk adım düzende açılan gedik genişlemeye devam etmektedir. Yönetimde bulunan mevcut ekip kapana sıkışmış bir fare konumundadır. Suharto'ya geçimlik kitle

hareketine ivme kazandırmasından çekinmektedir. Emekçi kitlelerin mücadele isteminin düzenli bir gelişme eğrisi izlediği ve iktisadi bunalımın ortalığı kasıp kavurduğu koşullarda iktidarın hareket alanı giderek daralmaktadır. IMF ve Dünya Bankası'nın açtığı kredi muslukları cari harcamaları karşılamaya dahi yetmemektedir.

Bu koşullarda Endonezya'nın akıbetinin uluslararası boyutları önem kazanmaktadır. Güney Kore örneğinde de olduğu gibi genelleşmiş bir sosyal kaynaşmanın yaşandığı bölgede bir an

önce politik istikrarın sağlanması emperyalist güçler için acil bir soruna dönüşmüş durumdadır. Emperyalist güçler gelişmeleri endişe ile izlemekte, Habibi ekibinin ancak cüretli adımlar atarak düzlüğe çıkabileceğini düşünmektedir. Bu ülkedeki vahşet karşısında onyıllardır kayıtsız kalanların bugün yükselen kitle mücadelesinin açtığı perspektifler karşısında adeta paniğe kapılmaktadırlar. Örneğin, 8 Haziran günü Lüksemburg'da toplanan Avrupa Birliği zirve toplantısında emperyalist şefler, Endonezya'da "Doğu Timorlular da dahil tüm siyasi tutukluların derhal serbest bırakılmalarını" talep ettiler.

AET dışişleri bakanları yayınladıkları ortak bildiriye, Endonezya hükümetine çağrıda bulunarak, "politik reformların hızlandırılmasının, en kısa zamanda seçimlere gidilmesinin ve uluslararası mali kurumlara güven vermek için iktisadi reformlarda bir an önce ilerleme sağlanmasının şart olduğunu" vurguladılar.

Endonezya konusunda belirtilmesi gereken diğer bir husus ise konunun uluslararası basında ele alınış biçimidir. Birkaç hafta öncesine kadar Suharto ve rejimine Güney Doğu Asya'da istikrarın teminatı olarak bakılmaktaydı. Onun dehşet verici geçmişi ve kanlı icraatı görmemezlikten gelinmekte, olağan talihsiz olaylar kategorisinde konulmaktaydı. Bugün artık Endonezya farklı bir biçimde tartışılmak zorunda kalmaktadır. Ekte yayınladığımız çeviri bu değişimin en somut örneklerinden birisidir. Bu ülkede emekçi kitlelerin yarattığı cereyan bazı burjuva aydınlarının daha yüksek sesle konuşmaları için yolaçmış bulunuyor. Aynı şekilde, alanlarında otorite sahibi olan burjuva yayın organları yakın bir geçmişe kadar Suharto rejimini hep bir iktisadi kalkınma mucizesi olarak anmaktaydılar. Bu yayın organları bugün sayfalarını geçmişin kirli çamaşırlarını sergilemeye, sonuçta kendi kendilerini yalanlamaya ayırmak zorunda kalmaktadırlar. Endonezya emekçilerinin birkaç hafta içinde elde ettikleri kazanımlarından birisi de budur.

Geçmişin izlerini taşıyan milyonlarca Endonezyalı

Jean-Louis Margolin

(Tarihçi, Güney Doğu Asya Araştırma Enstitüsü üyesi)

Bir gelenektir, Başkan Suharto'nun 32 yıllık hükümdarlığının onursuz sonunu beklemek gerekti ki, hükümetlerin ve medyanın çoğunun orada çürümüş ve akraba kayırcı bir diktatörlüğün olduğunun farkına varırlar. Ama bugün bile, Endonezya da dahil, bu rejimin kuruluş belgesinden, aynı zamanda onun en korkunç cinayetini oluşturan Endonezya Komünist Partisi'nden, komünistlerin 1965'teki katliamından çok az bahsedilir. 1968'de yayınlanan bir CIA raporunda söz konusu katliamın bu asrın en trajik ve aynı en fazla bilinmemelikten gelinen olayı olduğu iddia edilmektedir.

Ölüm sessizliği bugüne kadar iyi dayandı. Suharto'yu "düşürenler", bir bakıma eski katiller ya da onların politik mirasçılarıdır. Onun içindir ki geleceğe fazla umutlu bakılamamaktadır. Üstelik ihtiyatlılıktan ya da ilgisizlikten ötürü kabarık sayıda batılı uzman, gelişmeler karşısında topluca ilgisiz kaldı.

Kabarık sayıdaki belirsizliklerden birisi ölü sayısıdır. Ordunun istihbarat servisi şefi Amiral Sudomo, 1976 yılında, 450 bin ile 500 bin arasında değişen bir rakam ileri sürdü. Bu rakam son tahminlerden pek uzak kalmamaktadır. O dönem Endonezya'nın nüfusu yüz milyon civarında idi ve EKP'nin ise 3.5 milyon üyesi vardı. EKP toptan imha edildi.

Katliamın başlangıç noktası esrarengizliğini korumaya devam etmektedir. 30 Eylül 1965 günü cumhurbaşkanlığı muhafız alayından bir yüzbaşının önderliğinde bir darbe girişimi oldu. Darbecilerin önderi ordunun gerici unsurlarına karşı "başkan Sukarno'yu korumayı" istediğini açıkladı. EKP'nin bu girişimde pek izine rastlanılmamaktadır. Buna rağmen çok sayıda darbeci subay partinin görüşlerini paylaşmakla tanınmaktadırlar. Ve parti darbe girişimine ihtiyatlı bir destek sundu. Her ne ise, 1 Ekim akşamından itibaren ordunun rezerv güçleri komutanı general Suharto darbecileri bozguna uğrattı. Otoritesi sarsılan ve zayıflayan Sukarno Suharto'yu kutlamak ve kendisini onun "kanun düzeninin restorasyonu için" başlattığını sürdürmesine katlanmak zorunda hissetti. Çatışmaya girilmedi. Ama içlerinde genelkurmay başkanı Yani'nin de bulunduğu altı general darbeciler tarafından topluca katledildiler. Ellerinden kurtulan general Nasution'un ise torunu ölümcül biçimde yaralandı.

Endonezya'da, Hollanda'ya karşı sürdürülen ulusal kurtuluş savaşının sonuçlanmasından (1949) bu yana, politik infaz ya da katliama tanık olunmamıştı. Şiddete zımnen konulan sınırları çiğneme inisiyatifi soldan geldi. Bunu askeri ve sivil sağ olağanüstü bir biçimde istismar etti. O andan itibaren kara kuvvetlerinin başına geçen Suharto yerel komutanlıklara gönderdiği gayri resmi bir emirle Komünist Partisi'nin uygun

görülecek yöntemlerle ezilmesini talep etti.

Dev ölçekte bir pogrom (Rusça Yahudi kırım hareketi) - zira yapılan terimin esas anlamıyla bir pogromdur - 8 Ekim günü Cakarta'da zincirlerinden boşandı. Çoğu müslüman partilerin üyesi olan onmilyonlarca gösterici EKP'nin merkezini ateşe verdiler ve evlerde komünist militan avını başlattılar. Kaçamayanlar ya da hızlı kaçamayanlar, inandırıcı bir bahane uyduramayanlar anında topluca katledildiler. Ya vurulup bayıltıldılar ya da boğazları kesildi, ya nehre atıldılar ya da önceden kendilerine eşitirilen toplu mezarlığa gömüldüler.

Aşağı yukarı aynı senaryo her yerde uygulandı. İslami irticaya karşı mücadele eden ve ondan çekinen ordu, özellikle hasımı EKP'yi politik olarak imha etmek istiyordu. Katliamlara kadroların ve direnenlerin hedeflenmesi salık verildi. Ancak Java'nın bir kentinden öbürüne geçen paraşütçü komando birliklerinin müdahalesi terazinin anti-komünistlerden yana ağır basmasını sağladı ve onlara risk almadan hasımlarını katletmeleri fırsatını verdi.

Müslüman gençlik, ama bazen de protestan ve katolik öğrenciler, Bali'deki Hint dinci akımlar da kendilerini korkutan EKP'den nihai bir intikam almaya "ateleri" fiziken ortadan kaldırarak kutsal bir sosyal düzeni oluşturmaya çalıştılar. Atjeh'de, Bali'de ve bazen de başka yerlerde en pısrık sempatanlar, çocuklar dahil, aileleriyle birlikte katledildiler. Bazı köyler topluca ve tamamen yok edildiler.

Endonezya islamının kalesi olan Atjeh'de katliamların başkentten önce başlatılmış olması bir tesadüf değildir. Ordunun müdahalesine gerek kalmadan birkaç gün içinde, orada, EKP tamamen imha edildi. İddiaların tam tersine Çin'liler kökenlerinden ötürü topluca hedeflenmediler. Bazı yağmalamalara, ateşe vermelere ve katletmelere tanık olundu, ama esas olarak EKP üyesi ya da onun kitle örgütlerine üye Çinliler saldırıya uğradılar.

Tam bir şaşkınlığa uğrayan partinin önderliği kısa sürede yok edildi ve parti pratik olarak bir

tepki gösteremedi. Militanları uslu uslu ölüme gittiler. Bali'de kendileri için hazırlanmış toplu mezarlığın kıyısında ölü kıyafetini kuşanarak uslu uslu kuyrukta beklediler. İş isten geçtikten sonra rastlanan bazı bireysel eylemler dışında direniş örnekleri sınırlı kaldılar. Kaldı ki bu eylemler özellikle askeri birliklerin ilerlemesini geciktirmek için ağaçların kesilerek yollara barikat kurulması biçiminde düzenlendi. Üstelik bu eylemler rejimin tarihçileri tarafından katliamı gerekçelendirmek için son derece abartıldı. Saklanmaya çalışanlara dahi çok az rastlandı. İnsanlar evlerinde ya da köylerde kurulan uyduruk cezaevlerinde usluca katilleri beklediler, bazen haftalarca. Katillerin iyi davranabileceklerini ya da işin bir tutuklama ile sonuçlanacağını umuyorlardı. Her halükarda kızıl kaplanın kağıttan olduğu ortaya çıktı. Onun külleri üzerinde general Suharto korkunç bir diktatörlük kurdu. Ama bu diktatörlüğün korkunçluğu, halkın kendi kendisine karşı giriştiği bu vahşilik karşısında görece kalmaktadır.

Arta kalan askeri şeflerin amacı terörle komünist hasımlarını yok etmek ve iktidarın tamamını Sukarno'dan devralmaktır. Katillerin yardımına koşmadıkları durumlarda ise onlara en azından engel olmayarak işlerini kolaylaştırdılar. Ordu, küçük büyük gözetmeksizin, komünist yöneticileri sistematik olarak yok etti. Bunu 1965'ten onyıllar sonra düzenlediği göstermelik davalar aracılığıyla da sürdürdü. Yaklaşık bir milyon kişi tutuklandı. Tutuklular sorumluluk derecelerine göre üç kategoriye ayrıldılar. Bir bölümü salıverildi, diğerleri ise 15 yıl beklemek durumunda kaldılar.

Yeni düzeni başlatan bu büyük katliamlardan sonra, onların daha küçük ölçekte, en azından bin kişinin ölümüne neden olan "taklitleri" 1968-1969 yıllarında Merkez Java'da yapıldı. '80'li yılların başlarında Java'nın değişik kentlerinde ordunun oluşturduğu ve Suharto'nun açıkça savunduğu "ölüm mangaları" binlerce adli suçluyu toptan katlettiler. Özellikle Aralık 1975'te işgal ve ilhak edilen eski Portekiz sömürgesi Doğu Timor'da 900

bin nüfusun 100 ile 200 bin arasında değişen bir kesimi, çoğu aç bırakılmak suretiyle imha edildi. Kasım 1991'de 50 ile 100 arasında Timorlu sivilin ordu tarafından katledilmelerinden sonra genelkurmay başkanı general Sutrisno'nun (şimdi iktidara göz dikenlerden birisi) tepkisi şu oldu: "Bu ajitatörler gibi adi suçluların da indirilmesi gerekir ve indireceğiz." Mevcut krizin idaresinde şiddete başvurma konusunda daha fazla bir çekingenlik gözükmemektedir. Ama geçmişin izlerini taşıyan milyonlarca Endonezyalının topluma ve politikaya yeniden entegrasyonlarının gerçekleştirilmesini 1965'deki vahşeti tartışma konusu edebilme kapasiteleri belirleyecektir.

Le Monde, 9 Haziran 1998

Cakarta'da bir işçi

Fransa: Emekçi kitlelerin mücadele isteği dizginlenemiyor

Fransa'da düzenlenen Dünya Kupası her şeyden önce bu toplumdaki ruh halinin beklenmeyen bir biçimde açığa çıkmasının vesilesi olmaktadır.

doktorlar, kaçak yabancılar ve benzeri sosyal kategoriler sokaklara dökülerek taleplerini haykırdılar. Bu değişik eylem girişimleri büyük

Egemen güçler futbol kupasını ulusal bir mutabakat çerçevesinde toplumsal talepleri geri plana itmenin bir aracı olarak kullanmak istiyorlardı. Egemen güçlerin ve onların hükümetinin bu istemi aynı zamanda tarihsel bir realiteye tekabül ettiği için son derece olağandı. Çünkü her zaman ve her yerde patlak veren hep öyle olmaktadır. Medya aracılığı ile futbola endeksli kolektif bir histeri yaratılarak emekçiler en temel ve acil taleplerinden bir dönem feragat ettirilmektedir. Fransız burjuvazisi bu tarihsel realiteye yeni boyutlar eklemek istedi. Dünya Kupası'nın örgütlenmesi hakkında yaratılan curcunanın tozu dumanı içinde ve mücadelenin tatil edildiği bu fırsattan yararlanarak emekçilere bazı ek "goller" atmaya yeltendi. Ama gelişmeler egemen güçlerin heveslerinin kursaklarında kalacağını göstermektedir.

Bu bağlamda dikkati çeken örneklerin başında pilotların hareketi gelmektedir. Bir kamu kuruluşu olan Fransız hava yolları şirketi (Air France) yönetimi geçmiş ücret anlaşmalarını bozarak pilotların ücretlerini düşürmeye ve bunu da Dünya Kupası'nın yapıldığı döneme denk getirmeye çalıştı. Saldırının pilotlardan başlatılıp ardından daha alt kademelerde çalışan emekçilere yöneltilmesi planlanmaktaydı. Pilotların bu sinsi saldırıya direnmeleri, Kupa'nın organizasyonunu tehlikeye düşürmek pahasına greve gitmeleri gizli hesapları bozdu. Burjuvazi yüksek ücret alan pilotlara saldırmakla diğer mütevazı emekçi kesimlerin kayıtsız kalacaklarını, hatta ülkenin imajını bozan, Dünya Kupası'nı tehlikeye düşüren bu imtiyazlı emekçi kategorisine karşı tavır alacaklarını hesaplıyor, bekliyordu.

Toplumda burjuvazinin bu sahtekarlığına karşı tam tersi bir tepki yükseldi. Asgari maaşla çalışan insanlar kendilerinden on-yirmi kat fazla ücret alan pilotları sahiplendiler, tezgahlanan tuzağa düşmediler. Tam tersine dikkatleri pilotların omuzlarındaki olağanüstü sorumluluğa, bunun mali bedelinin tartışılmayacağına çektiler. '80'li yılların başlarında ABD'de ve İngiltere'de aynı nakarat eşliğinde pilot hareketinin nasıl kırıldığını ve onu izleyen sürecin diğer emekçiler için doğurduğu faturayı hatırladılar.

Dahası pilotların direnmekle açtıkları yoldan diğer sosyal katmanlar da yürümeye yeltendiler. Devlet demiryolları çalışanları, kamyoncular, Telecom emekçileri, elektrik ve gaz idaresi çalışanları, eğitim personeli,

olasılıkla mevcut ortamda sonuçsuz kalacaktır. Özlenen sosyal patlama gerçekleşmeyecektir. Bu aşamada önemli olan da zaten bu değildir. Burada altı çizilmesi gereken bir ilklık, bir yenilik söz konusudur. Değişik sosyal katmanların burjuvazinin Dünya Kupası vesilesi ile vatan-millet-sakarya nutukları eşliğinde oluşturmak istediği ulusal mutabakata aldırış etmedikleri, kendi taleplerini her fırsatta önplanda tutmaya çalıştıkları ortaya çıkmaktadır. Bu tavır derin bir mücadele eğiliminin emekçi sınıf ve tabakalarda egemen olduğunun somut göstergesidir. Dahası, emekçiler Dünya Kupası gibi medyatik bir olayın egemen güçleri sıkıştırmak, onlardan yeni haklar koparmak için ideal bir fırsat olduğunu açık seçik ifade etmektedirler.

Fransa'da yeniden güncellik kazanan bu toplumsal ruh halinin, mücadele isteminin başka göstergeleri de vardır. Emekçi kitlelerin mücadele istemi mevcut örgütlemeler üzerinde etkisi sürekli artan potansiyel bir baskı aracı olmaktadır. Bu baskının sonucudur ki sendikalar bölünmekte, bir ayrışma ve saflaşma yaşanmaktadır. Diğer taraftan, işçi sınıfı hareketinin önünde bir cenaze gibi duran Fransız Komünist Partisi'nin bünyesinde yaşanan sancıların sayısında ve ölçeğinde sürekli bir artış görülmektedir. Bir ayrışma ve bölünmenin giderek kaçınılmazlaştığı kamuoyunda sık sık tartışma konusu olmaktadır. Partinin merkez yayın organı dahi farklı seslere yer vermek, değişik görüşlerin varlığını kabullenmek zorunda kalmaktadır. FKP'ye karşı içten yükselen eleştiriler bazı soylu genel formülasyonların düzeyini aşmamakla, pratik anlamda güdük kalmakla birlikte bünyelerinden ileri doğru bir sıçramanın dinamiklerini taşımaktadır. Gelişmelerin seyri ne olursa olsun FKP bir iç ayrışmaya girmek zorunda kalması, bu ülkenin işçi sınıfı ve dinamik güçleri için son derece olumlu bir gelişme olacaktır. Emekçiler tüm özgünlüğünü, kimliğini, ruhunu, kısacası her şeyin kaybetmiş olan FKP'nin vesayetinden onlara yeni perspektifler yaratmanın olanaklarını sunacaktır.

Sonuç olarak hükümette Sosyalist Parti, Komünist Parti ve Yeşillerin oluşturduğu bir sol koalisyonun bulunmasının biriken toplumsal öfkeyi dizginlemeye yetmeyeceği anlaşılmaktadır. İktidarın bu öfkeyi yatıştırmak için umut bağladığı Dünya Kupası'nın özlenen afyon etkisini yaratmadığı, insanları sersemlenmeye sürüklediği, insanları

Batı Sahra: Fas monarşisinin referandum korkusu

6 aydan bu yana BM Minurso misyonu ABD emperyalizminin istemi doğrultusunda Polisario ile Fas monarşisi arasında Batı Sahra üzerinde süren çatışmayı çözmeye çalışmaktadır. Bu ayın başında bir geçiş çözümünün gerçekleştirilmesi planlanıyordu. 20 yıl önce yerlerinden kovulan Batı Sahra halkı topraklarına geri dönecekti. Göçen halkın büyük kesimi Cezayir önderindeki çöllerde çadır kentlerde yaşamaktadır.

Polisario '70'li yıllarda Afrika'daki ulusal kurtuluş hareketlerinin en önemlilerinden biriydi. Farklı ulusal grupların biraraya gelerek Mayıs 1973 yılında kuruluşunu ilan ettikleri ortak cephe örgütü Polisario bu tarihten itibaren silahlı mücadeleye başladı. Önce İspanya sömürgecilğine karşı aktif mücadele yürüttü. Onların geri çekilmesinden sonra Batı Sahra 1975 yılında Fas ve Moritanya tarafından işgal edildi. Bu işgale tepki olarak Polisario 27 Şubat 1976 yılında Sahra Demokratik Arap Cumhuriyeti'ni (DARS) ilan etti ve silahlı mücadeleyi yoğunlaştırarak bugüne kadar sürdürdü. Polisario 1977'de yapılan 3. kongresinde ilk politik programını yayımladı. İşgal hareketi emperyalist bir komplo olarak değerlendiriliyor, Batı Sahra halkının bağımsızlığı için silahlı mücadele vermesi gerektiği vurgulanıyordu. Sahra halkının Arap-Afrika müslüman kimliğinin altını çizen program ulusal ekonomik inşadan sonra sosyalizme geçileceğini de açıklıyordu.

Polisario'nun yürüttüğü silahlı mücadele Moritanya'nın çekilmesine yolaçtı. Ancak Fas bütün askeri güçleriyle işgalini sürdürdü. Batı Sahra dünyanın ikinci büyük fosfat madeni yataklarına sahiptir. Bu nedenle Kral Hasan bu ülkeyi kendi topraklarının bir parçası saymakta ısrar etmektedir.

ABD emperyalizmi Afrika'da nüfuz alanlarını genişletme mücadelesinin bir parçası olarak Batı Sahra sorununun "çözümü"ne de el atmıştır. Buna göre 200 bin Sahralı yapılacak bir referandumla Fas yönetimi altında kalıp kalmayacaklarına karar vereceklerdir. ABD iki yıldan bu yana tarafları bu adıma ikna etmeye çalışmaktadır.

Referandumun tarihi yaklaştıkça özellikle Fas egemen sınıflarının huzursuzluğu dışa vurmaktadır. Referandumun Fas'ı bölmek için tezgahlanan bir oyun olduğunun propagandası yapılmakta ve yapılmaması talep edilmektedir. Bu yılın sonunda yapılması planlanan oylama büyük bir olasılıkla yapılamayacaktır.

Ülkede artan işsizlik ve yoksulluk saraya karşı tepkiyi büyüttü. Bugün islami güçler gençlik içinde, kentlerin varoşlarında ve üniversitelerde önemli bir güç oluşturmaktadırlar. Bu nedenle krallığın geçen yıl ABD'de Batı Sahra sorununa ilişkin imzaladığı referandum kararı bugün büyük bir hata olarak görülmektedir.

Polisario başkanı Mohammed Abdelaziz referandum sonuçlarının kabul edilmemesi durumunda yeniden silahlı mücadeleye girişeceklerini açıkladı. Kral Hasan ise ikibin km uzunluğunda bir şeridi mayınlayarak Polisario'nun hareket alanını önemli oranda sınırlamış durumda.

Referandumun ortaya çıkaracağı sorunlardan bağımsız olarak çatışmaların sona ermeyeceği kesindir. Sahralıların en doğal demokratik istemleri kanla bastırılmış, kitleler olarak yerlerinden kovulmuşlardır. Kentlere sürülenler Faslı ilan edilerek kimlikleri inkar edilirken, çok sayıda insan da çöllerde çadır kentlerde yaşamaya mahkum edilmiştir. Sorun bugün iki taraf açısından da karmaşıktır. Sovyetler Birliği'nin çöküşünden sonra Polisario gibi örgütler ancak bölge ülkelerinin desteğini alarak politik varlığını sürdürebilmektedirler. Cezayir bugün Polisario'yu yoğun bir şekilde desteklemektedir. Dolayısıyla sorun bölgesel bir karakter taşımaktadır. Emperyalist çözüm önerisi ve dayatması sorunların daha da karmaşık bir hal almasına yolaçmaktadır. Fas ordularının işgaline son vermeden bir çözüme ulaşmak mümkün değildir. Bütün umutlar yıl sonunda yapılması planlanan referanduma bağlanmıştır.

Etioyopya-Eritre savaşı: Halkların birbirine boğazlatılması

Tam 30 yıl süren zorlu bir mücadele sonucunda Eritre beş yıl önce bağımsızlığına kavuşmuştu. Fakat beş yıl sonra yeni bir savaşın içine sürüklenmiş bulunuyor. Savaşın nedeni bu kez sınır bölgesinde bulunan dağlık 400 km karelik üçgen bir alan. Beş yıl önce faşist Mengistu üzerindeki zaferlerini kutlayan dünyanın en yoksul iki ülkesi şimdi birbirleriyle savaşıyorlar. Başta ABD olmak üzere diğer gerici güçler sinsi planlarla savaş üzerinde etkili olmaya çalışıyorlar.

Peki nedir bu savaşın nedeni? Açlık sorununu çözemeyen bu iki halk neden karşı karşıya geliyor? Kimin ne çıkarı var bu savaştan?

İki ülke halkının da bu savaş kesinlikle istemedikleri bilinmektedir. *"İki ülke halkının birbirine şimdi kurşun sıkacaklarına inanmıyorum. İnanmak istemiyorum. Bizim yaşam koşullarımız aynı. Dış görünüşümüz, kültürümüz aynı. Aynı acıları çekti. Sokaklarda hala dilenciler dolaşmaktadır. Savaşın tahribatlarını yeni yeni onarıyorduk. Bu son beş yılda inanılmayacak gelişmeler yaşlandı. Halk yeni yeni gülmeye başlamıştı."* Eritreli yaşlı bir insanın sözleri bunlar. Etiyopyalı sıradan insanlara sorulsa, onlar da aynı yanıtı vereceklerdir.

Karşılıklı kışkırtmalar

Nisan ayı başında Eritre ve Etiyopya'nın Tigrey bölgesi sınırları üzerine başlayan anlaşmazlık sonunda silahlı çatışmaya dönüştü. Eritre İtalyan sömürgeciliğinin çizdiği sınırları temel almakta, Etiyopya ise kendi haritasını geçerli saymaktadır. Karşılıklı suçlamalar, sonunda iki ülkenin askeri güçlerini karşı karşıya getirdi. Sadece geçen salı günkü çatışmalarda yüzden fazla insan yaşamını yitirdi. Karşılıklı savaş uçaklarıyla bombardıman aralıksız sürmektedir. Eritre askeri güçleri tartışmalı bölgeye girmiştir. Eritre yönetimi merkezi yönetimin denetiminde hareket eden Tigrey milis güçlerinin bölgeye gizlice sızarak yerel kurumları tasfiye ettiğini ileri sürerek davranışını gerekçelendirmektedir. Badme ve Şiraro kentlerinin bulunduğu bu bölge Eritre için önemlidir. Son beş yıldır Sudan'dan dönen göçmenlerin yerleşim alanı olarak kullanılmaktadır. Ayrıca bölgede zengin madenlerin varlığından söz edilmektedir. Fakat bütün politik gözlemciler savaşın esas nedeninin bu sınır anlaşmazlığı olmadığı konusunda ortak fikre sahiptir.

Her iki ülke yönetimi de 1992 yılına kadar Mengistu faşist diktatörlüğüne karşı ortak mücadele etmiş ve zafer kazanmışlardı. Eritre'nin '93 yılında Etiyopya'dan ayrılması iki kesim için en ufak bir sorun yaratmadı. Bu dönemde Eritre askeri güçlerinin Etiyopya'daki Oromo ve Amhare etnik gruplarının başkaldırısını bastırmak için yeni yönetime destek sunduğu da bilinmektedir.

Özellikle ABD emperyalizmi her iki yeni yönetimi de başından itibaren yoğun bir şekilde destekledi. ABD bu iki ülkeyi özellikle "terörist" ilan ettiği Sudan'a karşı kullanmak istiyordu.

Kendilerini marksist-leninist gören siyasal güçler yönetime geldikten sonra emperyalist güçlerle ilişkilere girmekte fazla zorlanmadılar. Bu Afrika kurtuluş hareketlerinin ortak bir özelliği olagelmıştır. Bunlar gerçekten de marksist-leninist ideolojiyi bir kurtuluş programı olarak görmüşler, fakat sosyalizm hiçbir zaman yeni bir toplumsal düzen olarak programlarında maddileşememiştir. Başka türlü olması da mümkün değildir. Geri ekonomik ilişkiler, kültürel gerilik, savaşın yarattığı tahribatın onarımı bu yeni yönetimlerin eski programlarını

zorlanmadan bir kenara atmalarını getirmiştir. Güçlü bir sosyalist blokun varlığı koşullarında bu yönetimler kuşkusuz sosyalizme yönelebirlirdi. Bunun olmadığı koşullarda emperyalist güçlerin etkili olması engellenememiştir. Pazar ekonomisi ulusal kalkınma modeli olarak halkın önüne konulmuştur. Bu süreçte eski egemen sınıflar etkili konuma gelmişlerdir. Halkın beklentilerine yanıt verilememiş, yoksulluk ve işsizlik sorunu çözülememiştir. Buna ülke içinde çatışmalara varan etnik sorunlar da eklenince, yeni yönetim baskı yöntemlerini sistemleştirmeye başlamıştır.

Eritre'nin bağımsızlığını ilan etmesiyle Etiyopya denize açılımını kaybetti. Alman tekelleri bu süreçte yoğun bir biçimde Eritre pazarını denetimlerine aldılar ve bu durumu kendi lehlerine kullanmaya başladılar. Etiyopya'ya etkin bir konum kazanan ABD tekelleri de rekabeti artırdılar. İki ülke karşılıklı ekonomik önlemler almaya ve sınır bölgelerindeki yerleşim yerlerini boşaltmaya başladılar. Etiyopya yönetimi Aralık ayında Eritre ile serbest ticaret anlaşmasını tek taraflı olarak iptal etti. Bu adım Eritre'nin kendi para birimini yürürlüğe koymasına üzerine atıldı. Etiyopya özellikle Badime ve Salembesa yerleşim alanlarını zora dayalı bir göçe zorladı ve askeri güçleri sınıra yığmaya başladı.

Bu iki ülke arasında başlayan savaşta ABD ve Alman emperyalizminin oynadığı rol küçümsenemez. Savaş sonrası ekonomik yapılanmada Almanya Eritre'de en etkili güç haline gelmiştir. ABD emperyalizmi ise Etiyopya üzerinden bölgedeki gücünü kalıcılaştırmaya çalışmaktadır. Kongo'ya yönelik planlar buradan yönetilmiştir.

Eritre-Etiyopya arasındaki savaşın başlamasıyla birlikte bütün emperyalist ülkelerin vatandaşlarını geri çekmesi dikkate değerdir. Bu savaşta karar

kılındığı anlamına gelmektedir. İki ülke yönetimi de savaşı iç istikrarın yeniden sağlanmasının önemli bir fırsatı olarak kullanmak istemektedir. Savaş, beklentileri karşılanamayan emekçi halkın hoşnutsuzluğunu gidermeye, yönetimin sarsılan imajını tamir etmeye hizmet etmektedir. Özellikle Etiyopya için bu önemli bir fırsattır. Zira çok değişik etnik topluluklardan oluşan Etiyopya büyük bir çıkmazla karşı karşıyadır. Yeni yönetim döneminde bu topluluklar üzerindeki baskılara son verilmemiş, özgür bir ortam yaratılmamıştır.

"Böl ve yönet" politikası

Bu durum emperyalistler tarafından Etiyopya yönetimi üzerindeki denetimi güçlendirmenin bir fırsatı olarak kullanılmakta, alttan alta savaş kışkırtıcılığı yapılmaktadır. Bu savaş geçici olarak iç çatışmaların önünü kesse de esas etnik çatışmalar bundan sonra başlayacaktır. Etiyopya'nın ikinci bir Yugoslavya olması olasılığı oldukça fazladır. ABD emperyalizminin ve diğer gerici güçlerin stratejisi bu sinsi amaca hizmet ediyor.

Etnik grupları birbirine karşı kışkırtma, yapay sorunlar yaratarak açlıkla pençelesen insanları birbirine kırdırma bugün de emperyalist egemenliğin en önemli politik stratejisidir. "Böl ve yönet" politikası emperyalist egemenliğin pekiştirilmesinin, yeni pazarların denetim altına alınmasının, askeri müdahalelerin gerçekleştirilmesinin, devrimci çıkışların önünün kesilmesinin aracı olarak kullanılmaktadır. Özellikle Sovyetler Birliği'nin dağılmasından sonra emperyalist merkezli ideolojik-politik bir manipülasyon seferberliği başlatılmıştır. Toplumsal-sınıfsal çelişkiler, bu maddi temel üzerinde yükselen çatışma ve mücadeleler "etnik problem" şemsiyesi altında gizlenmeye çalışılmaktadır.

Yaşanan gelişmeler şu temel önemde gerçeğin altını bir kez daha çizmeyi gerektiriyor. Sosyalizm dışında hiçbir toplumsal düzen halklar arasında gerçek ve kalıcı bir barışı sağlayamaz. İşçi sınıfının toplumsal konumu milliyetçiliğe olanak tanımaz. Ulusal-etnik çitleri yıkararak emekçi halklar arasında eşitliğe ve özgürlüğe dayalı gönüllü bir birliğin yolunu açacak olan tek siyasal programa komünistler sahiptirler. Ekim Devrimi ve Sovyetler Birliği'nin tarihsel deneyimi bu programın gücünü ve başarısını tarihsel pratik içinde somut olarak göstermiştir.

Angola: Emperyalizmin denetiminde “barış”

Egemen zengin zümre ile yoksul halk arasında uçurum giderek derinleşmektedir. Çocukların %20'si bes yaşına girmeden yaşamını yitirmektedir. Emekçi kitleler artık “barış”, “uzlaşma” vb. vaatlere ilgi duymamaktadır.

öngörülen sarayın onarımı için bir milyon dolara yakın harcama yapıldı. Ancak UNİTA'nın anti-komünistliğiyle tanınan lideri Yonas Savimbi başkente gelmek yerine kendi denetiminde olan bölgede kalmayı yeğledi ve temsilcisi Dembo'yu hazırlanan saraya gönderdi. Dembo “barışın artık geriletilemeyecek şekilde pekiştirildiğini” açıkladı.

Hükümet ise yaptığı açıklamada UNİTA'nın yeni askerler topladığını, yeni eğitim merkezleri açtığını ve havaalanlarını yenilediğini duyurdu. Yani sağlanan “barışa” rağmen UNİTA etki alanlarını ve askeri gücünü korumak niyetinde. Köylere silahlı saldırılar devam ediyor. Zengin elmas madenlerinin olduğu ve UNİTA'nın denetiminde bulunan Lunda Norte bölgesinde öngörülen ortak yönetim kurumlaşması gerçekleşmiyor. UNİTA güçleri bu süreçte birçok köyü boşalttı. Bu bölgedeki elmaslardan dolayı birçok siyah grup bölgede etkinlik sağlamaya çalışmaktadır. Bu grupların ardında bazı Güney Afrikalı tekeller bulunmaktadır.

UNİTA bir yıldan bu yana hükümete katılmış bulunuyor. Daha önce sadece MPLA'dan oluşan hükümette 11 Nisan '97 yılından bu yana “ulusal birlik ve barış” çerçevesinde UNİTA da yer almaktadır. 28 bakanın dördünü UNİTA üyeleri oluşturmaktadır. Ayrıca '92 yılında seçilen 70 UNİTA üyesi milletvekili de parlamentoda yerlerini korumaktadır. ('92 yılında UNİTA'nın aldığı seçim yenilgisi savaşın sürdürülmesi için bir neden olmuştur.)

UNİTA oluşumundan itibaren bölgedeki değişik güçlerle ilişkilere girmişti. Zengin elmas madenlerinin sağladığı olanaklarla bazen efendilerine dahi kafa tutabiliyordu. Bundan dolayı '60'lı yılların sonunda '70'li yılların başında Çin Halk Cumhuriyeti'nin desteğini dahi almıştı. Çin UNİTA'yı hem Angola

sömürgecilğine karşı savaştığı ve hem de revizyonist olarak nitelendirdiği MPLA'ya muhalefetinden dolayı destek sunuyordu. Dört yıl süren bu destekten sonra UNİTA Güney Afrika Apartheid rejimi ve ABD ile ittifaka gitti. Bu tarihten itibaren bu güçler UNİTA'yı karşı-devrimci silahlı güç olarak bölgedeki ulusal kurtuluş hareketlerine karşı kullandılar. Soğuk savaş döneminde UNİTA bölgede emperyalist güçlerin önemli dayanakları arasında yer aldı.

Angola Halk Kurtuluş Hareketi (MPLA) ise 1956 yılında Angola Komünist Partisi ve bazı grupların birleşimiyle kuruldu. Bu SBKP'nin 20. Kongresi'ne denk düşüyordu. Kuruluşundan beş yıl sonra, 1961'de başkent Luanda'ya yapılan bir saldırıyla zindanlarda yatan siyasi tutsakların özgürlüğe kavuşturulması Portekiz sömürgecilğine karşı silahlı mücadelenin başlangıç tarihi oldu. Kurtuluş hareketini bastırmak için emperyalist ülkelerin tümü Portekiz sömürgecilğine destek verdiler. Soğuk savaş Angola'daki savaşın boyutunu belirledi. Salazar ve daha sonra Kateno rejimi kanlı sömürgeci politikalarını sürdürmek için diğer NATO ülkelerinin yoğun desteğini aldılar. Mozambik, Gine ve diğer Afrika ülkelerindeki kurtuluş hareketleri gibi MPLA da Sovyetler Birliği ve Küba'nın desteğini aldı.

25 Nisan '74 yılında Portekiz'de yaşanan darbe MPLA'nın en zayıf dönemine rastladı. Örgüt bu tarihte üçe bölünmüştü. MPLA ne programatik olarak, ne de örgütsel hazırlıkları bakımından iktidarı alabilecek durumdaydı. MPLA'nın ülke dışındaki üyelerinden bazıları bu gerçeği gözeterek yönetimin önce UNİTA ve emperyalistlerin desteklediği Angola Ulusal Kurtuluş Cephesi'ne (FNLA) bırakılmasını önerdiler. Marksist-leninist olarak anılmasına karşın gerçekte MPLA

ulusal burjuva-demokratik perspektifin ötesine geçemiyordu.

NATO, Doğu Bloku ve Çin'nin baskısıyla MPLA, FNLA ve UNİTA 1975 yılında Portekiz'de bir araya gelerek bir antlaşma imzaladılar. Gerçekten de Portekiz sömürgecilğine karşı savaşan hiçbir örgüt tek başına iktidarı kurma olanağına sahip değildi. Ancak dış güçlerin desteğiyle ayakta kalabiliyorlardı. Bu anlaşmanın imzalandığı gün dahi Angola'da savaş tüm şiddetiyle devam ediyordu. FNLA emperyalistlerden aldığı askeri destekle güçlerini başkentin önünde konuşlandırmayı başardı. Güney Afrika rejiminin desteğini alan UNİTA da Benguela kentini denetimine aldı. MPLA başkanı Agostinho Neto ise 11 Kasım '75'de Küba'dan aldığı askeri destekle Angola'nın bağımsızlığını ilan etti. Küba askerleri propaganda edildiği gibi Sovyetler Birliği'nin çıkarlarını savunmak için değil, gerçekte dayanışma amacıyla bu ülkeye gelmişlerdi. Küba askerleri ilk defa 1988 yılında Angola'yı terk ettiler. Küba'nın desteği olmadan MPLA'nın yönetime gelmesi imkansızdı. Bağımsızlıktan sonra yapılan 3. kongrede kendisini marksist-leninist olarak nitelendiren MPLA'nın önder kadroları daha sonra kapitalist pazar ekonomisinin ateşli savunucuları oldular. Anti-emperyalist, anti-sömürgeci söylem tümüyle terkedildi. Birçok tekelci grup bugün Angola yönetiminden işbirlikçi tutumundan dolayı övgüyle söz etmektedir. Yönetimde palazlanan bir grup ülke zenginliklerini emperyalist gruplarla birlikte talan etmektedir.

Buna karşın emekçi halkın büyük çoğunluğu inanılmayacak bir yoksulluk içinde kıvrınmaktadır. Egemen zengin zümre ile yoksul halk arasında uçurum giderek derinleşmektedir. Çocukların %20'si bes yaşına girmeden yaşamını yitirmektedir. Emekçi kitleler artık “barış”, “uzlaşma” vb. vaatlere ilgi duymamaktadır. Son iki yılda egemen sınıfa karşı emekçi eylemlilikler artmaktadır. Angola'nın bağımsızlığını kazanması emekçi sınıfların sosyal yaşamında hiçbir değişiklik yaratmamıştır. Emekçi kitleler günlük yaşamını sürdürme mücadelesi verirlerken, egemen güçler elmas ve petrolü paylaşmak için birbiriyle savaşıp geçici “barışlar” yapmaktadırlar. Tüm gelişmeler emperyalistlerin denetiminde gerçekleşen son “barış”ın da uzun süreli olamayacağını göstermektedir.

Son iki yılda egemen sınıfa karşı emekçi eylemlilikler artmaktadır. Angola'nın bağımsızlığını kazanması emekçi sınıfların sosyal yaşamında hiçbir değişiklik yaratmamıştır. Emekçi kitleler günlük yaşamını sürdürme mücadelesi verirlerken, egemen güçler elmas ve petrolü paylaşmak için birbiriyle savaşıp geçici “barışlar” yapmaktadırlar. Tüm gelişmeler emperyalistlerin denetiminde gerçekleşen son “barış”ın da uzun süreli olamayacağını göstermektedir.

Emperyalistlerin “Afrika'nın yeniden doğuşu” çerçevesinde gündeme getirdiği “uzlaşma” ve “demokratik rejimler” süreci 37 yıl süren bir savaştan sonra Angola'da da yaşama geçirildi. 1 Nisan'dan itibaren hükümet ile Angola'nın tam bağımsızlığı için Ulusal Birlik (UNİTA) arasında, BM gözlemci grubu MONUA ile ABD, Rusya, Portekiz'in garantörlüğünde imzalanan barış antlaşması yürürlüğe girdi.

Aslında hükümet ile UNİTA arasında yapılan barış görüşmeleri Kasım '94'de bir sonuç bildirisiyle açıklanmıştı. Antlaşmanın hayata geçirilmesi konusunda sağlanan mutabakatın en önemli maddesi UNİTA önderliğinin başkent Luanda'ya taşınması ile ilgiliydi. Nitekim UNİTA önderliğinin kalması

İsviçre'de gençlik kampı

İsviçre'nin değişik kantonlarında farklı yaş ve mesleklerden ama çoğunluğunu öğrencilerin oluşturduğu ve yaklaşık 70 kişinin katıldığı bir gençlik kampı düzenlendi. Sürekliliği olmasa da bu bölgemizde gerçekleştirilen üçüncü kamp oluyor. Daha önceki kampların deneyimleri gözetilerek biraz seçici davranıldı. Bunun katılımı sınırlandıran bir rolü olsa da isabetli bir davranış olduğu görüldü.

Üçüncü kampımız daha önceki kampların sunduğu potansiyel imkanlar üzerinde ve nispeten daha başarılı bir ön hazırlık çerçevesinde gerçekleşti. Kamp yerine gelindiği ilk günün birkaç saatini gençler "özgürce" değerlendirdi. Daha sonra tanışma toplantısına geçildi. Genç arkadaşlar, hangi kantonlardan geldiklerini, mesleklerini ve ne iş yaptıklarını, kampa hangi duygu, düşünce ve beklentilerle katıldıklarını anlattılar. Bir yoldaş ise kampın hangi amaç çerçevesinde yapıldığı ve neyi hedeflediği üzerine kısa bir konuşma yaptı. Aynı toplantıda genç arkadaşlar kendi aralarında 7 kişiden oluşan bir komite kurdular. Üç gün sürecek olan kampın sorumluluğu komite tarafından üstlenildi. Tanışma toplantısının arkasından bir gezi düzenlendi, kamp yerine dönüldüğünde akşam yemeği yendi. Kamp komitesi kendi arasında yaptığı toplantının içeriğini özetledi, programın akışını ve uyulması gereken kuralları açıkladı. Kollektif yaşamın gerektirdiği düzenlemeyi ve görev dağılımını (yemek, temizlik vs.) komite saptadı.

Daha ilk günden gençler arasında sıcak bir ilişki ve kaynaşma sağlanmıştı. Yağan yağmurla birlikte yeni başladığımız halay ve marşlarımızı kesmek zorunda kaldık. Programımızı salonda sürdürmek durumunda kaldık. Bir genç yoldaşın hazırladığı; kayıpları, yargısız infazları, Cumartesi Anneleri'ni ve devlet terörünü konu eden tek kişilik skeç beğeni ve heyecanla izlendi. Arkasından ülkemizdeki politik süreçlere ilişkin bir tartışma açıldı. İlk günde sıkıcı olmamak ve politik tartışma gündemimize de hemen geçmemek kaygısıyla tartışma uzatılmadı. Bunun yerine bilgi yarışmasını uygun bulduk. Genç yoldaşın hazırladığı sorular başarılı fakat gençlerin politik ve kültürel düzeyleri gözetildiğinde nispeten

zordu. Buna rağmen bilgi yarışması çok güzel bir atmosfer yarattı. Her kanton kendi grubunun kazanması için gayret ediyor, tezahürat ve alkışlarla gruplarını coşturmaya çalışıyorlardı. Neşeli ve heyecanlı tarzda yapılan bilgi yarışmasının arkasından ilk günlük programı sonuçlandırdık. Oluşan sıcak ortam içinde gençlerin erken saatlerde uyuması mümkün olamazdı. Gece geç saatlere kadar "kendi tarzlarında" programı sürdürdüler.

İkinci gün erken saatte sabah kahvaltısı yapıldı. Kahvaltıdan sonra "Gençlik sorunları ve mücadelesi" konulu politik tartışma gündemine geçildi. Ülkemiz gençliği ve mücadelesinin yanısıra Avrupa'da yaşayan gençliğin sorunları, sorumlulukları ve görevlerine özel olarak vurgu yapıldı. Birçok genç tartışmaya aktif olarak katıldı. Birçoğu ise sorularıyla tartışmanın çeşitli yanlarıyla açılmasını sağladı.

Öğle yemeğinden sonra çeşitli sportif ve kültürel etkinlikler düzenlendi. "Serbest gündem" olarak tanımlanan zaman dilimini ise gençler kendi aralarında iyi bir tarzda değerlendirdiler. Programın akışını "68'den günümüze gençlik ve işçi hareketi" konulu dia gösterimiyle devam ettirdik. Başarılı hazırlanan dia bir bayan yoldaşın konuşması eşliğinde sunuldu. Büyük bir ilgi ve heyecan yarattı. Politik tartışma gündemleriyle verilmek istenen dia gösterimiyle başarılı bir tarzda verildi ve önemli bir etki yarattı. Sonra programa tekrar ara verildi. Verilen aralar ise boşa geçen zaman olarak geçirilmedi. Gerek grup ve ikili sohbetler, gerek gençler arasındaki kaynaşma ve gerekse de geleceğe dönük tasarıların tartışılması ve elbette ki eğlenceye de ihtiyaç duyulması bakımından gerekliydi ve böyle de değerlendirildi.

Akşam saatlerine doğru tekrar programımıza geçtik. Başka

kantondan gelen arkadaşların hazırladığı Erdal Eren'in yaşamı ve mücadelesini konu eden tiyatro sergilendi. Genç bir devrimcinin mücadelesi, idealleri uğruna ölümü nasıl karşıladığı sınıf düşmanları karşısında sarsılmaz bir irade sergilediği başarılı bir tarzda sunuldu, mektupları okundu. Dianın

yarattığı heyecan, tiyatronun sahnelenmesiyle doruğa çıktı. Gençleri büyük bir heyecan kuşatmıştı. Gecenin ilerleyen saatlerinde bir grup genç arkadaşın bir gün içinde hiçbir ön hazırlığı olmadan hazırladıkları bir tiyatro sürpriz oldu. Bu programımızda yoktu. Gençliğin yaratıcılığıyla ve elbette ki ortamın da yarattığı olumlu basınçla gündeme gelmişti. Ülkemizin toplumsal yaşamından çeşitli kesitler sunan ve bunu yurtdışı gençliğinin içinde bulunduğu konumla birleştiren ve bir çıkış yolu sunmayı konu alan tiyatro, politik içeriğinin yanısıra mizah yönüyle de beğeni kazandı.

Kampın üçüncü ve son gününe gelinmişti. Belli etkinliklerin arkasından geride bırakılan üç günün değerlendirilmesine geçildi. Değerlendirmeleri buraya aktarmak olanaklı değil. Bu daha çok dile getirilen duyguları ifade etmek tarzında anlaşılmalıdır. O ortam ancak yaşanılabilir. O heyecan ancak hissedilebilir. Kampın gençlik üzerinde bıraktığı etkiyi başka türlü anlatmak gerçekten zor. O ortamı terketmeye kimsenin isteği yoktu.

Kampa katılan arkadaşların hemen tümü bu türden etkinliklerin bir ihtiyaç olduğu, üç günlük zamanın ise yetersiz olduğu, bundan böyle haftalık kamplar düzenlemek gerektiği noktasında birleştiler. Ekim ayında ise yeni bir kamp örgütlemeye kararı aldılar. Daha da önemlisi gençlik çalışmasını bölgelerinde başlatmak ve önümüzdeki kampa çalışmalarını birikimi üzerinden

daha güçlü bir katılım ve daha nitelikli politik içeriği ağırlıklı bir gençlik kampı hedeflemek kararının alınması oldu.

Üç günlük kampı politik gündemlerle doldurmak istememiştik. Bileşim üzerinden yapılan bir tercihti bu. Bazı genç arkadaşlar ise belli kaygılar taşımakta haklı olduğumuzu ama buna rağmen politik tartışmalar bölümünün zayıf geçtiği noktasında eleştirel davrandılar. Bu da bizim için öğretici oldu. Zaten üç günlük kamp bizim için de belli açıklıklar sağlamıştı.

İsviçre'de önemli bir gençlik potansiyeline sahibiz ve küçümsemeyecek bir bölümle de yakın ilişki içindeyiz. Yakaladığımız bu imkanları değerlendirmek, gençlik içinde kadrolaşmak öncelikli hedefimizdir. Bunu başarmak da bu hedefe kilitlenmiş bir kararlılık gösterebilmek ve bölge çalışmalarında ısrar etmektir. Ekimcilere, özellikle de Ekimci Genç Komünistlere önemli görevler düşüyor. Partimizi kendi alanımızda karşılamamızın en önemli ayağından biri de gençlik içinde genişlemek ve kadrolaşmaktır. Bunun potansiyel imkanlarına sahibiz. Geriye ısrar, kararlılık, iddia, yetenek ve beceri ortaya koymak kalıyor. Önümüzdeki süreç bu özelliklere sahip olup olmadığımıza tanıklık edecektir.

**Gençlik gelecek, gelecek sosyalizm!
Kahrolsun
ücretli kölelik düzeni!**

**İsviçre'den
Ekimci Genç Komünistler**

Devrimci Gençlik Hareketi

Genişletilmiş 2. Baskı

Zindanlar ve zindancılığın rolü-1

Habip GÜL

Sömürücü egemen sınıflar, öncelikle ezilen ve sömürülen sınıfların önderlerine, ezilenlerin özlemlerini dillendirenlere saldırmışlardır. Esas politikaları da bu önderlerin şahsında ezilen ve sömürülenleri teslim almak, köleliği kabullendirmek ve uysal kulları haline getirmek olmuştur. Bir yolla elde edemediklerini öteki yolla elde etmeye çalışmışlardır. Yani önce teslim alarak onun şahsında bir halkın (sınıfın) gelecek umutlarını yıkmayı, en azından sarsmayı hedeflemişlerdir. Bunu başaramadıkları oranda ise imhaya yönelmişlerdir. Bu da gösteriyor ki, egemen sınıfın iskence, zulüm, zorbalık ve zindancılıkla amaçladıkları öncelikle ezilenlerin geleceğe dair umutlarını kırmaktır. Önderlerde simgelenen halkın ezilen ve sömürülenlerin iradesini zulüm ve zorbalıkla kıramadıkları durumlarda ise bu aynı seve katletmekle ulaşmaya çalışmışlardır.

Zindanların tarihi sınıfların tarihi ile başlamıştır. Zindancılık da bir o kadar köklü bir politika olmuştur. Bu sömürücü sınıfların egemen olduğu tüm toplumlar için böyledir. Her toplumda toplumsal muhalefetin örgütlülük ve mücadele düzeyine göre dozu ve yöntemleri değişen ve çok değişik biçimler alabilen iskence, baskı ve zulüm politikalarının yanısıra zindanlar ve zindancılık da egemen sınıfın döneme uygun işlevsel kıldığı bir politika olmuştur.

Zindan ve zindancılığın toplumlar tarihi boyunca egemen sömürücü sınıfların (bugün sermaye sınıfının) elinde vazgeçilmez bir araç olması ne salt bu sınıfların sadistliğinden, ne de zevklerinin farklı olmasındandır. Bu tümüyle sınıflar arası mücadelenin ortaya çıkardığı bir olgu, bilinçli uygulama kazandırılan bir sınıf politikasıdır. Ve tüm zulüm ve şiddet yöntemleri ve araçları içinde zindancılık egemenlerce ezilen sınıflara karşı kullanılagelen en etkili araçlardan biri olmuştur.

Tarih, zindan direnişleriyle de efsaneleşmiş sayısız kahramanın varlığına tanıktır. Pir Sultanlar, Şeyh Bedrettinler ve daha binlercesi zorbalığa karşı çıktıkları için zindanlarda zulmün en katmerlisine maruz kalmışlardır. “Can için yalvarmam zalim!” diyenler efsaneleşmiş, anıları kuşaktan kuşağa, bugüne kadar gelmiştir.

Sömürücü egemen sınıflar, öncelikle ezilen ve sömürülen sınıfların önderlerine, ezilenlerin özlemlerini dillendirenlere saldırmışlardır. Esas politikaları da bu önderlerin şahsında ezilen ve sömürülenleri teslim almak, köleliği kabullendirmek ve uysal kulları haline getirmek olmuştur. Bunun için Pir Sultan, Şeyh Bedrettin gibileri aylarca süren

iskence seansları, yıllarca süren zindan zulmüyle teslim alınmak istenmiştir. Egemen sınıflar bükülmez bir iradeyle karşı karşıya olduklarını anladıktan sonra bu kez de fiziki imhaya yönelmişlerdir. Bir yolla elde edemediklerini öteki yolla elde etmeye çalışmışlardır. Yani önce teslim alarak onun şahsında bir halkın (sınıfın) gelecek umutlarını yıkmayı, en azından sarsmayı hedeflemişlerdir. Bunu başaramadıkları oranda ise imhaya yönelmişlerdir. Bu da gösteriyor ki, egemen sınıfın iskence, zulüm, zorbalık ve zindancılıkla amaçladıkları öncelikle ezilenlerin geleceğe dair umutlarını kırmaktır. Önderlerde simgelenen halkın ezilen ve sömürülenlerin iradesini zulüm ve zorbalıkla kıramadıkları durumlarda ise bu aynı şeye katletmekle ulaşmaya çalışmışlardır.

İbrahimler, Denizler, Mahirler işkencede, zindanda ve mücadelenin en sıcak siperlerinde teslim alınamadıkları için katledildiler. Ölümeleri yaşamlarından daha büyük etki yarattı. İsimleri çocuklara verildi. Ellerindeki bayrağın yere düşürülmeyeceğine dair andlar içildi, yeminler edildi. Direnişleriyle de bir dönemi kapatıp yeni bir dönemi açtılar.

Ama korkaklar, dönekler, yılğınlar da çıktı. Böyleleri ise sömürücülere kuvvet verdi. Cesaretlerini artırdı. Böyleleri her daim ezilen, sömürülen sınıfların nefretini gördüler. Halklar tarafından lanetle anıldılar. Egemenler ise böylelerini kullanıp emellerine ulaştıktan sonra onları bir paçavra gibi bir kenara attılar.

12 Eylül ve zindancılık

Sermaye sınıfı 12 Eylül darbesiyle yükselen sınıf ve kitle hareketinin önünü kesmeyi, yükselen kitle hareketinin dumura uğrattığı devlet otoritesini yeniden sağlamayı ve yığınları fiziki, moral ve psikolojik olarak teslim alıp sömürü cennetini sağlama almayı amaçladı. Kuşkusuz darbenin kendisi aynı zamanda sermaye sınıfı için büyük bir riskti. Bu saldırı ters tepebilir, devrimci kitle hareketi düzene yönelerek onun temellerinden sarsılmasına da yolaçabilirdi. Ne yazık ki böyle olmadı. 12 Eylül generallerinden Kenan Evren bile “Biz 12 Eylül’ü planlarken karşımızda büyük bir direniş ve ayaklanma bekliyorduk. Bunu göze alarak giriştik. Ama umduğumuzdan çok daha kolay oldu. Hiçbir direnişle karşılaşmadık.” diyordu. Bu gerçeklik aslında generallerin başarısını değil, devrimci hareketin sınıf ve kitle hareketini iktidar perspektifiyle savaştırma yeteneğinden yoksunluğunu gösteriyor. Devrimci hareket için bu kolay yenilgi, düzen için ise bu kolay başarı yaşamın her alanında sonuçlarını varededecekti. Zindanlardaki vahşet, yiğitçe direniş örnekleri ve utanç verici teslimiyetler... 12 Eylül zindancılığının kaba sonuçlarını böyle özetlemek mümkündür.

Daha 12 Eylül sabahı devrimci hareket düşman saldırısı karşısında siyasal, psikolojik ve moral yenilgi almıştı. İdeolojik ve örgütsel tasfiye ise bunu izleyecekti. Tahribatın bu kadar ağır olmasının en önemli nedeni ise savaşımdan alınan bir yenilgi olmasıydı. Düşman sokakta sağladığı moral üstünlükle zindanlara saldırdı ve teslimiyeti zindanlara doldurduğu binlerce insanın tüm hücrelerine bir daha

çıkılamamacasına işlemeye çalışıyordu.

Kuşkusuz bu sermaye sınıfının evrensel planda deneyip sinayarak dünden bugüne taşıdığı bir politikadır. Türkiye burjuvazisi sadece bu politikanın deneyimlerinden yararlanıyor ve kendi alanındaki özgün koşullarda uyguluyordu. Örneğin Saygon, Çin, Angola, Vietnam, Almanya, Fransa, İngiltere, ABD, kısacası sömürenlerin egemen olduğu tüm ülkelerde aynı politikanın uygulandığını görürsünüz.

Faşist generaller zindanlara doldurdıkları devrimciler şahsında işçi sınıfı ve emekçileri sindirip teslim almayı amaçlıyordu. Zindandakini hiç aratmayacak bir zulüm ve zorbalık dışarda da sürdürülüyordu. Bütün bir memleket zindana çevrilmişti. Aslında bu bir bakıma savaşız yenilginin, yani peşin teslimiyetin kaçınılmaz bir sonucuydu. Devrimci hareketin bugüne dek toparlanamamasının, kitle hareketinin bu kadar sancılı olmasının nedenlerinden biri de işte bu savaşız yenilgidir. Çünkü bu tip yenilgiler çok şeyi ezip kırar. Zindanlarda yer yer gösterilen kahramanlıklar, saygın direnişler ise yenilginin sonuçlarını telafi etmeye yetememiştir. Çünkü saldırı ve yolaçtığı tahribat çok geniş boyutludur.

Bütün deneyimler göstermiştir ki, savaşız yenilen ama teslim alınamayan bir öncülük geçici bir yenilgiden sonra hızla kendini toparlamış ve daha güçlü bir çıkış yapabilmıştır. Eğer 1886’da 8 saatlik işgünü için sermaye sınıfı ile çarpışan ve direnişi kanla bastırılan Şikago proletaryasının öncülerinden Albert Parsons, Adolph Fischer, George Engel, August Spies, Lois Ling idam sehpasına götürüldüklerinde sınıf düşmanlarının yüzüne, “Öyle bir zaman gelecek ki, bizim suskunluğumuz bugün sizin ipe çektiğiniz seslerden daha güçlü olacaktır” diye bağırmanın olsaydı, belki de dünya proletaryası 1 Mayıs’ı kavga günü olarak kutlama ve yaşama şansını 1 Mayıs şahsında yaşayamayacaktı. İşkencede ser verip sır vermeyen İbrahim, darağacında düşmanın yüzüne tükürerek “Ben şerefimle bir kere ölüyorum, siz şerefsizliğinizle her gün öleceksiniz” diyen Denizler, Kızıldere’de düşmanın teslim olun çağrılarına “Biz buraya dönmeye değil ölmeye geldik” diye haykıran Mahirler ve düşmanı işkencehane ve zindanlar gibi inlerinde teslim alan onlarca devrimcinin yarattığı değerlerdir bugün düşmana meydan okumamıza ilham olan. Bedenini yakarken “ateşi söndüren haindir” diye haykıran dörtlerin (Ferhat Kutay, Necmi Öner, Eşref Anyık, Mahmut Zengin) yarattığı gelenektir bugün Revşenleri, Zilan’ları yaratan.

12 Eylül zindanları ve zindancılığı üzerine çok şey yazılmış bulunuyor. Belki bir o kadarı da henüz yazılmadı. Ya da kaynayıp gitti. 12 Eylül zindancılığı tarihte kapkara bir bir sayfa olarak kalacaktır. İzleri kolay kolay silinmeyecektir. Tıpkı Hitler’in toplama kampları ve gaz odaları gibi. Ve bunun hesabı bu aşağılık sınıftan mutlaka sorulacaktır.

12 Eylül zindanlarında günlük yaşamın her anına sindirilen zulüm, yalnızca tüm insani özelliklerinden son damlasına kadar arındırılanların uygulayabileceği birşeydir. Doğrusu bir günlük yaşama bu kadar zulmü sığdırmak de bir yetenek meselesidir. Ama söz konusu olan umudu teslim almak olunca, düşmanın

ne kadar zalim ve bir o kadar da deneyimli olduğunu hepimiz yakından biliyoruz. Diyarbakır zindanlarındaki inanılmaz barbarlığı anlatan Dörtler Gecesi kitabına önsöz yazan Selim Çürükkaya Diyarbakır'daki genel tabloyu şöyle değerlendiriyor: *“Bu teslimiyet, hiçbir zaman düşünce ve inançta bir teslimiyet değildi. Düşüncede herkes teslimiyetin kötü olduğunu biliyor ve pratikte de içine düştüğü durumu lanetliyordu. Bu durumu, fiziki teslimiyeti, düşüncelerde direniş olarak değerlendirmek gerekir. Durum elbette bir çelişkiydi. Zaten sonunda ya düşüncede teslimiyeti savunacak ya da fiziki teslimiyete son vereceklerdi. PKK'lılar dışında diğer gruplar hem düşüncede hem davranışta teslim olduklarından direnemediler. Ama PKK'lılar düşüncede teslimiyeti kabullenmedikleri için direndiler.”* Çürükkaya'nın buradaki inkarcılığı (çünkü Diyarbakır zindanında da değişik örgütlere mensup birçok devrimcinin yiğitçe direndiği biliniyor) bir yana, bilimi ve bilimsel analizleri de tersyüz ediyor. Kendi deyimiyle “düşüncede teslim olmayan” biri de kendisi olsa gerek (ki bu, düşkünleşmiş bir halde şimdi kendini düşmanın hizmetine sunmuş olmasından bellidir). Eğer direnmenin de teslimiyetin de bir sınıfsal-ideolojik mantığı varsa, devrimciler ya düşünceleriyle vardır ve direnme gücünü bu düşünce ve inançlarından alırlar. Ya da teslimiyeti ve diz çöküşü düşünce ve inançlarına ihanet ederek yaşarlar. Peki teslim olup da sonradan direnişi seçenler, ya da direnişi seçip de sonradan teslimiyetin dipsiz kuyusuna yuvarlananların durumu yukarıda ifade ettiğimiz genel doğruyu boşa çıkartır mı? Kesinlikle hayır! Tam tersine güçlendirir. Çünkü direnişi de, ihaneti de ideolojik-siyasal kimlikten, süreçlerden ve koşullardan bağımsız düşünemeyiz. Çünkü zulüm teslimiyeti yarattığı gibi başkaldırıyı da yaratır. Örneğin toplumların, sınıfların veya halkların tarihine bakın, zulüm köleleştiriyor. Ama aynı zulüm sistemleri, halkların yaşamında ölümü de sıradanlaştırıyor. Ölümün sıradanlaşarak kanıksadığı veya başka bir ifadeyle ölümle yaşam arasındaki çizginin silikleştiği dönem ve koşullar aynı hız ve dozda direniş ve başkaldırıyı da yaratan zemine bir dönüşüyor. Kuşkusuz bu tümüyle kendiliğinden bir süreç değildir. Sürece bilinç ögesini katan ve umudu sürekli canlı tutan faktörler vardır. Diyarbakır zindanında ölümle yaşam arasındaki çizginin silikleştiği bir aşamada teslimiyeti tersine çeviren ve umudu yeşertenler de birçok yiğit direnişçinin yanı sıra Mazlum Doğan'dır, Dörtlerdir. Örneğin Saygon zindanlarını konu alan romanlara bakıyoruz. Teslim olmuş binlerce tutsak arasında direnen ya da direnişi başlatan birkaç tutsaktır. Bunların yarattığı etki ve feda ruhu birçok bireyi de harekete geçirebiliyor. Yine Gine'deki toplama kamplarında durum aynıdır. Türkiye'de de birçok zindanda durum böyledir. Tek tip elbiseye, askerileştirmeye, kimliksizleştirip kişiliksizleştirmeye ilk

Coğunlukla zindanların bir okul olduğu söylenir. Evet sınıf ve iktidar bilincinin yönlendirici olduğu her mevzi devrimci için bir okuldur. Zindan da, işkence tezgahı da, bir atölye veya bir fabrika da böyledir. Bu perspektif yitirildiği oranda ise yaşamın kendisi zaten tüketici ve çürütücüdür. Koşulların zorluğu ya da rahatlığı sadece bu tükeniş sürecinin kısalıp uzamasına yolaçar. Sonucu değiştirmez. Eğer zindanlar gerçekten her koşulda bir okul işlevini görseydi, hiç kimsenin kuşkusu olmasın sermaye devleti devrime bu şansı vermemek için zindanları ortadan kaldırırdı.

başta bireyler, kimi grup ve örgütler şahsında direniş başlatılmış, ağır bedeller ödenmiş ve giderek direnişin kitleselleşmesi sağlanmıştır.

Tarihte öyle süreçler vardır ki, koca bir geleceği belirler. Kazanılsın ya da kaybedilsin, bu böyledir. Büyük Ekim Devrimi'nin bütün bir yüzyıla damgasını vuran geleneğinden sözetmeye gerek bile yok. Örneğin, Paris Komünü yenildi, ama yepyeni bir dünyanın canlı bir nüvesi olarak işçi sınıfı ve emekçi halkların bilinçlerine kazındı. Dönüp 12 Eylül'e bakalım. Sermaye devleti 12 Eylül'de sancısız bir zafer kazanmıştı, ama bu kadarla yetinmiyordu. Çünkü esas zafer zindanlara doldurduğu devrimcileri teslim almak ve kimliksizleştirmek olacaktı. Bu sadece Türkiye burjuvazisinin tarihsel barbarlığından kaynaklı bir emel değildir. Bu emelin arkasında gayet açık bir sınıf bilinci vardır. Ancak devrimciler teslim alınarak işçi sınıfı ve emekçi halkların umudu zindanlara gömülebilirdi.

Zindanlar sınıf savaşımının bir alanıdır; zindan direnişleri siyasal süreçlerden koparılamaz, cezaevlerine ilişkin taleplerle sınırlanıp dört duvar arasına sıkıştırılamaz

Arabaşlıkta ifade ettiğimiz bu gerçekliği kavrayamayanlar dönüp düşmanın zindan politikasına bakmalıdırlar. Sadece '80 sonrasına bakarsak, İstiklal marşı, yemek duası, askeri yürüyüş, komutanım dedirtmek, sayımda tek sıra oluşturmak, tek tip elbise giydirmek, itirafçılaştırmak, hücrelere atmak, tecrit etmek vb. daha binlerce kişiliksizleştirme ve teslim alma yöntemi sayılabilir. E tipi, K tipi, Buca ve Sağmacılar gibi özel inşa edilmiş cezaevleri... Bütün bunlar teslim almanın ve kişiliksizleştirmenin araçlarıdır. Zindanlara ilişkin bunca zulüm politikaları ve devasa yatırımlar tabi ki birkaç bin tutsak üzerinden işçi sınıfı ve emekçi halkların devrime ve sosyalizme olan inancını ve gelecek umudunu teslim alma çabasıdır. Aynı şekilde devrimci ve komünistmler de her alanda olduğu gibi zindanlardaki duruşları, yaşamları ve politikaları zindanın dar alanını aşan bir mahiyette olmalıdır. Bu zindanlardaki taleplerin elde edilmesi için de böyledir. Bu bağlamdan kopartılan hak kazanımları gerçek bir tuzak işlevi görür. Çünkü

kazanılan haklar ve mevziler bireyselleşmeyi, rehaveti, dolayısıyla zindan duvarları arasına sıkıştırılmış bir yaşamı, duygu ve düşüncüyü üretir. Bu umutsuzluğun, tükenişin ve çürümenin zeminidir.

Coğunlukla zindanların bir okul olduğu söylenir. Evet sınıf ve iktidar bilincinin yönlendirici olduğu her mevzi devrimci için bir okuldur. Zindan da, işkence tezgahı da, bir atölye veya bir fabrika da böyledir. Bu perspektif yitirildiği oranda ise yaşamın kendisi zaten tüketici ve çürütücüdür. Koşulların zorluğu ya da rahatlığı sadece bu tükeniş sürecinin kısalıp uzamasına yolaçar. Sonucu değiştirmez. Eğer zindanlar gerçekten her koşulda bir okul işlevini görseydi, hiç kimsenin kuşkusu olmasın sermaye devleti devrime bu şansı vermemek için zindanları ortadan kaldırırdı.

Örneğin Devrimci Yol, Kurtuluş, TDKP gibi, onbinlerce insanı peşinden sürükleyen örgütler kendilerini nerede tükettiler zannediliyor? Önce önderlikleri şahsında 12 Eylül işkencehanelerinde teslim alındılar. Ardından uzun zindan yılları düzenle uyumlu, barışık kişilikler yarattı. 1987 ve 1991'deki şartlı tahliye binlerce keskin devrimciyi düzene uyumlu birer tüccar yapmayı başardı. Bu başarının ön hazırlığı zindanlar ve zindan yaşamıydı. Eğer bugün her barda, kahvede, büfede, bakkalda, markette ya da devlet dairelerinde karşınıza eski devrimciler çıkıyorsa, bu bir bakıma da sermaye devletinin zindan politikasındaki başarısının sonucudur. Diğer yönüyle 12 Eylül zindan politikasına karşı savunmacı politikalarının yarattığı uzlaşmacı ve düzene uyumlu kişiliktir.

Zindanda savunmacı ve ortayolcu politika uzlaşmacı kişilik yaratır!

Aslında bu kural sınıf mücadelesinin tüm alanları için geçerlidir. Ancak zindanları tüm alanlardan farklı kılan birçok yönü vardır. Tutsaklık 24 saat düşmanla sıcak temas ve bir biçimde ilişki içinde olmayı zorunlu hale getiriyor. En sıradan insani ihtiyaçların her biri düşmanın elinde sana karşı birer silaha, yaptırım aracına dönüşebiliyor. İşkenceciler en insani isteği sana karşı büyük bir silaha dönüştürerek “konuşursan olur” diyebiliyorlar. Zindanlar da bu aynı mantığın ürünüdür.

Belki bugün '80'li yıllardaki gibi kendisini kaba bir şekilde dayatmasa da yaşamın her anında ve her alanında hissettiriyor. Seni uzlaşma noktasına çekmeye ve bulunduğu yerde sürekli savunma pozisyonunda tutmaya çalışıyor. Çünkü düşman savunma ruh halinin bir adım gerisinin uzlaşma, dolayısıyla teslimiyet olduğunun bilincindedir. Düşmanla böylesi bir sıcak temas ve aynı ölçüde düşmanın sürekli olarak çok yönlü baskısının en önemli amaçlarından biri de tutsaklarda “burası cezaevidir”, “bazı kurallara uymak zorunludur”, “herşey karşılıklıdır”, “bazı haklardan yararlanmak istiyorsan bazı kurallara da uymak zorundasın” gibi bir anlayış geliştirmektir. Bu anlayış oldukça tehlikelidir. En başta düşmanın kurallarını, dolayısıyla kendisini meşru görmektir. Bu, tutsağın hak alma ve insanca yaşama bilincini körelterek sürekli bir iç hesaplaşmaya iter. Oysa herşeyden önce devrimci tutsağa gerekli olan düşman kavramının anlamını bilince çıkartmak ve ona uygun bir konumlanma sağlamaktır. Direniş de teslimiyet de ölçütünü burada alır.

Eğer bu noktada sağlam bir duruş yoksa, “şunu isteyeceğim ama burası cezaevidir, şunun için eylem yapılmaz çünkü biz düşmanın elindeyiz” gibi onlarca iç çelişki birbirini kovalar. Ve en sonunda herşeyin “makul” ve “mantıklı”sını aramaya, düşünmeye ve talep etmeye başlar. Bu “makul” ve “mantıklı”lığın ölçütü düşmanın koyduğu kurallar ve koşullar olduğu oranda ise, insanları birçok yönüyle sınırlayarak savunmacı ve ortayolcu bir çizgiye sürükler. Bunun kendisi de uzlaşmacı kişilik yaratır. Örneğin '80 sonrası tek tip elbise dayatmasına karşı “altını mı giysek, üstünü mü?”, ya da aramalarda üst soyma (elbise çıkartma) dayatmasına “dügmelerimizi açmakla yetinsek mi, hiç açmasak mı?”, düşmanın ayakkabı araması dayatmasına karşı “terlik giyme”yi ara formül olarak önerenlere kadar daha birçok uzlaşmacı eğilimlerden bahsetmek mümkündür. Düşmanın zindanlarda her zamanki taktiğidir; en üst noktadan sana dayatır, kabul ettiremediği oranda ise seni ara formlere zorlar. Oysa zaten dayattığı şeyin kendisi meşru değildir. Meşru olmayan bir dayatmanın ara formülünü biz bulmak zorunda değiliz. Bizim yapacağımız şey bellidir; tüm dayatmalara karşı kararlı bir tutum takınmak, eğer ara formül arayışı gerekiyorsa onu da düşmana bırakmak. Biz, bize göre makul ve mantıklı olan haklar için direniş yapar ve dayatırız. Eğer bizim talebimiz meşruysa, ötesi, düşmanın nasıl karşılayacağı hiç önemli değildir. Pekala bizim direnişimiz düşmanın saldırısını (fiziki) kırmaya, taleplerimizi koparıp almaya yetmeyebilir. Bu ayrı bir taktik politika konusudur. Ama düşmanın dayatması, saldırısı taleplerimizin mantıklı olmadığını göstergesi olamaz. Unutulmamalıdır ki, doğru bir taktik politika ve güçlü bir direnişin dize getiremeyeceği düşman yoktur!

(Devam edecek...)

YÖK'ün MGK patentli uygulamaları sürüyor;

Genelgeleri alanlarda yakacağız!

Geçen hafta resmi gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren yeni disiplin yönetmeliği, yıllardır öğrencilerin vermekte olduğu parasız-bilimsel-demokratik eğitim hakkına yöneltilen pervasız bir saldırı ve öğrenci hareketini dizginlemenin yeni bir aracıdır. Saldırı ilk etapta mücadelenin ileri unsurlarına yönelmesine rağmen, esas olarak geniş öğrenci kesimini susturmayı hedeflemekte, öğretim üyelerini polis ve savcıya dönüştürmektedir. Yönetmeliğe göre okulun içinde ve dışında yapılan her türlü protesto eylemine katılan öğrenci soruşturmayla tabi tutulacak, soruşturma sonucuna göre de cezalandırılacaktır. Bunları yapmak için her fakültede rektör ya da rektör yardımcısının başkanlığında öğretim üyelerinden oluşan soruşturma inceleme kurulu oluşturulacak, bu kurul öğrencilerin her türlü etkinliğini takip edecek, etkinliklerin nedenleri ve nasıl önlenebileceği konusunda rapor hazırlayacak. Disiplin yönetmeliğindeki bu değişikliklerle öğrencilere kolayca soruşturma açılabilir, okuldan uzaklaştırma verilebilir. Rektörlere verilen bu yetki ile öğrencilerin eğitim hakları kolayca elinden alınabilecek ve buna karşı sözde, “hiç ses çıkarılamayacak”tır!

‘Sus genelgesi’ ile hedeflenen nedir?

Öncelikle bu saldırının yeni olmadığını görmek gerekiyor. 12 Eylül uygulamaları ile birlikte eğitimi tahkim ve denetim altına alan sermaye devletin üniversitelerdeki kurumu YÖK, bu dönem kitle hareketine yönelen saldırılara paralel olarak öğrenci hareketini dizginleyecek uygulamalar getiriyor. 28 Şubat’la birlikte sistemin yeniden yapılandırılması çerçevesinde planlanan bu saldırılar MGK patentli taşımaktadır. Kılık kıyafet genelgesi ile soruşturmaların yürürlüğe girmesi de aynı merkezden yürütülmüştür. Genelgenin alt zemini çok önce oluşturuldu. Gittikçe yükselen gençlik hareketinin önünü kesmek için sermaye devleti soruşturmaları hemen bütün üniversitelerde uygulamaktaydı. Faşist saldırılar had safhaya ulaştırıldı. Diğer yandansa parasız eğitim mücadelesi veren öğrenciler cezaevlerine kondu. Bu yasanın çıkartılması bunun meşrulaştırılmasından başka birşey değildir. Yargılanmalara karşı yapılan eylemlerle kitleler içinde teşhir olan sermaye devleti faşist saldırılar üzerinden “olayların öğrenci sorunları ile ilgisi yok” tanımlamaları yaparak

kendini aklamaya ve mücadeleyi dizginlemeye çalışmaktadır. Görüldüğü gibi saldırı aslında yeni değil geçmişte uygulananların bir üst boyutta yeniden örgütlenmesi, bir anlamda zaten sürmekte olan saldırıların yasallaştırılması çabasıdır.

Bu yönetmelik, kışla genelgesi ile hedeflenen tek-tip öğrenci yetiştirme politikasının (ki bu ancak 12 Eylül askeri faşist darbesiyle uygulanabilen üniversite politikalarının bir parçasıdır) bir parçasıdır. Apolitik, sorgulamayan, sorunlarına ve taleplerine yabancı öğrenci tipolojisi ve kışla üniversitelerdir hedeflenen. Sermaye devleti bugünkü krizi içerisinde önemli bir mücadele dinamiği taşıyan gençliği “kazanmanın” yollarını aramaktadır. Bütün planlarını bu çerçevede yapıyor. Bu yıl bir yandan belli üniversitelerde yapılan etkinliklere apolitik olması koşulu ile izin vermekte, diğer yandan da izinsiz olan her türlü aktivasyonu engellemektedirler. Yani hedeflenen, bütün hakların törpülenmeye çalışıldığı ve suskunluktan başka birşeyin tanınmadığı cunta dönemi üniversiteleridir.

İkinci bir hedef de, parasız-bilimsel eğitim mücadelesi veren, buna öncülük eden öğrencileri okullardan uzaklaştırarak gençlik hareketini kendi sınırları içine çekip eritmektir. YÖK’e göre “üniversitelerde yapılan eylemlerin öğrencilerin sorunları ile hiçbir ilgisi yok, üniversitelerde militanlar var.” Paralı eğitime karşı parasız eğitim talebini haykırmak veya MGK’nın hedefleri çerçevesinde planlanan faşist saldırılara tepki göstermek öğrencilerin sorunu değil de kimin sorunudur? Devrimci ve ilerici öğrencileri hedef alan bu sözler aslında sermaye devletin temel hedefini oluşturmaktadır.

Gençlik hareketi ‘96’daki devrimci dinamizmini taşıyamasa da kitle hareketinin bugünkü seyri içinde yine önemli bir yer işgal ediyor. Bunu sindirebilmek için programlanan faşist saldırılar, soruşturmalar ve kışla genelgesi bu dönem önemli bir işlev gördü. Bunu, yılın başındaki YÖK protestosundan ve daha sonraki eylemlere bakarak görebiliyoruz. Soruşturmalarla konu olan eylemler nispeten daha militan ancak geniş öğrenci yığınları ile gittikçe kopan bir seyir izliyor. Devletin saldırılardan hedeflediği de budur. Öncüleri öğrenci yığınlarından ayırmak, yalıtma ve okullardan rahatça uzaklaştırabilmek. Diğer bir yandan ÖTK vb. ile geniş öğrenci kesimini sermayenin politikaları çerçevesinde denetim altına almaya çalışacaktır. “Sus genelgesi” ile

de hedeflenen yine budur. Saldırının öğretim yılı sonunda başlatılması ise, uygulamasını kolaylaştırma isteğinden kaynaklanıyor.

Bu aynı zamanda yeni saldırılara da işaret etmektedir. YÖK’ün MGK’nın katılımıyla düzenlediği toplantılarda perde arkasında aldığı kararlar, bugün görülüyor ki, bu saldırıların programlanmasıdır. Sermaye devletin eğitimde hayata geçirmeye çalıştığı asıl saldırı paralı eğitimidir. Eğitimde özelleştirme adım adım hayata geçirilmektedir. Eğitim kurumlarının kapılarının işçi-emekçi çocuklarına tamamen kapatıldığı düzenlemeler bu yıl da yaz döneminde hayata geçirilecektir. Bu saldırılar bir bakıma bunun ön hazırlıklarıdır. Sermaye devleti, gelecek yıl da eylemsiz, suskun öğrenim dönemi hedefliyor. Sınavlarda yapılmak istenen değişiklikler bir yandan öğrencilere sınavsız üniversite, herkese eğitim hakkının verileceği düşüncesini uyandırır da diğer bir yandan işçi-emekçi çocuklarının bu haktan faydalanamayacağını göstermektedir. Buna göre harçlara yüksek oranda zamlar planlanmakta, özel okullar yaygınlaştırılmakta ve desteklenmektedir. Bu genelgelerin ardındaki uzun vadeli hedef budur.

Bu saldırının diğer bir hedefini öğretim görevlileri oluşturmaktadır. Fakültede oluşacak kurullar içinde yeralan öğretim görevlileri, öğrencilerin bütün etkinliklerini denetlemekle yükümlü olacaklar. Üniversitedeki işlevi öğrencileri denetlemek, kontrol altına almak ve yargılamak olan öğretim görevlileri etik bütün değerleri de bir kenara bırakmak zorunda kalacaklar. İş bilimi üretmek olan, ancak düzenden ve içinde bulunduğu eğitim sisteminden kaynaklı olarak hiçbir şey üretemeyen öğretim elemanları polislik görevine soyunacak. Üniversiteler yıllardır YÖK’ün ve uygulamalarının altında debelenmektedir. Demokratik olabilecek bütün değerlerin yokedildiği bir zeminde öğretim görevlilerinden çıkan sesler hala zayıf. Geçen yıl birkaç üniversitede yükselen muhalefet geniş kesimler tarafından desteklenememiştir. Sermaye düzeninin yarattığı bütün yozlaştırmalara rağmen hala ciddi bir tepki gösterilememektedir. Öğrencilere yapılan faşist saldırılara, soruşturmalara, tutuklamalara duyarsız kalmak, aydın sorumluluğunu ve insani bütün değerleri yitirmeden mümkün değildir. Oysa Mersin Üniversitesi’nde yapılabileni, bütün üniversitelerde yapmak mümkündür. Geçen yılki bu faşist saldırı bize ışık

tutuyor. Bu sefer sessiz kalmak kendine yapılmış en büyük saldırıyı kabullenmek olacaktır.

Birleşik mücadele ve dönemi örgütlemek

Genel öğrenci kitlesine yönelen bu saldırıyı boşa çıkarmak eylemli bir mücadele sürecini gerektiriyor. Bugün düne göre bunun olanakları törpülenmiş durumda. Geçen yaz dönemindeki YÖK karşıtı eylemlerin arkasının gelmemesi ve öğrencilerin yalnızlaşması dönemi zayıflatan etmen oldu. Ancak buna karşın biriken bir öfke ve yeni saldırıların yarattığı mücadele olanakları da vardır. Sorun tümüyle öğrencilerin taleplerine sahip çıkmasını sağlamak ve akademik sorunlarına sahip çıkmasının olanaklarını yaratabilecek bir önderlik sergilemektir. Devlet denetimini artırmak için ÖTK’ları yine öne çıkaracak, buna paralel olarak bütün etkinlikleri kendi sınırları içerisinde eritmeye çalışacaktır. Dışarıdan müdahalenin olanaklarının zayıflatıldığı bir evrede içten müdahaleyi iyi kullanarak bu çerçevede geniş öğrenci kitlesine seslenebilmeliyiz. Saldırıyı ortadan kaldırmak ancak konulan yasağı delerek mümkündür. YÖK’ün kitlelerin gözünde teşhir olduğu bir evrede “yargılayamazsınız”, “tek-tip öğrenci olmayacağız”, “YÖK ve bütün uzantıları dağıtılsın” çerçevesinde mücadeleyi geniş kitleler içinde örgütleyebilmeliyiz. Bu yönetmelikten etkilenen eğitim emekçileri de mücadelenin önemli bir bileşeni olabilmeli, sendikal hak mücadelesi ile parasız-bilimsel-demokratik eğitim mücadelesini birarada ve birlikte yürütebilmeliyiz.

Genel kitle hareketi çerçevesinde bunun olanakları bir hayli var. Kanu emekçileri ile birlikte birleşik militan bir mücadelenin adımları şimdiden atılabilir. Eğitim emekçilerinin sendikal hak mücadelesine, parasız-bilimsel-demokratik eğitim taleplerimizle destek verelim. Saldırıyı püskürtmenin zeminini şimdiden bu tarzda örmek ve gelecek döneme taşımak için yılın hemen başlarında YÖK’e ve yönetmeliklerine karşı protestolar örgütleyelim. Meşrulaşmış 6 Kasım eylemlerine yeni bir düzeyde öncülük edelim ve eylemleri sürece yayalım. Genelgeleri boşa çıkartacağımız tek yer yine alanlar olacaktır.

Genelgeleri alanlarda yakmak için ileri! YÖK ve uzantıları dağıtılsın!

Şanlı bir başkaldırı günü:**15-16 Haziran**

Sınıfın ayağa kalktığı gün 15-16 Haziran, unutturulmak istenen işçi sınıfı tarihinin bugünümüze ışık tutan parlak bir sayfasıdır. Bu direnişin derslerini anımsamak kuşkusuz yeterli değil, ancak bu dersleri bugünkü mücadelemizin canlı bir ögesi haline getirmek ve işçi sınıfının kurtuluşu mücadelesinde yararlanmak gerekiyor. Fakat 15-16 Haziran'ın kapalı mekanlarda değil alanlarda kutlanması için sorumluluk duyan sendikaların, sınıfa karşı kendini sorumlu gören siyasi güçlerin elele vermesi gerekiyor.

O tarihte Süleyman Demirel başbakan, hükümetteki Adalet Parti'nin Çalışma Bakanı Seyfi Öztürk, Erzurum'da DİSK'in kapatılacağını ilan ediyor. Sendika yasasının 274 ve 275. maddelerinde değişiklik yapıp toplu iş sözleşmesi, grev, sendika seçme hakları ellerinden alınmak isteniyor. İşçi sınıfı direniyor. Dönemin Adalet Partisi iktidarının besleme burjuva basını bu şanlı direnişi "isyan ve baldırıçlıklar, başı bozuk bir saldırı" olarak çarşaf çarşaf yazdı. DİSK'e bağlı işyerlerinde bu saldırı tüm işçilere anlatılıyor, mücadele biçimleri tartışmaya açılıyor, direniş komiteleri kuruluyor.

14 Haziran günü yaptığı basın açıklamasıyla DİSK, durumu şöyle anlatıyordu: "Hükümet faşist sendikacılığı getirmek istiyor, Türk-İş dışında tüm sendikalar kapatılacak. Yani DİSK düşürülecek, işçiler Türk-İş üyesi olmamalarına rağmen üye aidatı kesilecek. Türk-İş sendika diktatoryasına hazırlanıyor ve baskı, terör estirecek."

Bu saldırıya boyun eğilmeyeceği, hakları için direnecekleri de açıklamada yer alıyordu.

15-16 Haziran, günlerden pazartesi. Her sabah olduğu gibi saatinde işyerlerimize gittik. Önce sessiz direniş. Üretim yok. Verilen saat içinde fabrikaları, işyerlerini terk ediyoruz. Biz Türk-İş'e bağlı Karayolu işçileri olarak direnişe katıldık. Hem de Türk-İş bizleri tehdit ettiği halde. Bir süre sonra bağımsız sendikalar da aramızda yerlerini aldılar. Yani DİSK'teki kardeşlerimizin yanındaki yerlerini. Direniş üç koldan başlamıştı. Biz Kadıköy bölgesinde Ankara yolu üzerindeki tüm fabrikalardan çıkan işçiler olarak yürüyüşe geçtik. Tek hedefimiz Ankara yoluna, yani E-5'e çıkmak, Üsküdar'dan gelenlerle birleşip Yoğurtçu Parkı ve civarında birikmekti. Ankara yolu girişine yakın polis barikatı ile karşılaştık. Yürümek istediyseniz de polis silah kullandı ve çatışma başladı. Birkaç işçi yaralandı. O barikatı aştık. Ancak bir süre sonra büyük bir polis barikatı ile daha karşı karşıya kaldık. Birinci barikattaki acımasızlık, kardeşlerimizi yaralı, kan içinde görmek biz işçilere kin ve kararlılık aşıladı. Elimize ne geçtiyse taş, sopa, belimizdeki kayışlarla boğaz boğaza kavgaya sürdük.

Artık E-5'e çıkmak ve diğer işçilerle birleşmekten başka hiçbir şey düşünmüyorduk. Bu kez jandarma barikatı ile karşılaştık. Ellerimizde Türk bayrağı, "Ordu-işçi elele" diye bağırıyoruz. Ancak ordunun sloganlarımızı taktığı yok. Kimi havaya ateş ediyor, kimisi dipçikle vuruyor. Bir işçinin kafasına yediği dipçik darbeleriyle yaralandığını gördüm. Nefretim, kinim yoğunlaştı. Çok yaralı vardı. Kimimizin kasketi, tek ayakkabısı, gözlüğü kırık-kayıp...

15-16 Haziran'da en büyük çatışmalar Kadıköy yakasında oldu. Mehmet Gıdak tankın altında kalıp şehit düştü. Diğer koldan işçiler Kadıköy Kaymakamlığı'nı işgal ediyorlar. 16 Haziran günü yürüyoruz. Kurbağalı dere civarında geçitlerden, yüksek yerlerden polis ateş altına alıyor. Bu olayı çok ilginç olduğu için anlatmadan geçemeyeceğim. Benimle birlikte aynı işyerinde çalışan Nurettin Remzi'yle birlikte yürüyoruz. O da bağırıyor, "Demirel istifa" diye. Bu işçi arkadaş sağcı idi. Demirel'i eleştirene kızardı. Aklıma geldi yürürken. Sağ koluna darbe gelmiş, dirsekten şişmiş bana söylemiyor, bizlerle birlikte slogan atıyordu. Döndüm, "Yahu sen işyerinde Demirel'e söz söyletmiyordun, şimdi protesto ediyorsun. Bize birşey olmayıp ta işyerine dönersek, kantinde yemekhanede bütün işçi arkadaşlara yüksek sesle bağıracağım; Nurettin Remzi direnişte 'Demirel istifa' diye bağırırdı. 'Bana bak Eriş' dedi, 'eğer söylemezsen çok üzülürüm, hatırım kalır, senin

söylemene gerek yok, yüksek sesle ben söyleyeceğim". Ve işyerimize döndüğümüzde arkadaşlara direnişteki tüm sloganları ve başından geçenleri kendisi anlattı o sağcı işçi. Bu anıyı, işçinin kendi eyleminden, kendi mücadelesinden öğrenmesine iyi bir örnek olarak aktarmak istedim.

16 Haziran'da Yaşar Yıldırım ve Mustafa Bayram polis kurşunları ile şehit düştüler. Devlet tedirgindi. Trakya'da, Ege'de tarım işçileri iş bırakıyor, köylüler toprak işgallerine girişiyorlardı. Memur hareketi, gençlik hareketi büyük boyutlar almıştı. Devlet çalışanların haklı toplumsal hareketini kırmak, işçi sınıfı hareketini Türk-İş gibi Amerikancı, gerici bir konfederasyona hapis etmek istedi. Herşeyi düzene bağlamak istedi. Ancak işçi sınıfı üretimden gelen tavrını koydu.

15 Haziran günü 70 bin civarında işçinin başlattığı eylem, çok geçmeden 100 bin işçiyi sokağa akıttı. 2 günde, 5 şehit, 200 yaralı, bir o kadar da tutuklu bedeline direniş bitirildi. Tutuklamalarla, asker zoruyla fabrikalarda işbaşı yaptıрмаçabalarıyla zorlasalar da buna güçleri yetmedi. Mahkemeleri devreye soktular. Gene de çeşitli işyerlerinde direniş bir zaman daha sürdü. Direnişe devam eden fabrikalardan aklımda kalanlar, Demirdöküm, Derby, Sungurlar, Auer, Rabak, Otosan, Çelik Endüstri, Vitra, Kavel... Evet gelişen bu direnişi kırmak için sıkıyönetimlere başvurmaları ve Hemen 12 Mart askeri faşist darbe tezgahlanması hiç te raslantı değil.

1970'ten günümüze 28 yıl geçti. 15-16 Haziran Direnişi bu ülkede yapıldı. Günümüzde 15-16 Haziran şartları en acımasızca sürüyor. Ama hangi sendika, hangi siyasi çevre sınıfın içine girip ona bilinç taşıyor?

Hangi sendika ekonomik-demokratik taleplerine sahip çıkıyor? Bu günkü işçilerin ağabeyleri herşeyi göze aldılar, ölümü de. Bugün de bu işçi sınıfı eğitimsiz, örgütsüz olmasına karşın yine başkaldırır. Yeter ki önüne düşülsün, yol gösterilsin, güven verilsin. Çarklar, şalterler onların. Hayat onlarla başlayıp, onlarla son buluyor.

Hadi gelin hep birlikte sınıfa omuz verip alanlarda kutlayalım o tarihsel günü. Bugüne vuralım, yarını kuralım. İnsan düşmanı, emperyalizm uşağı bu faşist devletin karşısına başta işçi sınıfımızın, emekçi halkımızın tüm kararlılığımızla çıkalım. Bu çete devletine ve onun MGK güdümlü sendikacılarına karşı örgütlü karşı koyalım. Sınıf öncüsünü belirler. Birlikte doğayı değiştirdiği gibi, tüm kötülöklere, barbarlığı ile kan kusturanların yaşamına son verecektir.

1998 15-16 Haziranı'nda ne panelist olarak, ne panele giderek, ne de kapalı kapılar ardında olacağım. 1970'te nasıl pazartesi direnişin başlangıcı ise 1998 yine Pazartesi ve salı gününe geliyor. Ben Mehmet Gıdak, Yaşar Yıldırım ve Mustafa Bayram kardeşlerimin katledildiği Ankara yolunda, E-5'te olacağım, yalnız da olsam yürüyeceğim. İşçi kardeşlerimi anacağım ve o şanlı başkaldırı gününü...

Hadi hapsedin panellere, hadi kutlayın hakkınız olmayan 15-16 Haziran gününü. Tüm işçi sınıfını, işçi sınıfı demokrasisine saygı duyan tüm güçleri, tüm faşizmin mezar kazıcılarını 15 Haziran günü saat 10,35'te alanlara, onurlu, başı dik yürümeye, kadıköy yoğurtçu parkından E-5'e, Ankara yoluna kavgaya, alanlara çağırıyorum...

Emekli Karayolları işçisi Ali Eriş

Geceye çağrı**Parti ruhuyla****yeni ve daha ileri 15-16 Haziranlara!**

Türkiye işçi sınıfı tarihinde 15-16 Haziran direnişi şanlı bir sayfa olmayı sürdürüyor. 60'lı yıllarda hızlanan kapitalist gelişme aynı zamanda işçi hareketi ve toplumsal hareketlerin gelişmesini de beraberinde getirdi. Ekonomik, demokratik ve sendikal haklarından yoksun olan işçi sınıfı bu haklar uğruna kararlı ve militan bir mücadele verdi. Saraçhane, Kavel, Zonguldak vb... direniş ve eylemliliklerle gelişen bu süreç 15-16 Haziran '70'te doruk noktasına ulaştı. 60'lı yıllarda sayısız grev, direniş, fabrika işgali, gösteri ve yürüyüşlerden geçen Türkiye işçi sınıfının ileri ve öncü kuşağının toplanma merkezi olan dönemin DİSK'ine karşı faşist sermaye rejimi saldırıya geçerek DİSK'i kapatmak istedi. Bu saldırı İstanbul ve Kocaeli proletaryası tarafından anında militan ve kararlı bir direnişle yanıtlı. Yüzbin işçi fabrika ve işletmelerinden sokaklara çıkarak sendikalarına sahip çıktı. Sermaye düzeninin polis ve asker barikatlarını yığitçe aşarak İstanbul sokaklarını özgürleştirdiler. Üç işçinin şehit düştüğü ve yüzlercesinin yaralandığı direniş sermaye hükümetine geri adım attırdı. Dönemin faşist hükümeti hazırladığı yeni sendikalar yasasını parlamentodan geri çekmek zorunda kaldı. 15-16 Haziran direnişi aradan geçen 28 yıla rağmen henüz aşılamamıştır. Bundan dolayı Türkiye işçi sınıfının tarihinde militanlığı, yaygınlığı ve politik etkisi bakımından en ileri örnek olmayı hala koruyor. 15-16 Haziran direnişinde Türkiye işçi sınıfı öncü partisinden yoksundu. Bugün ise Türkiye işçi sınıfının illegal ihtilalci komünist Partisinin doğum günleri yakındır. Bu şanlı ve militan işçi direnişinin 28. yıldönümü vesilesi ile bölgemizde düzenlemiş olduğumuz anma gecesine tüm işçileri, gençleri, ilerici ve devrimcileri katılmaya çağırıyoruz.

Program

***Ozan Abbas ve Grubu**

***Grup Eylem**

***DİA (15-16 Haziran ve İşçi Hareketi)**

***Konuşma**

***Halk oyunları**

***Mesajlar**

***N. Hikmet'ten Sürpler**

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

TARİH: 20 HAZİRAN '98

YER: WIENERWALD-

RÜSSELSHEİM (FRANKFURT)

SAAT: 17.00

GİRİŞ: 15 DM

HESSEN-EKİM

**Hücrelere girmeyeceğiz!
Direneceğiz!**

